

PATVIRTINTA
Pakruojo rajono savivaldybės
administracijos direktoriaus 2012 m. birželio 29 d.
įsakymu Nr. A-469

Pakruojo rajono savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo planas

(Pakruojis, Kęstučio g. 4)

Pakruojis
2012 m.

**PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS
ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ
VALDYMO PLANO PATVIRTINIMO**

2012 m. birželio 29 d. Nr. A-469
Pakruojis

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo (Žin., 1998, Nr. 115-3230, 2009, Nr. 159-7207) 14 straipsnio 1 dalies 4 punktu ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2011 m. vasario 23 d. įsakymo Nr. 1-70 (Žin., 2011, Nr. 24-1200) 6 punktu:

1. T v i r t i n u Pakruojo rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų valdymo planą (pridedamas).

2. Į p a r e i g o j u Pakruojo rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisiją ir operacijų centrą savo veikloje vadovautis šiuo planu.

3. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti administracijos direktoriaus pavaduotojui ir civilinės saugos ir mobilizacijos vyriausiajam specialistui.

4. P r i p a ž i s t u netekusiu galios Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2005 m. balandžio 20 d. įsakymą Nr. A-166 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės civilinės saugos parengties ekstremalioms situacijoms plano patvirtinimo“.

Šis įsakymas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Administracijos direktorius

Virginijus Grigonis

TURINYS

Nr.	<i>Pavadinimas</i>	<i>Psl. nr.</i>
I.	ĮVADAS	
1.	Plano turinys	3–6
2.	Plano derinimo lapas	7
3.	Plano tikslinimo-koregavimo lapas	8–9
4.	Plano kopijų (išrašų) paskirstymas	10
II.	BENDROSIOS NUOSTATOS	
1.	Plano tikslas	11
2.	Plane vartojamos sąvokos ir santrumpos	11–12
3.	Pakruojo rajono charakteristika	13–17
III.	GRESIANČIOS EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS	
1.	Galimi pavojai Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje	18
2.	Labiausiai tikėtini pavojai atlikus rizikos analizę	18–20
IV.	PERSPĖJIMO IR INFORMAVIMO APIE GRESIANČIĄ AR SUSIDARIUSIĄ EKSTREMALIĄJĄ SITUACIJĄ ORGANIZAVIMAS	20-21
1.	Savivaldybės atsakingo darbuotojo veiksmai, gavus nurodymą perspėti gyventojus ir civilinės saugos sistemos subjektus	21
	1.1. Savivaldybės atsakingo darbuotojo veiksmai, gavus Šiaulių APGV nurodymą perspėti gyventojus ir civilinės saugos sistemos subjektus	21-22
	1.2. Savivaldybės atsakingo darbuotojo veiksmai, gavus savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo paskirto ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovo nurodymą perspėti gyventojus ir civilinės saugos sistemos subjektus	22-23
	1.3. Savivaldybės atsakingo darbuotojo veiksmai, gavus nurodymą perspėti gyventojus ir civilinės saugos sistemos subjektus, įvykus avarijai pavojingame objekte	23
2.	Savivaldybės atsakingo darbuotojo veiksmai dėl techninių kliūčių neveikiant perspėjimo sirenomis sistemai ir nesankcionuotai įsijungus sirenai	23-24
3.	Pasiuntinių, kurie privalo informuoti gyventojus tose gyvenamosiose vietovėse, kuriuose nėra sirenų arba nėra galimybių panaudoti kitų išpėjamųjų garsinių priemonių, tvarka	24
V.	INFORMACIJOS APIE EKSTREMALŪJŲ ĮVYKŲ AR SITUACIJĄ GAVIMO IR PERDAVIMO TVARKA	
1.	Informacijos gavimas ir perdavimas apie ekstremalųjį įvykį ar situaciją	24-25
	1.1. Informacijos gavimas	25–26
	1.2. Informacijos perdavimas	26–27
2.	Informacijos teikimas gyventojams ekstremaliųjų įvykių ar situacijų metu	27
VI.	GYVENTOJŲ EVAKAVIMO ORGANIZAVIMAS	
1.	Gyventojų evakavimas	28
2.	Gyventojų evakavimo tvarka	28–29
3.	Gyventojų evakavimo punktai, jų paskirtis, struktūra ir uždaviniai	30
	3.1. Gyventojų surinkimo punktas	30–31
	3.2. Tarpinis gyventojų evakavimo punktas	31–32

	3.3.	Gyventojų priėmimo punktas	32–34
4.		Galimi evakavimo maršrutai ir kryptys	35–36
5.		Gyventojams evakuoti ekstremaliųjų situacijų atvejais būtinos priemonės ir materialiniai ištekliai	36
6.		Kolektyvinės apsaugos statiniai ir jų panaudojimo galimybės	36
VII.		GRESIANČIŲ AR ĮVYKUSIŲ EKSTREMALIŲJŲ ĮVYKIŲ AR GRESIANČIŲ AR SUSIDARIUSIŲ EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS	
1.		Civilinės saugos sistemos parengties lygiai, jų skelbimas ir atšaukimas	37
2.		Savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos skelbimas ir atšaukimas	38
3.		Savivaldybės ESK ir ESOC aktyvavimas	39
4.		Savivaldybės administracijos bei savivaldybės teritorijoje esančių valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiksmai likviduojant ekstremaliuosius įvykius ar situacijas bendrų veiksmų koordinavimo tvarka	40
	4.1.	Pavojingi meteorologiniai reiškiniai	40–42
	4.2.	Pastatų, statinių ir įrenginių gaisrai ir (ar) sproginiai	42–45
	4.3.	Pavojingos ar ypač pavojingos užkrečiamosios ligos	45–48
	4.4.	Stichinis potvynis, užtvindymas, poplūdis	48–50
	4.5.	Automobilių transporto avarijos	50–52
	4.6.	Gaisrai atvirose teritorijose	52–55
	4.7.	Hidrotechnikos statinių (įrenginių) avarijos ir (ar) gedimai	55–58
	4.8.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	58–59
	4.9.	Centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemų avarijos, sutrikimai	59–61
	4.10.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	61–63
	4.11.	Pavojingas radinys ar sproginio atvejis	63–64
5.		Savivaldybės administracijos ir jos padalinių veiklos tęstinumo užtikrinimas gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms	64–65
6.		Materialinių išteklių telkimas ekstremaliųjų situacijų atvejais	65–67
7.		Sanitarinio švarinimo organizavimas	67–69
8.		Užterštos technikos ir aplinkos nukenksminimas	69–70
VIII.		PAGALBOS TEIKIMO NUKENTĖJUSIEMS GYVENTOJAMS EKSTREMALIŲJŲ ĮVYKIŲ IR SITUACIJŲ METU ORGANIZAVIMAS	70
1.		Nukentėjusiųjų apgyvendinimas	71
2.		Aprūpinimas pirmosios būtinybės priemonėmis ir maitinimo organizavimas	71
3.		Medicininė pagalba	71–72
4.		Socialinė ir finansinė pagalba	72
5.		Psichologinė pagalba	72
6.		Švietimo paslaugos	72
IX.		VIEŠOSIOS TVARKOS PALAIKYMŲ ORGANIZAVIMAS	73
1.		Civilinės saugos sistemos pajėgų, atsakingų už viešosios tvarkos palaikymą, veiksmai įvykus ekstremaliajam įvykiui, susidarius ekstremaliajai situacijai	73–74

2.	Materialiniai ir žmogiškieji ištekliai viešajai tvarkai palaikyti	74
X.	PRIVALOMŲJŲ DARBŲ ORGANIZAVIMAS	74–76
XI.	EKSTREMALIŲJŲ ĮVYKIŲ IR EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ METU NUTRAUKTŲ KOMUNALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO ATNAUJINIMO IR KITŲ BŪTINIAUSIŲ GYVENIMO (VEIKLOS) SĄLYGŲ ATKŪRIMO ORGANIZAVIMAS	77-78
XII.	GYVENTOJŲ, ŽUVUSIŲ EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ METU, LAIDOJIMO ORGANIZAVIMAS	78–79
XIII.	ŽALOS ĮVERTINIMAS IR JOS KOMPENSAVIMAS	79-81
XIV.	PLANO PRIEDAI	
1.	Galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė	
2.	Civilinės saugos sistemos pajėgų, valstybinės priežiūros ir suinteresuotų institucijų, savivaldybės ESK, ESOC, gretimų savivaldybių ESK, ESOC kontaktiniai duomenys	
3.	Pakruojo rajono savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisija ir nuostatai	
4.	Pakruojo rajono savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro sudėtis ir nuostatai	
5.	Pakruojo rajono savivaldybės gyventojų evakavimo ir priėmimo komisijos sudėtis ir nuostatai	
6.	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo „Dėl keitimosi informacija apie I, EĮ ar ES savivaldybės teritorijoje“ kopija	
7.	Pakruojo rajono savivaldybės ESK, ESOC ir GEPK narių kontaktiniai duomenys	
8.	Pakruojo rajono savivaldybės struktūrinių padalinių, kurių veiklos tęstinumas būtinas, esant ES, sąrašas	
9.	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos tarnautojų, kurių veiklos tęstinumas būtinas, esant ES, sąrašas	
10.	Bendrojo lavinimo ir ikimokyklinio ugdymo įstaigų sąrašas	
11.	Žemės ūkio bendrovių sąrašas	
12.	Pirminės asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių sąrašas	
13.	Socialinių paslaugų įstaigų, visuomeninių organizacijų, užsiimančių socialine rūpyba, sąrašas	
14.	Geležinkelio stočių sąrašas	
15.	Padidinto gaisringumo miškų masyvų sąrašas	
16.	Vandens tvenkinių suvestinė	
17.	Atsinaujančių energijos šaltinių jėgainių suvestinė	
18.	Pavojingų objektų sąrašas	
19.	Degalinių sąrašas	
20.	Technikos nukenksminimo punktų (TNP) sąrašas	
21.	Įstaigų, atliekančių dezinfekciją, sąrašas	
22.	Atliekų priėmimo punktų sąrašas	
23.	Gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemų sąrašas	
24.	Girdimų regioniniai radijo ir televizijų stočių sąrašas	
25.	Pasiuntinių, kurie privalo informuoti gyventojus tose gyvenamosiose vietovėse, kuriuose nėra sirenų arba nėra galimybių panaudoti kitų išpėjamųjų garsinių priemonių, sąrašas	
26.	Gyventojų evakavimo punktų įkūrimo vietų sąrašas	

27.	Visuomenės paskirties objektai, kuriuose galima laikinai apgyvendinti evakuotus gyventojus, sąrašas
28.	Kolektyvinės apsaugos statinių sąrašas
29.	Parduotuvių, valgyklų ar kitų vietų, kuriuose gali būti paskirstomos (tiekiamos) prekės bei numatytas maitinimas, sąrašas
30.	Maisto produktus gaminančių ir tiekiančių įmonių sąrašas
31.	Vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašas
32.	Ūkio subjektų, įstaigų, organizacijų turima transporto priemonių, kuriomis būtų galima evakuoti gyventojus, suvestinė
33.	Ūkio subjektų, kitų įstaigų autotransporto suvestinė
34.	Alternatyvių gyventojų aprūpinimo vandeniu, įvykus vandentiekio avarijai, šaltinių sąrašas
35.	Elektros energijos vartotųjų pagal kategorijas sąrašas
36.	Gyvulių juodligės kapinynų sąrašas
37.	Išankstinių pranešimų ir rekomendacijų gyventojams formų pavyzdžiai
38–40	Pranešimų formos ES-1, ES-2, ES-3
41.	Evakavimosi privačiu transportu pažymėjimo pavyzdys
42.	Grižimo į nuolatinę gyvenamąją vietą leidimo pavyzdys
43.	Keitimosi informacija apie įvykį, ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją tarp rajono civilinės saugos sistemos pajėgų ir suinteresuotų institucijų schema
44.	Informacijos gavimo ir perdavimo schema
45.	Informacijos apie EĮ ar ES priėmimo-perdavimo Šiaulių APGV, PAGD prie VRM, kaimyninėms savivaldybėms schema
46.	Evakavimo kryptys ir maršrutai
47.	Tarpusavio pagalbos teikimo ES atvejais sutarčių ir planų kopijos tarp gretimų savivaldybių
	Su Joniškio rajono savivaldybe
	Su Pasvalio rajono savivaldybe
	Su Radviliškio rajono savivaldybe
	Su Šiaulių rajono savivaldybe
	Su Panevėžio rajono savivaldybe
48.	Pagalbos teikimo sutarčių su rajono ūkio subjektais dėl materialinių išteklių teikimo ir avarijos likvidacijos ES atveju, kopijos:
49.	Žemėlapiai:
1	Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje savivaldybei ir valstybei svarbūs objektai
2	Pakruojo miesto teritorijoje esantys savivaldybei ir valstybei svarbūs objektai
3	Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje esantys pavojingi objektai, pavojingų krovinių transportavimo maršrutai, vandens užtvindymo vietos, kiti grėsmę keliantys objektai
4	Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos užtvindymo zonos
5	Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje esantys gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemos
6	Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje esantys kolektyvinės apsaugos statiniai ir evakuotų gyventojų laikino apgyvendinimo vietos
7	Gyventojų evakavimo maršrutai
8	Neatpažintų asmenų laidojimo vietos

2. Plano derinimo lapas

3. Plano tikslinimo-koregavimo lapas.

Eil. nr.	Tikslinta			Tikslinimo data	Vardas, pavardė, parašas
	Plano skyrius	Plano dalis	Tikslintos dalies pavadinimas		
1.	II	BENDROSIOS NUOSTATOS		2016 m. gruodžio mėn.	Daiva Rocienė
		3.	Pakruojo rajono charakteristika		
2.	IV	PERSPĖJIMO IR INFORMAVIMO APIE GRESIANČIĄ AR SUSIDARIUSIĄ EKSTREMALIĄJĄ SITUACIJĄ ORGANIZAVIMAS			
3.	V	INFORMACIJOS APIE EKSTREMALŪJŲ ĮVYKĮ AR EKSTREMALIĄJĄ SITUACIJĄ GAVIMO IR PERDAVIMO TVARKA			
		1.1.	Informacijos gavimas		
4.	VI.	GYVENTOJŲ EVAKAVIMO ORGANIZAVIMAS			
		6.	Kolektyvinės apsaugos statiniai ir jų panaudojimo galimybės		
5.	XI.	EKSTREMALIŲ ĮVYKIŲ IR EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ METU NUTRAUKTŲ KOMUNALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO ATNAUJINIMO IR KITŲ BŪTINAUSIŲ GYVENIMO (VEIKLOS) SĄLYGŲ ATKŪRIMO ORGANIZAVIMAS			
		3.	Elektros energijos ir gamtinių dujų tiekimas		
6.	XIV	PRIEDAI:			
		2	Kontaktiniai duomenys		
		4	Savivaldybės ESOC sudėtis		
		6	Įsakymo dėl keitimosi informacija apie įvykį, ekstremalų įvykį ar ekstremaliąją situaciją Pakruojo rajono savivaldybėje tvarkos aprašo patvirtinimo nuorašas		
		7	Savivaldybės ESK, ESOC, GEPK narių kontaktiniai duomenys		
		9	Savivaldybės administracijos tarnautojų sąrašas		
		10	Bendrojo lavinimo ir ugdymo įstaigų sąrašas		
		12	Sveikatos priežiūros įstaigų ir vaistinių sąrašas		
		13	Socialinių paslaugų įstaigų, šeimynų, visuomeninių organizacijų, užsiimančių socialine rūpyba, sąrašas		
		14	Geležinkelių stočių sąrašas		
		18	Pavojingų objektų sąrašas		
		19	Degalinių sąrašas		
		21	Įstaigų, atliekančių dezinfekciją, sąrašas		
		22	Atliekų priėmimo punktų sąrašas		
		23	Perspėjimo ir informavimo sistemų sąrašas		
25	Pasiuntinių sąrašas				
26	Evakavimo punktų sąrašas				
28	KAS sąrašas				

Eil. nr.	Tikslinta				
	Plano skyrius	Plano dalis	Tikslintos dalies pavadinimas		
		29	Parduotuvių ir maitinimo įstaigų sąrašas		
		32	Ūkio subjektų, kitų įstaigų, organizacijų turima transporto priemonių, kuriomis būtų galima evakuoti gyventojus, suvestinė		
		43	Keitimosi informacija apie EĮ ar ES schema		
		44	Informacijos gavimo ir perdavimo schema		
		45	Informacijos priėmimas – perdavimas EĮ, ES atvejais su gretimomis savivaldybėmis		
		48	Pagalbos teikimo sutarčių su rajono ūkio subjektais		

II. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Plano tikslas

Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane (toliau – Planas) nustatyti būdingiausi pavojai (ekstremalieji įvykiai ar situacijos), jų keliamas rizikos lygis, numatyti pagrindiniai šių pavojų valdymo elementai, gyventojų apsaugos priemonių organizavimas ir sukaupti duomenys apie turimus išteklius, kurie būtų panaudoti prognozuojamų nelaimių atvejais.

Plano tikslas – padėti Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriui ir rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centrui organizuoti ir koordinuoti gresiančių ar susidariusių ekstremaliųjų situacijų likvidavimą ir jų padarinių šalinimą.

2. Plane vartojamos sąvokos ir santrumpos

Ekstremalioji situacija (ES) – dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą.

Ekstremalusis įvykis (EI) – nustatytus kriterijus atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, kuris kelia pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Ekstremaliosios situacijos židiny – vieta, kurioje įvyko įvykis ar ekstremalusis įvykis, ir teritorija, apimanti didžiausio pavojaus sritį apie tų įvykių vietą, kurioje gresia įvykio ar ekstremaliojo įvykio veiksnių pavojai ten esančių gyventojų sveikatai ir (ar) gyvybei, turtui ir (ar) aplinkai.

Įvykis – ekstremaliojo įvykio kriterijų neatitinkantis, nepasiekęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, keliantis pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Ekstremaliųjų situacijų komisija (ESK) – iš valstybės politikų, valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, profesinės karo tarnybos karių sudaroma nuolatinė komisija, koordinuojanti ekstremaliųjų situacijų prevenciją, valdymą, likvidavimą ir padarinių šalinimą.

Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras (ESOC) (toliau – **operacijų centras**) – iš valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, ūkio subjektų darbuotojų sudaromas organas, vykdamas ekstremaliųjų situacijų prevenciją, užtikrinantis Ekstremaliųjų situacijų komisijos priimtų sprendimų įgyvendinimą, organizuojantis ir koordinuojantis įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimą, padarinių šalinimą, gyventojų ir turto gelbėjimą.

Gelbėjimo darbų vadovas – civilinės saugos sistemos pajėgų valstybės tarnautojas ar darbuotojas, iki operacijų vadovo paskyrimo ekstremaliosios situacijos židinyje vadovaujantis gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams, taip pat įvykio, ekstremaliojo įvykio likvidavimo ir jų padarinių šalinimo darbams.

Gelbėjimo darbai – veiksmai, kuriais įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu siekiama išgelbėti gyventojų gyvybes, sveikatą ir turtą, suteikti jiems pirmąją medicinos pagalbą ir (ar) nugabenti juos į sveikatos priežiūros įstaigas, taip pat apsaugoti aplinką.

Neatidėliotini darbai – veiksmai, užtikrinantys gelbėjimo, paieškos darbų vykdymą, turto išsaugojimą, sanitarinį švarinimą ir būtinausių gyvenimo sąlygų atkūrimą įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu.

Gyventojų evakavimas – dėl gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos organizuotas gyventojų perkėlimas iš teritorijų, kuriose pavojinga gyventi ir dirbti, į kitas teritorijas, laikinai suteikiant jiems gyvenamąsias patalpas.

Kolektyvinės apsaugos statinys (KAS) – statinys ar patalpa, kurią ekstremaliųjų situacijų ar karo metu galima pritaikyti gyventojams apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.

Slėptuvė – specialiosios paskirties statinys arba specialiai įrengta patalpa gyventojams, kurie užtikrina valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiklą ekstremaliųjų situacijų ar karo metu, apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.

Materialiniai ištekliai – nekilnojamas turtas, transporto priemonės, statybinės medžiagos ir kiti ištekliai, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti gresiančioms ar susidariusioms ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ir atkurti.

Gyventojų perspėjimo ir informavimo sistema (GPIS) – visuma organizacinių ir techninių priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti garsinio perspėjamojo civilinės saugos signalo davimą ir (ar) informacijos apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius, jų šalinimo priemones ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus perdavimą gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams.

PAGD prie VRM – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos;

Šiaulių APGV – Šiaulių apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba;

Pakruojo PGT – Pakruojo priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba

3. Pakruojo rajono charakteristika

Pakruojo rajonas yra Šiaulių apskrities administracinis vienetas, per gyventojų tiesiogiai išrinktą savivaldybės tarybą ir vykdomąsias institucijas – savivaldybės valdybą ir merą – laisvai ir savarankiškai pagal Lietuvos Respublikos konstituciją ir įstatymus tvarkantis vietos bendruomenės teises ir funkcijas.

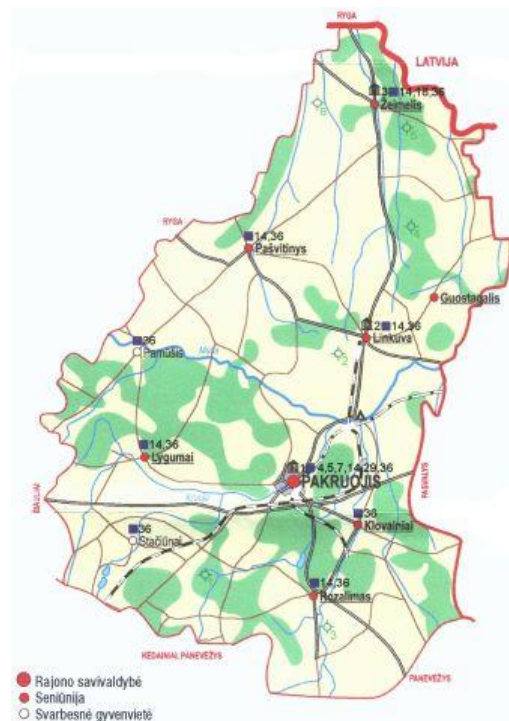
Pakruojo rajonas užima šiaurės rytinę Šiaulių apskrities dalį ir ribojasi:

- šiaurėje su Latvijos Respublikos Bauskės rajonu;
- rytuose su Panevėžio apskrities Pasvalio rajonu;
- pietuose su apskrities Radviliškio rajonu;
- vakaruose su apskrities Šiaulių rajonu;
- šiaurės vakaruose su apskrities Joniškio rajonu.

Rajonas užima 1316 km² teritoriją.

Rajone gyvena **23 105** gyventojų:

- mieste: Pakruojyje – 5253, Linkuvoje – 1492;
- kaimo vietovėse – 16 360;
- vyrų – 11 072;
- moterų – 12 033;
- vaikų iki 18 metų – 3 775;
iš jų: iki 7 metų – 1 177;
- žmonių su negalia – 3 640.

Pakruojo rajone yra 8 seniūnijos:

Eil. nr.	Seniūnija	Adresas ir kontaktiniai duomenys	Gyventojų skaičius
1.	Guostagalio	Guostagalio sen., Guostagalio k., tel.: (8 421) 48 121, 48 130, guostagalioseniunas@pakruojis.lt	1273
2.	Klovainių	Klovainių mstl., Žalioji g. 19, tel.: (8 421) 64 285, 44 417, 44 430, klovainiai@pakruojis.lt	2682
3.	Lygumų	Lygumų mstl., Naujamiesčio g. 4, tel.: (8 421) 43 686, 43 641, lygumai@pakruojis.lt	2376
4.	Linkuvos	Linkuva, Vienybės a. 8, tel.: (8 421) 60 337, 64 235, 64 333, linkuva@pakruojis.lt	1810 / 1492
5.	Pakruojo	Pakruojis, prof. St. Ušinsko g. 26, tel.: (8 421) 51 146, 52 494, 52 497, pakruojoseniunas@pakruojis.lt	5253 / 2198
6.	Pašvitinio	Pašvitinio mstl., Joniškio g. 4, tel.: (8 421) 60 353, 49 660, 60 352, pasvitinioseniunas@pakruojis.lt	1613
7.	Rozalimo	Rozalimo mstl., Sodžiaus g. 2A, tel.: (8 421) 43 268, 43 230, rozalimas@pakruojis.lt	2165
8.	Žemėlio	Žemėlio mstl., E. Lėjero g. 2, tel.: (8 421) 45 098, 45 092, zemelis@pakruojis.lt	2243

Bendrojo lavinimo, ugdymo ir kitos įstaigos. Pakruojo rajone yra 14 bendrojo lavinimo mokyklų. Iš jų: 3 – gimnazijos (prie vienos papildomai 1 filialas), 8 – pagrindinės, 1 – specialioji, 1 – mokykla-daugiafunkcis centras, 1 – profesinio rengimo (žemės ūkio) mokykla. Taip pat yra 8 ugdymo įstaigos (lopšeliai-darželiai). Vienas iš jų daugiafunkcis centras.

Rajone veikia popamokinio ugdymo įstaigos: Pakruojo J. Pakalnio muzikos mokykla ir Pakruojo rajono sporto centras.

Rajono savivaldybės teritorijoje esančių bendrojo lavinimo ir ikimokyklinio ugdymo įstaigų sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 10.**

Gydymo, profilaktikos ir socialinės įstaigos. Pakruojo rajone yra 2 sveikatos priežiūros įstaigos: VšĮ Pakruojo ligoninė ir VšĮ Pakruojo rajono pirminės sveikatos priežiūros centras. Pastarosios sudėtyje yra: poliklinika, greitosios medicinos pagalbos skyrius, 4 ambulatorijos, 18 medicinos punktų. Rajono savivaldybės teritorijoje esančių pirminių asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 12.**

Viena iš didžiausių socialinių įstaigų yra Linkuvos socialinės globos namai (Guostagalio sen., Linkavičių k.). Kitos: Linkuvos socialinių paslaugų centras, Klovainių sutrikusio intelekto jaunuolių centras, Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centras, Pamūšio Šv. A. Paduviečio parapijiniai vaikų globos namai. Rajono savivaldybės teritorijoje esančių socialinių paslaugų įstaigų, visuomeninių organizacijų, užsiimančių socialine rūpyba, sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 13.**

Svarbiausi ūkio subjektai. AB „Dolomitas“, AB „Klovainių skalda“, UAB „Skalduvos gamyba“, UAB „Pakruojo keramika“, UAB „Pakruojo šiluma“, UAB „Pakruojo vandentiekis“, UAB „Kanrugėlė“, UAB „Linkuvos mėsa“, VĮ Pakruojo miškų urėdija, VĮ „Šiaulių regiono keliai“ Pakruojo kelių tarnyba, AB „Pakruojo arka“, AB „Meresta“, UAB „Pakruojo autotransportas“, UAB „Pakruojo agrochemija“, UAB „Robusta“, UAB „Agrokoncerno grūdai“ Pakruojo padalinys, UAB „Pakruojo parketas“, Guostagalio, Kalpokų, Lygumų, Linkuvos, „Žalgirio“, Žeimelio ir Žvirblonių žemės ūkio bendrovės, UAB „Idavang“, J. Jurgeliūno ūkis ir kt. smulkesnės įmonės.

Šiluma. Pakruojo miesto gyventojams ir ūkio subjektams, kitoms įstaigoms šilumą tiekia UAB „Pakruojo šiluma“. Centralizuotu šildymo tiekimu naudojasi 1509 butų (66 daugiabučiai namai) ir 76 ūkio subjektai, kitos įstaigos (35 administraciniai pastatai).

Vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas. Pagrindinė Pakruojo rajono savivaldybės teritoriją aptarnaujanti vandens tiekimo įmonė yra UAB „Pakruojo vandentiekis“. Kitos įmonės tiekiančios vandenį gyventojams: Linkuvos pensionatas, Gačionių ŽŪB, Laipuškių ŽŪB, Kalpokų ŽŪB, Žalgirio ŽŪB, Titonių k. žmonių grupė, Kauksnųjų k. žmonių grupė, Mikoliškio k. žmonių grupė, Bardiškių-Diržių k. žmonių grupė.

UAB „Pakruojo vandentiekis“ aptarnauja Pakruojo ir Linkuvos miestus, Žeimelio, Klovainių, Lygumų, Pašvitinio, Rozalimo miestelius bei 22 kaimus. Bendrovės aptarnaujamoje teritorijoje gyvena 16 137 gyventojai. Centralizuotu vandentiekiu naudojasi 10 896 gyventojai, nuotekų tvarkymo paslauga – 8 219. Bendrovei priklauso 27 vandenvietės (iš jų 14 eksploatuojamos pagal panaudos sutartis), kuriose yra 31 veikiantis artezinis gręžinys, 2 veikiantys vandens bokštai, 15 vandens gerinimo įrenginių, 15 nuotekų valyklų, 34 nuotekų perpumpavimo stotys. Vandentiekio tinklų ilgis – 167,5 km., nuotekų tinklų ilgis 116,4 km.

Atliekų tvarkymas. Komunalines atliekas rajone surenka UAB „Švarinta“ ir UAB „Pakruojo komunalininkas“ specialiomis mašinomis ir jas veža į Aukštrakių sąvartyną Šiaulių rajone. Lygumų

seniūnijoje, Aleknaičių kaime yra įrengta didelių gabaritų atliekų ir kompostavimo aikštelė. Rajono savivaldybėje esančių atliekų priėmimo punktai nurodyti plano **PRIEDE Nr. 22**.

Gamtinės dujos. Aukšto slėgio magistralinis dujotiekis kerta pietinę rajono dalį ašyje Rozalimo seniūnija, Mediniškiai–Beneliai. Vamzdyno diametras – 377 mm, 0,5 m gylyje. Darbinis slėgis 55 atm., apsauginė zona – 350 m į abi puses. Dujotiekio ilgis per rajoną – 30,5 km. Šiuo metu nutiesta lygiagreči antra magistralinė aukšto spaudimo linija 25,5 km, diametras – 500 mm, darbinis slėgis – 55 atm. Dujotiekis priklauso AB „Lietuvos dujos“. Taip pat yra atvestas į Pakruojį „Šiaurės dujos“ žemo slėgio gamtinių dujų dujotiekio vamzdynas, kurio ilgis 24,5 kilometro. Dujotiekis teikia dujas Pakruojio miesto gyventojams bei įstaigoms ir organizacijoms.

Rajono savivaldybėje centralizuotu gamtinių dujų tiekimu naudojasi 1481 gyventojų ir 30 ūkio subjektas (įmonės, įstaigos, organizacijos).

Žemės ūkis. Rajono teritorijoje esanti žemė yra žemės ūkio paskirties žemė. Rajone registruota 18 žemės ūkio bendrovių, 1545 ūkininkų (pagal registrą), žemės nuosavybė atstatyta apie 8000 žemės savininkų, didžiųjų ūkininkų (virš 50 ha) – 70. Rajono savivaldybėje esančių žemės ūkio bendrovių sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 11**.

Mišškai. VĮ Pakruojio miškų urėdijos administruojamas plotas suskirstytas į 6 girininkijas. Rajone vyrauja lapuočių miškai su nedidele spygliuočių priemaiša. I-a degumo klasė sudaro 13% , II-a 11% , III-a 76% , vidutinio degumo klasė – 2,6% . Miškai užima 29 618 ha rajono teritorijos, iš jų: valstybinių miškų plotą sudaro 18 306 ha miškų, privatizavimui ir privatūs miškai sudaro 11 312 ha.

Pagal girininkijas:

Pakruojio girininkija – 4 229 ha: Urvynės eiguva: Pakruojio miškas – 1 082 ha, Telišionių – 446 ha. Pakruojio eiguva: Paežerių – 1 763 ha, Legminės miškas. (Privačių miškų plotas – 1 347 ha, valstybinių miškų plotas – 2 888 ha).

Sukmedžio girininkija – 4 976,7 ha: Dausiškių eiguva: Klusiškių miškas – 1 593 ha, Montaičių – 202 ha, Bitaičių – 84 ha. Norvaišių eiguva: Juknaičių – 287 ha, Pašilio – 38 ha. (Privačių miškų plotas – 2 172 ha, valstybinių miškų plotas – 2 810,7 ha).

Rozalimo girininkija – 4 437 ha: Draumėnų eiguva: Draumėnų – 1 113 ha, Žalgirio miškas, Jomantonių – 62 ha, Maldžiūnų – 123 ha, Birjagalos – 57 ha. Rozalimo eiguva: Paežerių miškas – 1 237 ha, Rozalimo šilas, Klovainių miškas. (Privačių miškų plotas – 1 666 ha, valstybinių miškų plotas – 2 771 ha).

Gedžiūnų girininkija – 3 035 ha: Gegdžiūnų eiguva: Gedžiūnų miškai – 3 035 ha. (Privačių miškų plotas – 1 880,1 ha, valstybinių miškų plotas – 2 303,9 ha).

Klovainių girininkija – 6 706,3 ha: Šilų eiguva: Klovainių miškas – 821 ha, Puodiškių – 592 ha, Aukštakiškio – 334 ha. Jakubonių eiguva: Jakubonių miškas – 1 291 ha. (Privačių miškų plotas – 3 082,1 ha, valstybinių miškų plotas – 3 624,2 ha).

Linkuvos girininkija – 6 237 ha: Žeimelio eiguva: Ruočių miškas – 88 ha, Kratošino miškas – 151 ha, Ažuolynės miškas – 229 ha, Glebavos miškas – 1 348 ha. Laumenio eiguva: Laumenio miškas. Beržynės eiguva: Vorlaukio miškas – 187 ha, Rauklakio miškas – 188 ha, Palinkuvės miškas – 77 ha. (Privačių miškų plotas – 2 486,7 ha, valstybinių miškų plotas – 3 750,3 ha).

Rajono savivaldybės teritorijoje padidinto gaisringumo miškų masyvų sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 15**.

Durpynai. Linkuvos seniūnijoje esantis Dučių tyrelės durpynas (216 ha) neeksploatuojamas, rekultivuotas.

Nacionaliniai parkai ir rezervatai. Pakruojo rajone nacionalinių parkų ir rezervatų nėra. Rajone draustiniai patvirtinti Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos 1992 m. rugsėjo 24 d. nutarimu Nr. 1-2913 yra šeši. Tai: Linkuvos geomorfologinis, Daugyvenės hidrografinis, Glebavo pedagoginis, Laumenio botaninis, Lauminio botaninis-zoologinis ir Draumėnų ktaštovaizdžio.

Geležinkeliai. Platusis Pakruojis–Radviliškis – 32 km, Pakruojis–Klovainiai – 9,2 km. Šiais geležinkeliais vežama dolomitinė skalda, mediena, statybinės medžiagos, mineralinės trąšos bei skystas kuras. Keleivių ir pavojingų medžiagų nepervežama. Rajono savivaldybės teritorijoje esančių geležinkelio stočių skaičiuotė pateikta plano **PRIEDE Nr. 14.**

Keliai.

Krašto keliai: Linkuva–Joniškis – 22,9 km; Smilgiai–Pakruojis 20,8 km; Šiauliai–Pasvalys – 30,7 km; Pakruojis–Linkuva – 15,3 km; Linkuva–Žeimelis – 22,17 km; Pakruojis–Radviliškis – 11,59 km; Joniškis–Žeimelis–Pasvalys – 18,25 km.

Rajono pagrindiniai keliai: Linkuva–Žeimelis – 22,1 km; Linkuva–Gedučiai – 17 km; Rimšoniai–Klovainiai–Aukštelkiai – 32,1 km.; Pakruojis–Mikniūnai – 18,4 km; Pakruojis–Naisiai – 18, 1 km; Žeimelis–Pašvitinys–Lauksodis – 36,4 km; Lygumai–Pavėzgiai–Stačiūnai – 14,3 km. Iš viso: 140,35 km ir kitos mažesnės rajono kelių atkarpos.

Iš viso rajoninės reikšmės keliai sudaro 352,5 km.

Rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr.**

31.

Vidaus vandenys.

Pagrindinės upės: Mūša, Kruoja, Daugyvenė, Vėzgė, Obelė, Ežerėlė, Berštolis, Švitinys.

Tiltai per Mūšos upę: Pamūšyje, Sosdvaryje, Daugšigaliuose, Petrašiūnuose, Petrašiūnų siaurojo geležinkelio tiltas, Raudonpamūšio.

Tiltai per Kruoją: Petraičių tvenkinio tiltas, Degučių, Bitaičių, Vėkariškių, Lygumų, Pakruojo užtvankos, Pakruojo m., Pakruojo k., Pakruojo dvaro arkinis tiltas.

Tiltai per Daugyvenę: Rozalimo senasis, Rozalimo naujasis, Moniūnų, AB "Klovainių skalda" automobilinis ir geležinkelio tiltai, Klovainių k., Padauguvos, siaurojo geležinkelio tiltas Rimšoniuose, Rimšonių.

Kitų upių tiltai daugiausia pralaidų tipo.

Rajone yra tvenkiniai:

1. Žeimelio sen., Baltausių 88,2 ha, 3,75m.	6. Rozalimo sen., Laičių I 53,9ha, 4,8m.
2. Lygumų sen., Bitaičių 22,4ha, 4,65 m.	7. Rozalimo sen., Laičių 17,3ha, 4,-m.
3. Linkuvos sen., Dučių 8,5 ha, 3,5m.	8. Rozalimo sen., Padubysio 6,8ha, 2m.
4. Guostagalio sen., Dvariukų 156 ha, 6,5m.	9. Lygumų sen., Petraičių 67,4 ha, 5,68m.
5. Guostagalio sen., Guostagalio 4,8ha, 4,2m.	10. Pakruojo sen., Pakruojo 32,- ha,3,5m.

Rajono savivaldybės teritorijoje esančių vandens tvenkinių suvestinė pateikta plano **PRIEDE Nr. 16.** Hidroelektrinė yra Guostagalio sen., Dvariukų k. ant upės "Mūšos " užtvankos. Rajono savivaldybės teritorijoje atsinaujinančių energijos šaltinių jėgainių suvestinė pateikta plano **PRIEDE Nr. 17.**

Magistralinis naftotiekis kerta siaurinę rajono dalį ašyje prieš Žeimelio mst. Ilgis – 13 km. Vamzdyno diametras 720 mm, 0,8–1 m. gylyje, aukšto spaudimo, darbinis slėgis 45–60 atm., apsauginė zona 30 m į abi puses.

Elektros energija. Per Pakruojo rajoną eina aukštos įtampos (35 ir 110 kW) elektros linijos. 100 kW elektros perdavimo linija Pakruojo rajoną kerta iš vakarų į rytus ir eina tokiu maršrutu Rekyva–Lygumai–Pakruojis–Panevėžys. 35 kW elektros perdavimo linija Pakruojo rajoną kerta iš pietų į šiaurę ir eina tokiu maršrutu Šeduva–Rozalimas–Pakruojis–Petrašiūnai.

Paveldas. Pakruojo rajone yra 404 kultūros paveldo objektai. Patys didžiausi ir vertingiausi:

- Pakruojo dvaras ir jam priklausantys ansambliai (statiniai);
- Linkuvos vienuolyno ansamblis;
- Didžiausias smuklių kompleksas Žeimelio miestelyje;
- Linkuvos, Rozalimo ir Žeimelio miestelių urbanistika;
- Linkuvos, Lygumų ir Rozalimo bažnyčios.

III. GRESIANČIOS EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS

1. Galimi pavojai Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje

Ekstremalieji įvykiai, kurie galėtų sukelti Pakruojo rajono savivaldybės lygio ekstremaliasias situacijas yra šie:

– **gamtinio pobūdžio** – geologinis ir hidrometeorologinis (stichiniai, katastrofiniai meteorologiniai ir stichiniai, katastrofiniai hidrologiniai) reiškiny, įvykis, susijęs su ledo lytimi, ledų sangrūdomis, ledo laukais, žmonių ligomis, vabzdžių antplūdis, augalų ligos ir kenkėjai, žuvų dusimas, laukinių žvėrių ir paukščių badas;

– **techninio pobūdžio** – transporto įvykiai, susiję su automobilių kelių eismu ir įvykiais vežant pavojingą krovinį, įvykis pramonėje, energetikos sistemoje, hidrotechnikos statinio, komunalinių sistemų avarija ir ryšių paslaugų teikimo vartotojams sutrikimas;

– **ekologinio pobūdžio** – aplinkos oro ir vandens užterštumas, dirvožemio grunto užterštumas arba kitoks jam padarytas poveikis, tarša branduolinėmis ir (ar) radioaktyviosiomis medžiagomis ar naftos produktais;

– **socialinio pobūdžio** – nevaldoma žmonių minia (grupė), įvykis pasienio ruože, įvykis susijęs su nusikalstama ir teroristine veikla, diversija;

– **kiti ekstremalieji įvykiai** – žmonių sveikatos sutrikimai, panika, traumos, mirties atvejai dėl užsikrėtimo, apsinuodijimai ar fizinio poveikio, gaisro keliamas pavojus, užsidegimo ar degimo grėsmė, pavojingas radinys, pavojus sunaikinti kultūros vertybę ar kultūros vertybės sunaikinimas, ar kitas neaprašytas įvykis, dėl kurio gali susidaryti arba susidaro ekstremalioji situacija.

2. Labiausiai tikėtini pavojai atlikus rizikos analizę

Atlikus rajono savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę (**PRIEDAS Nr. 1**) nustatyta, Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje didžiausi rizikos (pavojų) šaltiniai pagal jų rizikos lygį yra:

Eil. nr.	Pavojaus pavadinimas	Rizikos lygis			
		Gyventojų gyvybei ir sveikatai	Turtui ir aplinkai	Būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms	Bendras rizikos lygis
Labai didelės rizikos lygis					
1.	Uraganas	15 labai didelis	20 labai didelis	15 labai didelis	50
2.	Pastatų, statinių ir įrenginių gaisrai	15 labai didelis	15 labai didelis	15 labai didelis	45
Didelės rizikos lygis					
1.	Maksimalus vėjo greitis, labai smarki audra, viesulas, škvalas	10 didelis	20 labai didelis	10 didelis	40
2.	Pavojingos užkrečiamosios ligos (epidemija ir (ar) pandemija, padidėjęs sergamumas, protrūkis, ūmi ar lėtinė liga)	15 labai didelis	10 didelis	15 labai didelis	40
3.	Stichinis potvynis	10 didelis	15 labai didelis	10 didelis	35

4.	Automobilių transporto avarijos	15 labai didelis	15 labai didelis	5 vidutinis	35
5.	Gaisrai atvirose teritorijose	10 vidutinis	15 labai didelis	10 vidutinis	35
6.	Hidrotechnikos statinių (įrenginių) avarijos ir (ar) gedimai	8 vidutinis	12 didelis	12 didelis	32
7.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	4 priimtinas	12 didelis	16 labai didelis	32
8.	Labai smarkus lietus, kruša	8 vidutinis	12 didelis	8 vidutinis	28
9.	Centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemų avarija, sutrikimai	4 priimtinas	12 didelis	12 didelis	28
10.	Labai smarkus snygis, smarki pūga, lijudra	8 vidutinis	8 vidutinis	8 vidutinis	24
11.	Smarkus speigas	8 vidutinis	8 vidutinis	8 vidutinis	24
12.	Kaitra	8 vidutinis	8 vidutinis	8 vidutinis	24
13.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	4 priimtinas	8 vidutinis	12 didelis	24
14.	Pavojingas radinys	8 vidutinis	8 vidutinis	8 vidutinis	24
Vidutinis rizikos lygis					
1.	Elektroninių ryšių teikimo sutrikimas ir (ar) gedimai	4 priimtinas	4 priimtinas	12 didelis	20
2.	Įvykiai transportuojant pavojingą krovinį	6 vidutinis	6 vidutinis	6 vidutinis	18
3.	Cheminė avarija	6 vidutinis	6 vidutinis	6 vidutinis	18
4.	Geležinkelio transporto avarijos	6 vidutinis	6 vidutinis	6 vidutinis	18
5.	Dujų tiekimo sutrikimas, avarija	3 priimtinas	6 priimtinas	9 didelis	18
6.	Šalna aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu	4 priimtinas	8 vidutinis	4 priimtinas	16
7.	Sausra aktyviosios vegetacijos laikotarpiu	4 priimtinas	8 vidutinis	4 priimtinas	16
8.	Gyvūnų ligos (enzootijos, epizootijos, panzootijos, neįprastas paukščių ir kitų gyvūnų susirgimas, kritimas, gaišimas)	4 priimtinas	8 vidutinis	4 priimtinas	16
9.	Radiacinė avarija	4 vidutinis	4 vidutinis	8 priimtinas	16
10.	Pastatų ar statinių griūtis	6 vidutinis	6 vidutinis	3 priimtinas	15
11.	Įvykis, susijęs su nusikalstama veikla	6 vidutinis	6 vidutinis	3 priimtinas	15
12.	Augalų ligos (epifitotija, kenksmingos augalų ligos ir kenkėjai, masinis augalų žuvimas ar sunykimas)	3 priimtinas	3 priimtinas	3 priimtinas	12
13.	Tarša naftos produktais	3 priimtinas	6 vidutinis	3 priimtinas	12
14.	Aplinkos oro, vandens, dirvožemio, grunto užteršimas arba kitoks jam padarytas poveikis	3 priimtinas	6 vidutinis	3 priimtinas	12

15.	Visuomeniniai neramumai, susibūrimai, riaušės, streikai	6 vidutinis	3 priimtinas	3 priimtinas	12
16.	Teroristiniai išpuoliai	6 vidutinis	4 vidutinis	2 priimtinas	12

IV. PERSPĖJIMO IR INFORMAVIMO APIE GRESIANČIĄ AR SUSIDARIUSIĄ EKSTREMALIAJĄ SITUACIJĄ ORGANIZAVIMAS

Gyventojų, valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų darbuotojų informavimas apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją (įvykį) yra vienas svarbiausių civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos uždavinių. Lietuvos Respublikoje yra nustatyti aštuoni civilinės saugos signalai (*Žin., 2010, Nr. 80-4202*), t. y.:

Įspėjamasis garsinis signalas – „Dėmesio visiems“

Įspėjamieji balsu skelbiami signalai:

- ⇒ „Cheminis pavojus“
- ⇒ „Radiacinis pavojus“
- ⇒ „Katastrofinis užtvindymas“
- ⇒ „Potvynio pavojus“
- ⇒ „Uragano pavojus“
- ⇒ „Oro pavojus“
- ⇒ „Perspėjimo sistemos patikrinimas“

Gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams perspėti apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją naudojamos šios perspėjimo priemonės:

1) **perspėjimo sirenomis sistema** (toliau – PSS). Skubi informacija ir rekomendacijos perduodamos per Lietuvos nacionalinį radiją ir televiziją (toliau – LRT), kitus transliuotojus (rajono savivaldybės teritorijoje girdimas regionines radijo ir televizijų stotis **PRIEDAS Nr. 24**), su kuriais pasirašytos bendradarbiavimo sutartys dėl gyventojų informavimo ekstremaliųjų situacijų (įvykių) atvejais, taip pat ir per elektronines sirenas, vidines avarinio įgarsinimo sistemas. Taip pat pranešimas apie įvykį, esant techninėms galimybėms, gali būti skelbiamas švietlentėse, interneto svetainėse, socialiniuose tinkluose. Perspėjimo tekstų pavyzdžiai plano **PRIEDE Nr. 37**.

Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje yra 3 centralizuoto valdymo ir 20 vietinio valdymo elektros sirenų. Gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemų sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 23**);

2) **gyventojų perspėjimo ir informavimo, naudojant viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų tiekėjų tinklų infrastruktūrą, sistema** (toliau – GPIS). Visa informacija, kaip savo mobiliuosiuose telefonuose įsidiegti šią paslaugą, galima rasti interneto tinklalapyje www.gpis.vpgt.lt arba www.pakruojis.lt (civilinė sauga / civilinės saugos informacija / Gyventojų perspėjimas ir informavimas).

3) valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų **garsinės avarinės signalizavimo sistemos**.

Papildomai civilinės saugos sistemos subjektai gali būti perspėjami naudojant viešųjų ryšių tinklus, specialios paskirties tinklus, taip pat ir civilinės saugos sistemos subjektų turimus žinybinius ryšių tinklus ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose nustatyta tvarka.

Tiesioginį gyventojų ir civilinės saugos sistemos subjektų perspėjimą ir informavimą vykdo:

valstybės lygiu – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento Civilinės saugos valdybos Situacijų koordinavimo skyrius;

savivaldybių lygiu – savivaldybių administracijų direktorių sprendimu, suderintu su apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos ir jos struktūrinių padalinių, kitų civilinės saugos sistemos subjektų vadovais, šių vadovų įgalioti struktūriniai padaliniai ar darbuotojai.

Sprendimą dėl gyventojų ir civilinės saugos sistemos subjektų perspėjimo ir informavimo savivaldybės lygiu priima:

– rajono savivaldybės administracijos direktorius, savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijos pirmininkas (tel. (8 421) 69 070, faks. (8 421) 69 090, mob. 8 616 46 995, e. paštas savivaldybe@pakruojis.lt);

Pastarajam nesant:

– rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas, savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro koordinatorius (tel. (8 421) 69 083, faks. (8 421) 69 090, mob. 8 656 12 009, e. paštas marius.senulis@pakruojis.lt).

1. Savivaldybės atsakingo darbuotojo veiksmai, gavus nurodymą perspėti gyventojus ir civilinės saugos sistemos subjektus

Atsakingas darbuotojas – Pakruojo rajono savivaldybės administracijos civilinės saugos ir mobilizacijos vyriausiasis specialistas.

1.1. Savivaldybės atsakingo darbuotojo veiksmai, gavus Šiaulių APGV nurodymą perspėti gyventojus ir civilinės saugos sistemos subjektus

Atsakingas darbuotojas, gavęs Šiaulių APGV nurodymą perspėti gyventojus ir civilinės saugos sistemos subjektus per **PSS**, privalo:

- 1) patikslinti sirenų įjungimo laiką;
- 2) priimti pranešimą apie įvykį;
- 3) informuoti savivaldybės administracijos direktorių, savo tiesioginį viršininką apie gautus nurodymus perspėti ir informuoti gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus;
- 4) perspėti savivaldybės lygio suinteresuotas valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus;
- 5) pateikti regioniniam transliuotojui, veikiančiam savivaldybės teritorijoje, pranešimą apie įvykį ir nurodyti laiką, kada šis pranešimas privalo būti skelbiamas gyventojams;
- 6) organizuoti vietinio ir centralizuoto valdymo sirenų įjungimą ir (ar) pasiuntinių išsiuntimą nurodytu laiku;
- 7) esant galimybei kontroliuoti PSS ir GPIS veikimą;
- 8) informuoti Šiaulių APGV struktūrinį padalinį arba darbuotoją, atsakingą už perspėjimą, apie nurodymų įvykdymą;

9) įrašyti darbo žurnale gautus nurodymus ir aprašyti atliktus veiksmus.

1.2. Savivaldybės atsakingo darbuotojo veiksmai, gavus savivaldybės administracijos direktoriaus arba jo paskirto ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovo nurodymą perspėti gyventojus ir civilinės saugos sistemos subjektus

Atsakingas darbuotojas, gavęs savivaldybės administracijos direktoriaus arba savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovo nurodymą perspėti gyventojus ir civilinės saugos sistemos subjektus per **PSS**, privalo:

- 1) patikslinti sirenų įjungimo datą ir laiką;
- 2) priimti administracijos direktoriaus arba savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovo pasirašytą pranešimą apie įvykį ir trumpojo perspėjimo pranešimo tekstą;
- 3) perspėti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM Situacijų koordinavimo skyriaus (toliau – PAGD prie VRM SKS) būdinčios pamainos vyriausiąjį arba vyresnįjį specialistą ir Šiaulių APGV struktūrinį padalinį arba darbuotoją, atsakingą už perspėjimą;
- 4) pranešimą apie įvykį pateikti:
 - PAGD prie VRM SKS būdinčios pamainos vyriausiajam arba vyresniajam specialistui, kuris nurodytu laiku privalo pranešimą apie įvykį paskelbti per LRT;
 - Šiaulių APGV struktūrinio padalinio darbuotojui, atsakingam už perspėjimą, kuris privalo pranešimą apie įvykį pateikti regioniniam transliuotojui;
 - regioniniam transliuotojui, veikiančiam savivaldybės teritorijoje, nurodyti laiką, kada šis pranešimas privalo būti skelbiamas gyventojams;
- 5) perspėti suinteresuotas valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus;
- 6) perduoti trumpąjį perspėjimo pranešimą, kurio perdavimo per GPIS pradžia turi sutapti su sirenų jungimo laiku. Pranešimas kartojamas 5 kartus. Pauzės tarp pranešimų trukmė – 1 min.;
- 7) organizuoti vietinio ir centralizuoto valdymo sirenų įjungimą ir (ar) pasiuntinių išsiuntimą nurodytu laiku;
- 8) esant galimybei kontroliuoti PSS ir GPIS veikimą;
- 9) informuoti nurodymus davusius asmenis apie nurodymų įvykdymą;
- 10) įrašyti darbo žurnale gautus nurodymus ir aprašyti atliktus veiksmus.

Atsakingas darbuotojas, gavęs nurodymus perspėti gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus per **GPIS**, privalo:

- 1) priimti administracijos direktoriaus arba jo paskirto savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovo pasirašytą trumpąjį perspėjimo pranešimą arba jų žodiniu nurodymu parengti trumpąjį perspėjimo pranešimą;
- 2) patikslinti trumpojo perspėjimo pranešimo perdavimo laiką ir teritoriją, taip pat, kiek kartų kartoti pranešimą ir kokia pauzės tarp pranešimų trukmė, kokiais kanalais ir kalbomis perduoti pranešimą;
- 3) perspėti apie GPIS panaudojimą Šiaulių APGV struktūrinį padalinį ar darbuotoją, atsakingą už perspėjimą, ir PAGD prie VRM SKS būdinčios pamainos vyriausiąjį arba vyresnįjį specialistą, kuris privalo koordinuoti savivaldybės trumpojo perspėjimo pranešimo siuntimo eigą;
- 4) nurodytu laiku perduoti trumpąjį perspėjimo pranešimą;
- 5) esant galimybei kontroliuoti GPIS veikimą;
- 6) informuoti nurodymus davusius asmenis apie nurodymų įvykdymą;
- 7) įrašyti darbo žurnale gautus nurodymus ir aprašyti atliktus veiksmus;

8) jei dėl techninių priežasčių neveikia savivaldybės GPIS valdymo darbo vieta arba negalima prisijungti prie GPIS serverio:

- paskambinti PAGD prie VRM SKS budinčios pamainos vyriausiajam arba vyresniajam specialistui ir paprašyti perduoti trumpąjį perspėjimo pranešimą;
- pateikti elektroniniu paštu savivaldybės administracijos direktoriaus arba savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovo pasirašytą trumpąjį perspėjimo pranešimą *PDF* ir *Word* formatais ir nurodymus dėl jo perdavimo;
- nurodyti adresą ar gyvenamąją vietovę, ar koordinates, ar administracinę vienetą ir perspėjimo zonos spindulį;
- įsitikinti, kad nurodymai suprasti teisingai;
- esant galimybei, kontroliuoti GPIS veikimą;
- įrašyti darbo žurnale gautus nurodymus ir aprašyti atliktus veiksmus;
- informuoti nurodymus davusius asmenis apie nurodymų įvykdymą;
- informuoti Bendrąjį pagalbos centrą (BPC).

1.3. Savivaldybės atsakingo darbuotojo veiksmai, gavus nurodymą perspėti gyventojus ir civilinės saugos sistemos subjektus, įvykus avarijai pavojingame objekte

Atsakingas darbuotojas, gavęs savivaldybės administracijos direktoriaus arba jo paskirto savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovo nurodymą perspėti gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus, įvykus avarijai pavojingame objekte, privalo:

- 1) patikslinti, ar būtina panaudoti vieną iš perspėjimo sistemų (PSS arba GPIS), ar abi;
- 2) perspėti gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus šio skyriaus 1.2. dalyje nurodyta tvarka.

2. Savivaldybės atsakingo darbuotojo veiksmai dėl techninių kliūčių neveikiant perspėjimo sirenomis sistemai ir nesankcionuotai įsijungus sirenai

Sutrikus rajono savivaldybės teritorijoje esančiai centralizuoto valdymo perspėjimo sirenomis sistemai, atsakingas darbuotojas nedelsiant apie tai informuoja individualios V. Sipavičiaus įmonės darbuotojus, atliekančius perspėjimo sistemos techninę priežiūrą, PAGD prie VRM Pasirengimo nelaimėms ir perspėjimo skyriaus ir Šiaulių APGV Civilinės saugos skyriaus darbuotojus.

Kai sirenos įjungiamos nesankcionuotai, atsakingas darbuotojas privalo nedelsdami imtis visų priemonių sirenomis išjungti ir informuoti BPC, savivaldybės administracijos direktorių ir PAGD prie VRM SKS.

Sutrikus rajono savivaldybės teritorijoje esančiai vietinio valdymo perspėjimo sirenomis sistemai, atsakingas darbuotojas nedelsiant apie tai informuoja M. Šimanskį, vykdančią individualią veiklą, kuris atlieka perspėjimo sistemos techninę priežiūrą, PAGD prie VRM Pasirengimo nelaimėms ir perspėjimo skyriaus ir Šiaulių APGV Civilinės saugos skyriaus darbuotojus.

Greitai nepašalinus gedimų gyventojai, valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos, ūkio subjektai perspėjami ir informuojami visomis turimomis ryšio priemonėmis, per

pasiuntinius, vykstančius specialios paskirties automobiliais, turinčiais garso stiprinimo įrangą, arba kitomis transporto priemonėmis.

3. Pasiuntinių, kurie privalo informuoti gyventojus tose gyvenamosiose vietovėse, kuriuose nėra sirenų arba nėra galimybių panaudoti kitų išpėjamųjų garsinių priemonių, tvarka

Gyvenamosiose vietovėse (teritorijose), kuriuose nėra sirenų arba nėra galimybių panaudoti kitų išpėjamųjų garsinių priemonių, gyventojai, kitos įstaigos, ūkio subjektai perspėjami ir informuojami per pasiuntinius: seniūnus, seniūnijų darbuotojus, seniūnijų seniūnaičius, bendruomenės atstovus ir kt.

Pasiuntinių, kurie privalo informuoti gyventojus tose gyvenamosiose vietovėse, kuriuose nėra sirenų arba nėra galimybių panaudoti kitų išpėjamųjų garsinių priemonių, sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 25**.

V. INFORMACIJOS APIE EKSTREMALŪJŲ ĮVYKŲ AR SITUACIJĄ GAVIMO IR PERDAVIMO TVARKA

1. Informacijos gavimas ir perdavimas apie ekstremalųjį įvykį ar situaciją

Keitimosi informacija apie įvykį, ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją Pakruojo rajono savivaldybėje tvarkos aprašas patvirtintas administracijos direktoriaus 2016 m. gruodžio 15 d. įsakymu Nr. A-905 (**PRIEDAS Nr. 6**).

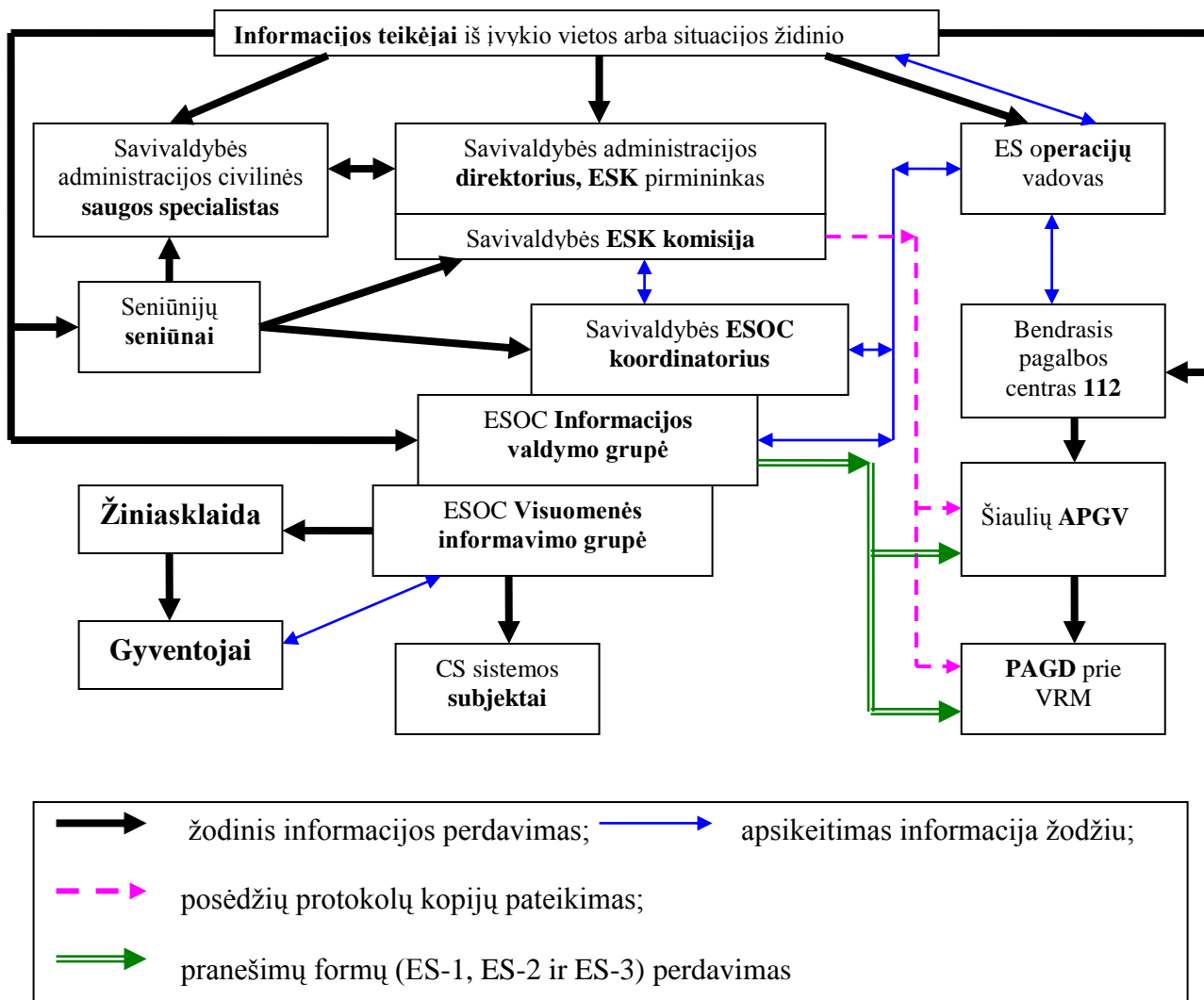
Tvarkos aprašas reglamentuoja informacijos apie įvykį, gresiantį ar įvykusį ekstremalųjį įvykį, gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją (toliau – *informacija*) teikimą Pakruojo rajono savivaldybės administracijos civilinės saugos ir mobilizacijos vyriausiajam specialistui ir perdavimą atsakingoms institucijoms bei informacijos teikėjams.

Civilinės saugos ir mobilizacijos vyriausiasis specialistas yra atsakingas už informacijos priėmimą iš atsakingų institucijų ir informacijos tiekėjų, jos perdavimą Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui, Šiaulių apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai ir atsakingoms bei suinteresuotoms institucijoms.

Kai sušaukiamas rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras (ESOC) už informacijos priėmimą bei perdavimą yra atsakinga rajono savivaldybės ESOC Informacijos valdymo grupė. Jos funkcijos ekstremaliųjų situacijų atvejais:

- rinkti ir registruoti informaciją apie ekstremaliąją situaciją, jos valdymą ir padarinių šalinimą;
- išanalizuotą ir įvertintą informaciją apie ekstremaliąją situaciją, suderinusi su ESOC koordinatoriumi, perduoti ES operacijos vadovui;
- perduoti ESK ir ES operacijų vadovo sprendimus bei kitą aktualią informaciją civilinės saugos sistemos pajėgoms ir kitiems šios sistemos subjektams.

Informacijos gavimo ir perdavimo schema

Išsamesnė schemos informacija pateikta plano **PRIEDE Nr. 44**.

1.1. Informacijos gavimas

Šiaulių APGV Pakruojo priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pakruojo rajono policijos komisariatas, VšĮ Pakruojo rajono pirminės sveikatos priežiūros centras, Pakruojo valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Šiaulių departamento Pakruojo skyrius, seniūnijų seniūnai, įmonių, organizacijų ir kitų įstaigų vadovai (toliau – informacijos teikėjai) *informaciją* priima, patikrina, patikslina ir nedelsiant informuoja:

– civilinės saugos ir mobilizacijos vyriausiąjį specialistą (tel./ faks. (8 421) 61 054, mob. 8 614 51 544, e. paštu daiva.rociene@pakruojis.lt)

– rajono savivaldybės administracijos direktorių, Ekstremaliųjų situacijų komisijos pirmininką (tel. (8 421) 69 070, faks. (8 421) 69 090, mob. 8 616 46 995, e. paštas savivaldybe@pakruojis.lt).

Kai sušauktas rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras (ESOC):

– ESOC Informacijos valdymo grupės vadovą (tel./faks. (8 421) 69 090, mob. 8 611 14 094, e. paštas svajunas.miknevicius@pakruojis.lt).

1.2. Informacijos perdavimas

Rajono savivaldybės administracijos direktorius, civilinės saugos ir mobilizacijos vyriausiasis specialistas gavę atitinkamą *informaciją* ją patikrina, įvertina ir perduoda *informaciją* rajono civilinės saugos sistemos pajėgoms, suinteresuotoms institucijoms, seniūnijoms, kurių teritorijoje prognozuojama, ar susidarė ekstremalusis įvykis ar ekstremalioji situacija.

Minėta *informacija* civilinės saugos sistemos pajėgoms ir suinteresuotoms institucijoms perduodama telefonu pajėgų ir institucijų vadovui ar jo įgaliotam asmeniui.

Asmuo, atsakingas už informacijos teikimą Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui bei Šiaulių apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai *informaciją* teikia:

- kai prognozuojama, kad bus pasiekti ar viršyti Vyriausybės patvirtinti ekstremaliųjų įvykių kriterijai;
- kai gresia ekstremalioji situacija;
- kai pasiekti ar viršyti Vyriausybės patvirtinti ekstremaliųjų įvykių kriterijai;
- kai susidarė ekstremalioji situacija.

Asmuo, atsakingas už informacijos teikimą, nustatytais atvejais nedelsiant telefonu teikia Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui atsakingų institucijų ir *informacijos* teikėjų pateiktą *informaciją*, kurioje pateikiami šie duomenys:

- 1) trumpas įvykio, gresiančio ar įvykusio ekstremaliojo įvykio, gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos apibūdinimas (laikas, adresas, objektas, informacijos šaltinis, priežastys, prognozės), priimami sprendimai, planuojami ar atlikti pirminiai veiksmai;
- 2) esami ir galimi pavojaus gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir aplinkai šaltiniai;
- 3) ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo pareigos, vardas, pavardė, telefono numeriai;
- 4) gelbėjimo darbų vadovo pareigos, vardas, pavardė, telefono numeriai.

Susidarius ekstremaliajai situacijai, *informacija* apie ją Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui ir Šiaulių apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai pateikiama ne tik telefonu, bet ir **elektroniniu paštu ar faksu užpildžius pranešimų formas ES-1, ES-2 ir ES-3** (*Žin., 2010, Nr. 94-4963*):

Forma ES-1 – teikiamas pirminis pranešimas apie susidariusią ekstremaliają situaciją (**PRIEDAS Nr. 38**). Šis pranešimas perduodamas kiek galima greičiau nuo ekstremaliosios situacijos susidarymo pradžios, bet ne vėliau kaip per 2 valandas nuo gelbėjimo darbų pradžios;

Forma ES-2 – teikiamas pranešimas apie atliekamus gelbėjimo darbus, susidariusią ekstremaliają situaciją (**PRIEDAS Nr. 39**). Šis pranešimas teikiamas kas 4 valandas nuo pirminio pranešimo apie susidariusią ekstremaliają situaciją pateikimo;

Forma ES-3 – teikiamas pranešimas apie ekstremaliosios situacijos likvidavimą (**PRIEDAS Nr. 40**). Šis pranešimas teikiamas pašalinus ekstremaliosios situacijos padarinius.

Jeigu *informacija* apie susidariusią ekstremaliają situaciją išsamiai pateikta formoje **ES-1**, o ekstremaliosios situacijos vietoje padėtis nesikeičia, forma **ES-2 nepildoma**.

Informacija apie įvykį, gresiantį ar įvykusį ekstremalųjį įvykį ir gresiančią ekstremaliąją situaciją Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui teikiama telefonu, faksu arba elektroniniu paštu, formos **nepildomos**.

Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisijos posėdžių protokolų kopijos ne vėliau kaip per 12 valandų nuo posėdžio pabaigos, elektroniniu paštu ar faksu pateikiamos Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui ir Šiaulių apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai.

Informacijai priimti ir perduoti tarp rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijos ir ekstremaliųjų situacijų operacijų centro naudojamas linijinis ir mobilusis telefono ryšys. Pakruojo rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijos ir operacijų centro narių kontaktiniai duomenys pateikti plano **PRIEDE Nr. 7**.

Tarp civilinės saugos sistemos pajėgų ir suinteresuotų institucijų ryšys palaikomas linijiniu ir mobiliuoju telefoniniu ryšiu bei elektroniniu paštu. Pakruojo rajono savivaldybės civilinės saugos sistemų pajėgų, suinteresuotų institucijų, savivaldybės ESK, ESOC vadovų, gretimų savivaldybių ESK ir ESOC vadovų kontaktiniai duomenys pateikti plano **PRIEDE Nr. 2**.

Keitimosi informacija apie įvykį, ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją tarp rajono civilinės saugos sistemos pajėgų ir suinteresuotų institucijų schema pateikta plano **PRIEDE Nr. 43**.

Informacijos apie ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją priėmimo–perdavimo Šiaulių apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui, kaimyninėms savivaldybėms schema pateikta plano **PRIEDE Nr. 45**.

2. Informacijos teikimas gyventojams ekstremaliųjų įvykių ar situacijų metu

Už *informacijos* teikimą gyventojams ekstremaliųjų įvykių ar situacijų metu yra atsakinga Savivaldybės ESOC Visuomenės informavimo grupė. Grupės funkcijos ekstremaliųjų situacijų metu:

- nustatyta tvarka organizuoti perspėjimą ir informavimą apie ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir šalinimo priemones, apsisaugojimo poveikio būdus;
- rengti su ekstremaliąja situacija susijusius informacinius pranešimus visuomenei;
- organizuoti spaudos konferencijas.

Rajono savivaldybės ESOC Visuomenės informavimo grupės narių kontaktai nurodyti plano **PRIEDE Nr. 7**.

Informacija rajono gyventojams apie gresiantį ar susidariusį ekstremalųjį įvykį ar situaciją bus teikiama per rajoninius laikraščius „Auksinę varpą“ ir „Pakruojo kraštą“, savivaldybės internetinį puslapį www.pakruojis.lt, Šiaulių regiono radijo ir televizijos stotis (**PRIEDAS Nr. 24**), seniūnijų seniūnus, seniūnaičius, bendruomenės pirmininkus (**PRIEDAS Nr. 25**).

Pakruojo rajono savivaldybėje veiks „karštoji linija“ – tel. (8 421) 69 078, 69 094, 61 700, el. paštas savivaldybe@pakruojis.lt ir renata.budriene@pakruojis.lt

VI. GYVENTOJŲ EVAKAVIMO ORGANIZAVIMAS

1. Gyventojų evakavimas

Gyventojų evakavimas – dėl gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos organizuotas gyventojų perkėlimas iš teritorijų, kuriose pavojinga gyventi ir dirbti, į kitas teritorijas, laikinai suteikiant jiems gyvenamąsias patalpas.

Gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai arba karo padėties atveju Lietuvos Respublikos Vyriausybei paskelbus gyventojų evakavimą, atsižvelgdami į ekstremaliosios situacijos, karo veiksmų sukeltą pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, sprendimą evakuoti gyventojus priima:

Administracijos direktorius:

- kai gyventojai evakuojami iš vienos savivaldybės teritorijos į kitos (negretimos) savivaldybės teritoriją (dėl gyventojų evakavimo iš savivaldybės teritorijos);
- kai gyventojai evakuojami į ar (iš) gretimos savivaldybės teritorijos;
- kai gyventojai evakuojami vienos savivaldybės teritorijoje.

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas:

- kai gyventojai evakuojami iš vienos savivaldybės teritorijos į kitos (negretimos) savivaldybės teritoriją (kai gyventojai evakuojami iš vienos savivaldybės teritorijos į kitos (negretimos) savivaldybės teritoriją).

Gyventojų evakavimą savivaldybėje organizuoja savivaldybės administracijos direktoriaus sudaryta gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija. Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija pradeda funkcionuoti gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai (ar karo padėties metu), kai savivaldybės administracijos direktorius, įvertinęs susidariusią situaciją, priima sprendimą dėl gyventojų evakavimo ir laikino jų apgyvendinimo.

Įvykio ar ekstremaliojo įvykio metu sprendimą dėl skubaus gyventojų iškeldinimo iš ekstremaliosios situacijos židinio priima gelbėjimo darbų vadovas.

Pakruojo rajono savivaldybės Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija (toliau – GEP Komisija) (**PRIEDAS Nr. 5**), organizuoja gyventojų *evakavimą, priėmimą, laikinų gyvenamųjų patalpų ir gyvybiškai būtinų paslaugų*: gyventojų aprūpinimas maistu, geriamuoju vandeniu, medikamentais, švariais drabužiais ir kitų (toliau – būtinausios paslaugos), suteikimą.

Kai gyventojai evakuojami iš vienos savivaldybės į kitą, gyventojų evakavimą organizuoja savivaldybės, iš kurios evakuojami gyventojai, GEP Komisija, o gyventojų priėmimą, laikinųjų gyvenamųjų patalpų ir būtinausių paslaugų jiems suteikimą – savivaldybės, į kurią evakuojami gyventojai, GEP Komisija.

2. Gyventojų evakavimo tvarka

Gyventojų evakavimui organizuoti savivaldybėje įkuriami punktai:

- gyventojų surinkimo;
 - tarpiniai gyventojų evakavimo;
 - gyventojų priėmimo.

Atsižvelgdamas į ekstremaliosios situacijos, karo veiksmų sukeltą pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, galimą ekstremaliosios situacijos plitimo kryptį, savivaldybės administracijos direktorius, o karo padėties atveju – karo komendantas pasirenka gyventojų evakavimo maršrutą ir nustato, per kuriuos **gyventojų surinkimo**, **tarpinius gyventojų evakavimo** ir **gyventojų priėmimo** punktus bus vykdomas gyventojų evakavimas.

❖ Kai ekstremaliosios situacijos pobūdis **nereikalauja** užteršimo kontrolės arba sanitarinio švarinimo, gyventojai iš gyvenamosios vietos (darbo vietos) tiesiogiai arba per **gyventojų surinkimo** punktus evakuojami iki **gyventojų priėmimo** punktų (laikinei suteiktų gyvenamųjų patalpų) savivaldybės, evakuojančios gyventojus, transporto priemonėmis.

❖ Kai dėl cheminio, radiacinio ar biologinio užteršimo **reikalingas** sanitarinis žmonių švarinimas, gyventojai evakuojami šiais būdais:

- iš gyvenamosios vietos (darbo vietos) tiesiogiai arba per **gyventojų surinkimo** punktus iki **tarpinių gyventojų evakavimo** punktų – savivaldybės, evakuojančios gyventojus, transporto priemonėmis;
- nuo **tarpinių gyventojų evakavimo** punktų iki **gyventojų priėmimo** punktų (laikinei suteiktų gyvenamųjų patalpų) – savivaldybių, priimančių evakuojamus gyventojus, transporto priemonėmis.

Paskelbus evakavimo pradžią, gyventojai, kurie turi galimybę evakuotis savarankiškai, išklausę informaciją apie evakavimą per visuomenės informavimo priemones, evakuojasi nuosavomis transporto priemonėmis. Evakavimosi privačiu transportu pažymėjimo pavyzdys pateiktas plano **PRIEDE Nr. 41**.

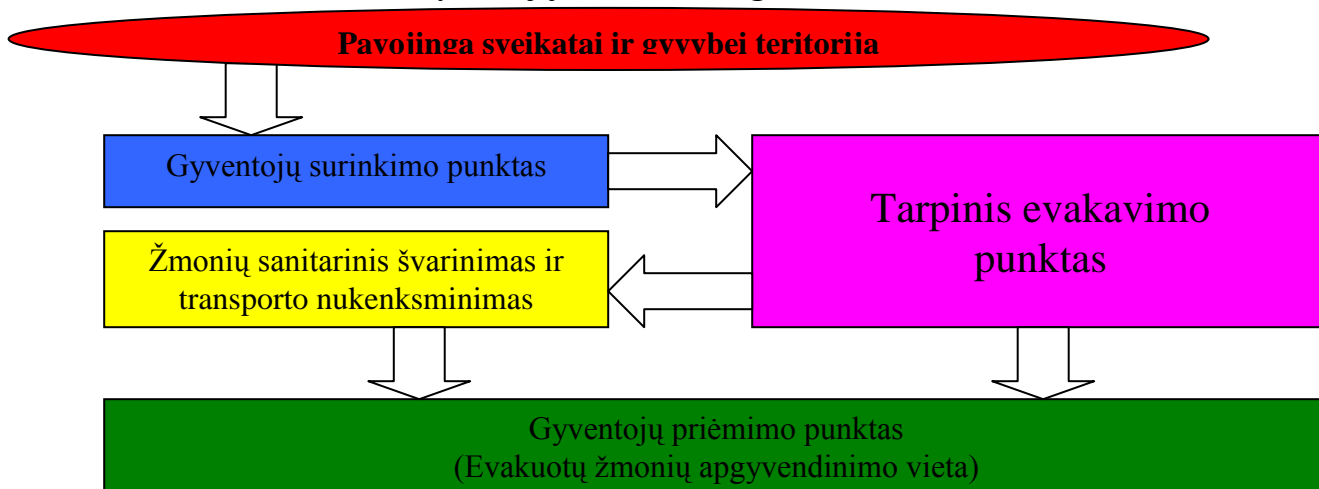
Gyventojai, kurie evakuojasi nuosavomis transporto priemonėmis, privalo vykti **per tarpinius gyventojų evakavimo** punktus.

Gyventojų surinkimo, **tarpiniuose gyventojų evakavimo** ir **gyventojų priėmimo** punktuose gyventojams teikiamos būtiniausios paslaugos, užtikrinama viešoji tvarka ir visuomenės sveikatos sauga, prireikus teikiamos būtinajai medicinos pagalbai priskiriamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos, psichologinė ir socialinė pagalba.

GEP Komisija organizuoja savivaldybių transporto priemonių paskirstymą **gyventojų surinkimo** punktams, šių transporto priemonių kolonų palydą, apsaugą ir informacijos apie gyventojų evakavimą teikimą visuomenei.

Atsižvelgiant į ekstremaliosios situacijos pasekmes (padarinius) gyventojų evakavimas gali būti: **laikinas, ilgalaikis ir negrįžtamas**.

Gyventojų evakavimo organizavimo schema

3. Gyventojų evakavimo punktai, jų paskirtis, struktūra ir uždaviniai

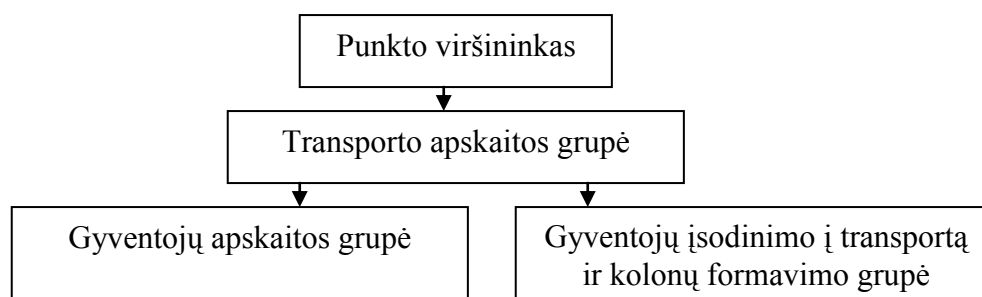
3.1. Gyventojų surinkimo punktas

Gyventojų surinkimo punktų paskirtis – surinkti gyventojus ir organizuoti jų evakavimą.

GEP Komisija *gyventojų surinkimo* punktuose organizuoja:

- a) gyventojų ir transporto priemonių apskaitos tvarkymą;
- b) gyventojų suskirstymą į grupes ir jų aprūpinimą transporto priemonėmis;
- c) transporto priemonių kolonų sudarymą;
- d) gyventojų įlaipinimą į savivaldybės transporto priemones.

Gyventojų surinkimo punkto struktūra

Gyventojų surinkimo punktų grupių uždaviniai:

- kontroliuoti transporto atvykimą į punktą;
- tvarkyti evakuojamų gyventojų ir transporto apskaitą;
- skirstyti evakuojamuosius į grupes ir aprūpinti transporto priemonėmis;
- sudaryti transporto kolonas;
- organizuoti evakuojamų gyventojų įsodinimą į savivaldybės transporto priemones;
- palaikyti viešąją tvarką;
- užtikrinti sveikatos apsaugą;
- teikti būtiniausias paslaugas.

Gyventojų surinkimo punktų sąrašas:

Eil. nr.	Įstaigos pavadinimas	Adresas, kontaktai	Vadovas, kontaktai
1.	Guostagalio seniūnijos administracinis pastatas	Guostagalio sen., Guostagalio k., Centrinė g. 7, tel. (8 421) 48 121 / 48 130	Seniūnas Jonas Jocius mob. 8 698 46 769
2.	Guostagalio kultūros namai	Guostagalio sen., Guostagalio k., Centrinė g. 7	Vadovė Virginija Jocienė mob. 8 618 06 931
3.	Klovainių seniūnijos administracinis pastatas	Klovainių mstl., Žalioji g. 19 tel.: (8 421) 44 417 / 44 430	Seniūno pavaduotoja Violeta Pažemeckienė mob. 8 614 73 443
4.	Klovainių kultūros namai	Klovainių mstl., Žalioji g. 19	Vadovas Audrius Jezdauskas mob. 8 600 68 440
5.	Lygumų seniūnijos administracinis pastatas	Lygumų mstl., Naujamiesčio g.4 tel.: (8 421) 43 686 / 43 641	Seniūnė Iveta Ovsiukienė mob. 8 686 35 826
6.	Linkuvos kultūros centras	Linkuva, Varpo g. 16 tel. (8 421) 64 330	Direktorius Methardas Zubas mob. 8 614 25 706

7.	Ūdekų kultūros namai	Linkuvos sen., Ūdekų k., Pušyno g. 23	Vadovė Vitalija Vareikienė mob. 8 655 01 474
8.	Pakruojo kultūros centras	Pakruojis, Vienybės a. 1A tel.: (8 421) 61 130 / 61 778	Direktorė Irena Kybartienė mob. 8 614 92 567
9.	Rozalimo kultūros namai	Rozalimo mstl., Vytauto g. 17 tel. (8 421) 43 273	Vadovė Danutė Juškienė mob. 8 695 24 435
10.	Žvirblonių kultūros namai	Rozalimo sen., Žvirblonių k., Rozalimo g. 11	Žvirblonių žemės bendrovės vadovė Violeta Kraujutienė mob. 8 615 2804
11.	Plaučiškių laisvalaikio salė	Rozalimo sen., Plaučiškių k., Šeduvos g. 18	Vadovė Angelė Kurauskienė mob. 8 615 46 163
12.	Pašvitinio laisvalaikio salė	Pašvitinio mstl., K. Korsako g. 1	Vadovė Danutė Maižiuvienė mob. 8 615 48 384
13.	Pašvitinio seniūnijos administracinis pastatas	Pašvitinio mstl., Jonišio g. 3 tel.: (8 421) 60 353 / 49 660	Seniūnė Rima Krištopaitienė mob. 8 620 35 256
14.	Pamūšio kultūros namai	Pašvitinio sen., Pamūšio k., Mokyklos g. 21, tel. (8 421) 46 668	Vadovė Janina Greiškanienė mob. 8 629 33 287
15.	Žemelio žemės ūkio bendrovės administracinis pastatas	Žemelio mstl., S. Dariaus ir S. Girėno g. 8	Pirmininkas Kazimieras Ščeponas mob. 8 698 33 091
16.	Bardiškių kultūros namai	Žemelio sen., Bardiškių k., Vytauto Didžiojo g. 1	Vadovė Donė Legeza mob. 8 618 24 718

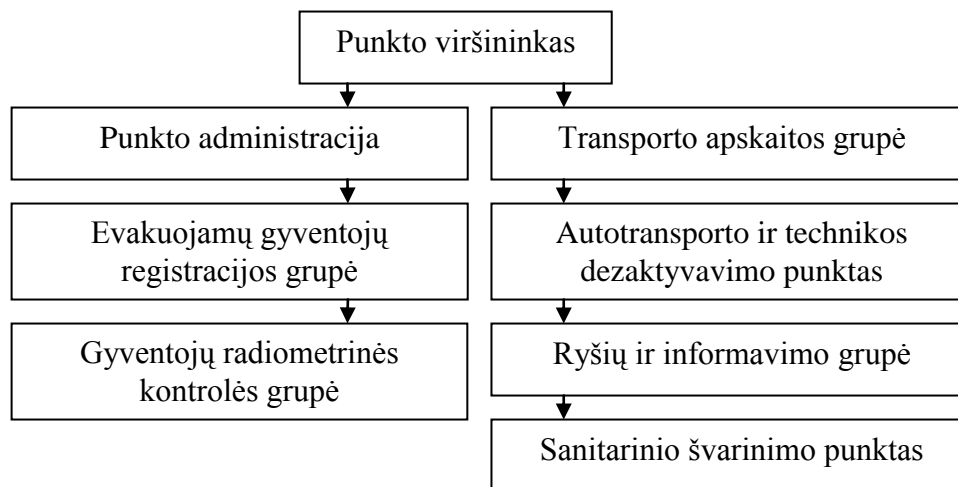
3.2. Tarpinis gyventojų evakavimo punktas

Tarpinių gyventojų evakavimo punktų paskirtis – registruoti atvykstančius gyventojus, tikrinti jų cheminį užterštumą, vykdyti dozimetrinę kontrolę ir siųsti gyventojus į gyventojų priėmimo punktus.

GEP Komisija *tarpiniuose gyventojų evakavimo* punktuose organizuoja:

- atvykstančių gyventojų registravimą;
- gyventojų užterštumo kontrolę;
- gyventojų sanitarinį švarinimą;
- transporto priemonių užterštumo kontrolę ir švarinimą;
- gyventojų perlaipinimą iš transporto priemonių, vykusią per užterštą teritoriją, į švarias transporto priemones;
- gyventojų ir transporto priemonių apskaitos tvarkymą.

Tarpinio gyventojų evakavimo punkto struktūra

Tarpinio gyventojų evakavimo punkto grupių uždaviniai:

- registruoti atvykstančius gyventojus;
- atlikti gyventojų užterštumo kontrolę;
- vykdyti gyventojų sanitarinį švarinimą;
- atlikti transporto priemonių užterštumo kontrolę ir švarinimą;
- atlikti gyventojų perlaipinimą iš transporto priemonių, vykusių per užterštą teritoriją į švarias transporto priemones;
- tvarkyti gyventojų ir transporto priemonių apskaitą;
- atlikti atvykusių žmonių sanitarinį švarinimą;
- palaikyti viešąją tvarką;
- užtikrinti sveikatos apsaugą;
- teikti būtiniausias paslaugas.

Tarpinio gyventojų evakavimo punktų sąrašas:

Eil. nr.	Įstaigos pavadinimas	Adresas, kontaktai	Vadovas, kontaktai
1.	Guostagalio kultūros namai	Guostagalio sen., Guostagalio k., Centrinė g. 7	Vadovė Virginija Jocienė mob. 8 618 06 931
2.	Klovainių sutrikusio intelekto jaunuolių centras	Klovainių mstl., Žalioji g. 17 tel. (8 421) 44 561	Direktorė Aušra Butnorienė mob. 8 615 62 569
3.	Klovainių pagrindinės mokyklos sporto salė	Klovainių mstl., Žalioji g. 17A	Direktorius Donatas Sireikis mob. 8 698 81 795
4.	Lygumų ambulatorija	Lygumų mstl., Juknaičių g. 5 tel. (8 421) 43 696	PSPC direktorius Edvinas Ašoklis mob. 8 698 22 285
5.	Stačiūnų kaimo bendruomenės namai	Lygumų sen., Stačiūnų k., Vasiliausko g. 1	Bendruomenės pirmininkė Jolanta Gutauskienė, mob. 8 698 40958
6.	Linkuvos socialinių paslaugų centras	Linkuva, Taikos g. 24 tel. (8 421) 67 330	Direktorė Regina Balčytė mob. tel. 8 616 08 025
7.	Linkuvos specialioji mokykla	Linkuva, Gimnazijos g. 30 tel.: (8 421) 60 256 / 60 257	Direktorius Jonas Šidlauskas mob. 8 620 94 856
8.	Linkuvos ambulatorija	Linkuva, Parko g. 4 tel. (8 421) 64 266	PSPC direktorius Edvinas Ašoklis mob. 8 698 22 285
9.	Pakruojo rajono sporto centras	Pakruojis, Statybininkų g. 3 tel.: (8 421) 60 133 / 60 132	Direktorius Rimantas Čeponis mob. 8 686 35 832
10.	Rozalimo vaikų darželis	Rozalimo mstl., Upės g. 6 tel. (8 421) 43 236	Direktorė Ona Lukšienė mob. 8 628 39 268
11.	Žvirblonių vaikų darželis	Rozalimo sen., Žvirblonių k., Rozalimo g. 7	Direktorė Vida Kanišauskienė mob. 8 696 57 709
12.	Pašvitinio seniūnijos administracinis pastatas	Pašvitinio mstl., Jonišio g. 3 tel.: (8 421) 60 353 / 49 660	Seniūnė Rima Krištopaitienė mob. 8 620 35 256
13.	Pamūšio kaimo bendruomenės gerovės namai	Pašvitinio sen., Pamūšio k., Mokyklos g. 12	Seniūnaitis Vitalijus Matickas mob. 8 616 94 417
14.	Žeimelio žemės ūkio mokykla	Žeimelio mstl., Naujamiesčio g. 6 tel. (8 421) 45 021	Direktorius Antanas Indriulis mob. 8 686 71 414

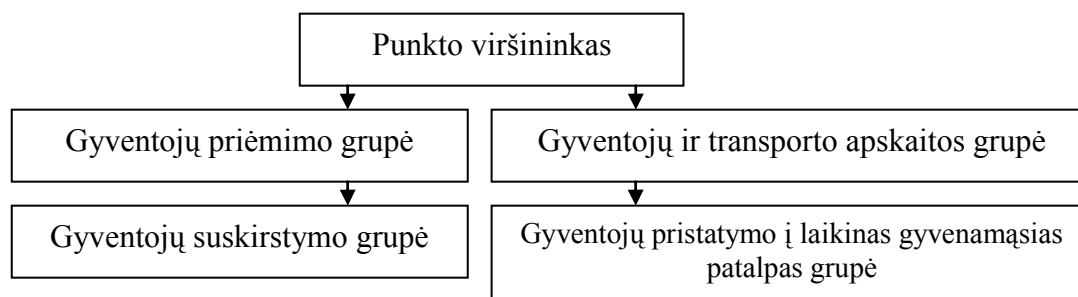
3.3. Gyventojų priėmimo punktas

Gyventojų priėmimo punktų paskirtis – pasitikti atvykstančius gyventojus, suskirstyti juos į grupes ir palydėti iki jiems laikinai suteiktų gyvenamųjų patalpų.

GEP Komisija *gyventojų priėmimo* punktuose organizuoja:

- a) atvykstančių gyventojų priėmimą;
- b) gyventojų suskirstymą į grupes;
- c) gyventojų grupių pristatymą į jiems laikinai suteiktas gyvenamąsias patalpas;
- d) gyventojų ir transporto priemonių apskaitos tvarkymą.

Gyventojų priėmimo punkto struktūra

Gyventojų priėmimo punkto grupės uždaviniai:

- priimti atvykstančius žmones;
- suskirstyti į grupes;
- pristatyti gyventojus į laikinai suteiktas gyvenamąsias patalpas;
- tvarkyti gyventojų ir transporto apskaitą;
- palaikyti viešąją tvarką;
- užtikrinti sveikatos apsaugą;
- teikti būtiniausias paslaugas.

Gyventojų priėmimo punktų sąrašas:

Eil. nr.	Istaigos pavadinimas	Adresas, kontaktai	Vadovas, kontaktai
1.	Degesių pagrindinė mokykla	Guostagalio sen., Degesių k., Mokyklos g. 2	Direktorė Alina Jokimčienė mob. 8 627 24 808
2.	Klovainių pagrindinė mokykla	Klovainių mstl., Žalioji g. 2A	Direktorius Donatas Sireikis mob. 8 698 81 795
3.	Lygumų pagrindinė mokykla	Lygumų mstl., Mokyklos g. 7 tel.: (8 421) 43 741 / 43 773	Direktorė Jadvyga Korsakienė mob. 8 603 31 141
4.	Šukionių J Noreikos pagrindinė mokykla	Lygumų sen., Šukionių k., Mokyklos g. 2, tel. (8 421) 45 719	Direktorius Mindaugas Bulaitis mob. 8 682 39 701
5.	Linkuvos gimnazija	Linkuva, Gimnazijos g. 32 tel.: (8 421) 64 147 / 64 296	Direktorius Vaclovas Stapušaitis mob. 8 610 19 896
6.	Triškonių filialas	Linkuvos sen., Triškonių k., Mokyklos g. 25	
7.	Linkuvos specialiosios mokyklos bendrabutis	Linkuva, Vaškų g. 7A tel.: (8 421) 60 256 / 60 257	Direktorius Jonas Šidlauskas mob. 8 620 94 856
8.	Linkuvos vaikų darželis „Šaltinėlis“	Linkuva, Gimnazijos g. 36 tel. (8 421) 64 293	
9.	Pakruojo „Atžalyno“ gimnazija	Pakruojis, P. Mašio g. 1 tel. (8 421) 52 257	Direktorius Kęstutis Razumas mob. 8 618 30 272
10.	Gimnazijos bendrabutis	Pakruojis, L. Giros g. 6	
11.	Pakruojo „Žemynos“ pagrindinė mokykla	Pakruojis, P. Mašio g. 45 tel. (8 421) 51 128	Direktorius Darius Ramonas mob. 8 698 17 586

12.	Pakruojo J. Pakalnio muzikos mokykla	Pakruojis, L. Giros g. 4 tel. (8 421) 51 260	Direktorė Nijolė Pupinienė mob. 8 682 19 446
13.	Pakruojo vaikų lopšelis – darželis „Vyturėlis“	Pakruojis, Mindaugo g. 8 tel. (8 421) 60 140	Direktorė Nijolė Valienė mob. 8 652 46 056
14.	Rozalimo pagrindinė mokykla	Rozalimo mstl., Upės g. 4 tel. (8 421) 43 271	Direktorius Gintaras Skorupskis mob. 8 616 08 138
15.	Medikonių laisvalaikio salė	Rozalimo sen., Medikonių k., Miškadvario g. 7	Vadovė Inga Tribulienė mob. 8 646 19 981
16.	Pašvitinio pagrindinė mokykla	Pašvitinio mstl., A. Vainausko g. 10 tel. (8 421) 49 622	
17.	Žeimelio gimnazija	Žeimelio mstl., Vytauto Didžiojo g. 8, tel. (8 421) 45 022	Direktorė Vilma Kaminskienė mob. 8 618 36 912
18.	Žeimelio darželis daugiafunkcis centras „Ažuoliukas“	Žeimelio mstl., F. Lėjėrio al. 5, tel. (8 421) 45 031	

Visuose minėtuose punktuose gyventojams teikiamos būtiniausios paslaugos, užtikrinama viešoji tvarka ir visuomenės sveikatos sauga, prireikus teikiamos būtinajai medicinos pagalbai priskiriamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos, psichologinė ir socialinė pagalba.

Gyventojų evakavimo punktų įkūrimo vietų sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 26**.

Visuomeninės paskirties objektų, kuriuose laikinai galima apgyvendinti gyventojus, sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 27**.

Sudarytoje rajono gyventojų laikino apgyvendinimo vietų suvestinėje paskaičiuota, kad pastaruose galima apgyvendinti apie **12 330** gyventojų.

Gyventojų grįžimas į gyvenamąsias vietas

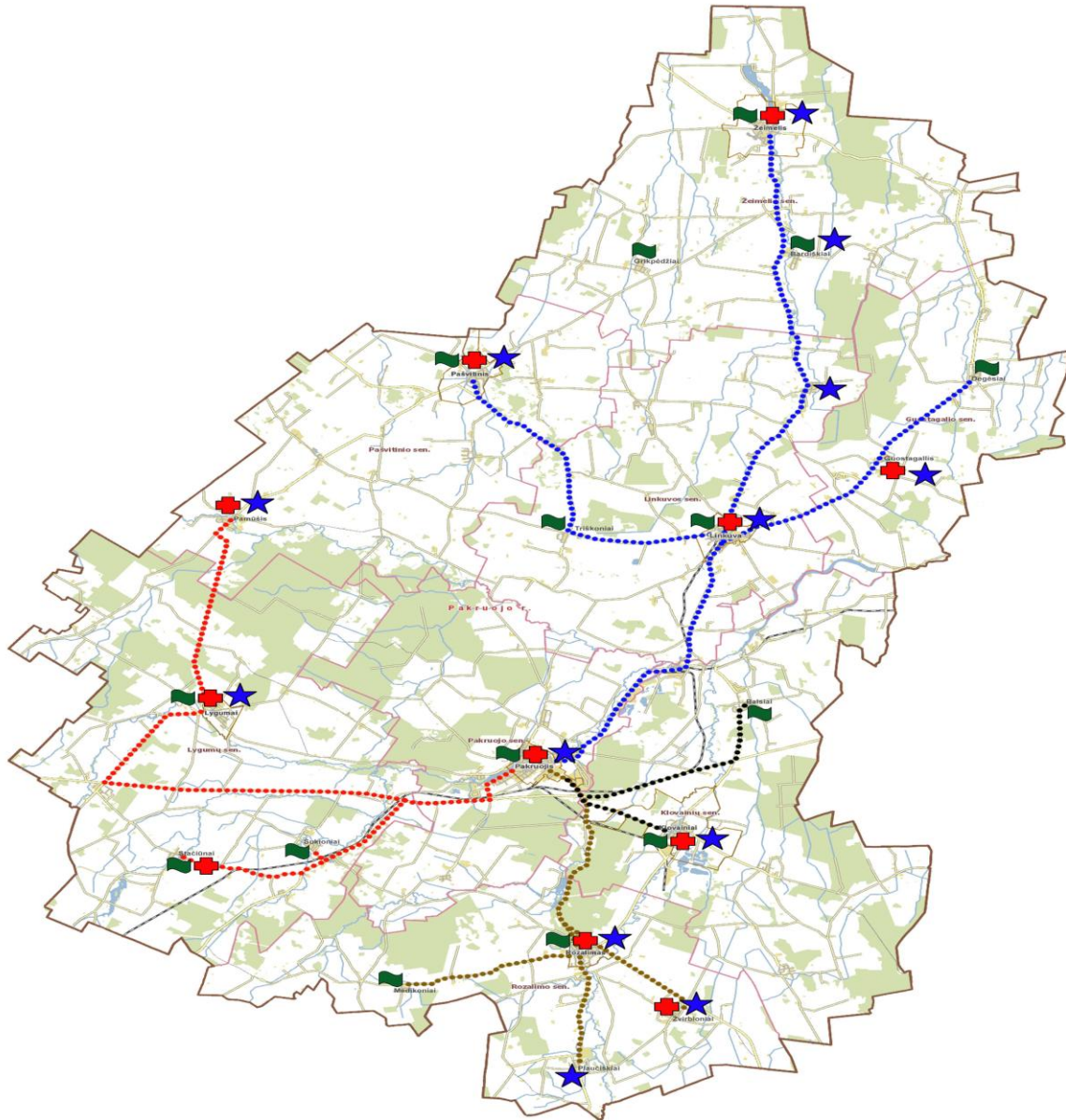
Sprendimą dėl gyventojų grįžimo į gyvenamąsias vietas, nustačius, kad ekstremaliosios situacijos ar karo veiksmų sukulto pavojaus gyventojų gyvybei ar sveikatai nebėra, priima savivaldybės administracijos direktorius:

- kai gyventojai buvo evakuoti į kitos savivaldybės teritoriją;
- kai gyventojai buvo evakuoti vienos savivaldybės teritorijoje.

Gyventojų grįžimą į gyvenamąsias vietas organizuoja tos savivaldybės, į kurios teritoriją grąžinami gyventojai, GEP Komisija.

Grįžimo į nuolatinę gyvenamąją vietą leidimo pavyzdys pateiktas plano **PRIEDE Nr. 42**.

4. Galimi evakavimo maršrutai ir kryptys

- – evakavimo maršrutas Nr. 1 (Vakarų kryptimi)
- – evakavimo maršrutas Nr. 2 (Rytų kryptimi)
- – evakavimo maršrutas Nr. 3 (Šiaurė kryptimi)
- – evakavimo maršrutas Nr. 4 (Pietų kryptimi)

- – gyventojų surinkimo punktas;
- – gyventojų priėmimo punktas;
- – tarpinis evakavimo punktas

Pagal susidariusią ekstremaliąją situaciją galimi ir kiti evakavimo maršrutai bei kryptys. Atsižvelgiant į susidariusią ekstremaliąją situaciją rajono gyventojai būtų evakuojami ne tik pagrindiniais maršrutais, bet ir aplinkiniais rajono keliais. Evakavimo kryptys ir maršrutai nurodyti plano **PRIEDE Nr. 46**.

5. Gyventojams evakuoti ekstremaliųjų situacijų atvejais būtinos priemonės ir materialiniai ištekliai

Gyventojams evakuoti ekstremaliųjų situacijų atvejais ūkio subjektų, įstaigų, organizacijų turima transporto priemonių suvestinė nurodyta plano **PRIEDE Nr. 32**.

Jeigu evakuojamų žmonių kiekis bus didelis, bus pasitelktas papildomas kitų ūkio subjektų, įmonių, įstaigų transportas.

Neužtenkant savivaldybėje turimų transporto priemonių numatoma kreiptis į gretimas kaimynines savivaldybes, su kuriomis sudarytos tarpusavio pagalbos teikimo sutarys bei planai (**PRIEDAI Nr. 47**).

Vykdamas evakavimą, numatoma, kad evakuojamų mašinų kolonas lydės greitosios medicinos pagalbos ekipažai. Kiek ekipažų ir kokios sudėties, bus nuspręsta evakuacijos pradžioje savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro posėdžio metu.

Viešosios tvarkos palaikymą ir eismo reguliavimą keliuose, evakavimo metu vykdys policijos komisariato kelių policijos pareigūnai. Konkretų ekipažų kiekį, pagal suformuotų automobilių kolonų skaičių, nustatys savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras.

Viešosios tvarkos palaikymą nelaimės zonoje ir evakuotų gyventojų priėmimo vietose užtikrins Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato pareigūnai. Policijos pareigūnai taip pat prižiūrės, kad nebūtų grobstomas savo būstus palikusių gyventojų turtas.

6. Kolektyvinės apsaugos statiniai ir jų panaudojimo galimybės

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 12 d. nutarimo Nr. 529 ([Žin., 2010, Nr. 56-2756](#)) „Dėl Kolektyvinės apsaugos statinių poreikio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ reikalavimais, savivaldybės administracijos direktorius nustato kolektyvinės apsaugos statinių poreikį savivaldybės teritorijoje. Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. AV-69 yra patvirtintas Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje esančių kolektyvinės apsaugos statinių sąrašas.

Minimalus kolektyvinės apsaugos statinių poreikis savivaldybės teritorijoje nustatomas atsižvelgiant į apskaičiuotą minimalų kolektyvinės apsaugos statiniuose apsaugomų savivaldybės gyventojų skaičių, kai vienam gyventojui tenka 1,5 kv. metro statinio ar patalpos.

Minimalus kolektyvinės apsaugos statiniuose apsaugomų savivaldybės gyventojų skaičius rajone – **7 127**.

Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje, esančių kolektyvinės apsaugos statinių suvestinė pateikta plano **PRIEDE Nr. 28**.

VII. GRESIANČIŲ AR ĮVYKUSIŲ EKSTREMALIŲJŲ ĮVYKIŲ AR GRESIANČIŲ AR SUSIDARIUSIŲ EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

1. Civilinės saugos sistemos parengties lygiai, jų skelbimas ir atšaukimas

Siekiant pasirengti greitai ir tinkamai likviduoti ekstremaliąsias situacijas ir šalinti galimų ekstremaliųjų situacijų padarinius, nustatoma šių lygių civilinės saugos sistemos parengtis:

1) **pirmo (kasdieninio) lygio** – kai civilinės saugos sistemos subjektai vykdo strateginiuose ir metiniuose veiklos planuose numatytas prevencines civilinės saugos priemones ir atlieka savo funkcijas likviduojant įvykius;

2) **antro (sustiprinto) lygio** – kai civilinės saugos sistemos subjektai pasirengę pereiti į visiškos parengties lygį ir valdyti ekstremaliąsias situacijas;

3) **trečio (visiškos parengties) lygio** – kai civilinės saugos sistemos subjektai pasirengę vykdyti užduotis ir funkcijas ekstremaliųjų situacijų metu, pasitelkiami žmogiškieji ir materialiniai ištekliai, sušaukiami ekstremaliųjų situacijų komisijos ir operacijų centro nariai, parengiamos būtinos paimti iš valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargos.

Civilinės saugos sistemos subjektai kasdieninėje veikloje veikia **pirmu (kasdieniniu) parengties lygiu**.

Gresiant ar susidarius savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai, **antrą (sustiprintą) ir trečią (visiškos parengties) civilinės saugos sistemos parengties lygį** skelbia ir atšaukia savivaldybės administracijos direktorius. Už minėtų lygių priemonių vykdymą atsako atitinkamų civilinės saugos sistemos subjektų vadovai.

Atitinkamas civilinės saugos sistemos parengties lygis skelbiamas, taip pat ir atšaukiamas šia tvarka:

1) savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovas ir (ar) valstybės ir savivaldybės institucijos ir įstaigos vadovas ir (ar) pavojingo objekto vadovas raštišku prašymu (*ESK pateiktame prašyme turi būti nurodyti atitinkamo civilinės saugos sistemos parengties lygio skelbimo (atšaukimo) pagrindai*) prašo savivaldybės ESK siūlyti administracijos direktoriui skelbti (atšaukti) atitinkamą civilinės saugos sistemos parengties lygį;

2) savivaldybės ESK, posėdyje apsvarsčiusi gautą prašymą, nusprendžia, ar teikti administracijos direktoriui pasiūlymą skelbti (atšaukti) atitinkamą civilinės saugos sistemos parengties lygį;

3) administracijos direktorius, gavęs savivaldybės ESK pasiūlymą skelbti (atšaukti) atitinkamą civilinės saugos sistemos parengties lygį, priima sprendimą dėl atitinkamo parengties lygio skelbimo (atšaukimo);

4) nedelsiant apie civilinės saugos sistemos parengties lygio paskelbimą ar atšaukimą informuojamas PAGD prie VRM, gyventojai, savivaldybių institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos ir ūkio subjektai.

2. Savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos skelbimas ir atšaukimas

Savivaldybės lygio ekstremalioji situacija skelbiama, kai įvykis atitinka, pasiekia ar viršija Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintus ekstremaliųjų įvykių kriterijus ir yra bent viena iš šių sąlygų:

- 1) ekstremalusis įvykis savivaldybėje pasiekia tokį mastą, kai iš nuolatinės gyvenamosios vietos evakuojama daugiau kaip 300 gyventojų;
- 2) savivaldybėje ekstremaliojo įvykio padariniai sutrikdo daugiau kaip 500 gyventojų būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygas ir ši padėtis trunka ilgiau kaip 24 valandas;
- 3) ekstremaliojo įvykio padariniai išplinta savivaldybės teritorijoje, kurios bendras plotas viršija du trečdalius visos savivaldybės teritorijos bendrojo ploto;
- 4) gelbėjimo, paieškos, neatidėliotini darbai ir ekstremaliųjų įvykių likvidavimas savivaldybės teritorijoje užtrunka ilgiau kaip 24 valandas;
- 5) ekstremalusis įvykis susidaro savivaldybės teritorijoje esančiame pavojingame ar valstybinės reikšmės objekte arba dėl ekstremaliojo įvykio sutrinka ar sutrikdoma tokio objekto kontrolė ar funkcionavimas;
- 6) prašoma iš 3 ar daugiau gretimų savivaldybių pagalbos gyventojams evakuoti, gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, ekstremaliajam įvykiui likviduoti ir jo padariniams šalinti, kai savivaldybėje esančių civilinės saugos sistemos pajėgų ir materialinių išteklių nepakanka.

Savivaldybės ESK, susipažinusi su gelbėjimo darbų vadovo, savivaldybės ES operacijų vadovo ar savivaldybės ESK įgalioto asmens informacija apie gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos pobūdį ir mastą savivaldybėje, nedelsdama nusprendžia, ar teikti savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymą skelbti savivaldybės lygio ekstremaliają situaciją.

Sprendimą dėl savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos skelbimo savivaldybėje priima savivaldybės administracijos direktorius.

Savivaldybės ESK, susipažinusi su gelbėjimo darbų vadovo, savivaldybės ES operacijų vadovo ar savivaldybės ESK įgalioto asmens informacija apie ekstremaliosios situacijos likvidavimo ir jos padarinių šalinimo darbų pabaigą savivaldybėje, nusprendžia, ar teikti savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymą atšaukti savivaldybės lygio ekstremaliają situaciją.

Likvidavus ekstremaliają situaciją ir pašalinus jos padarinius, sprendimą dėl savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos atšaukimo priima savivaldybės administracijos direktorius.

Jeigu dėl ekstremaliojo įvykio susidaro padėtis, kuri gali sukelti **staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą, padaryti kitą žalą ir kuri apima ne visą savivaldybės teritoriją**, savivaldybės lygio ekstremalioji situacija gali būti skelbiama ir atšaukiama ne visoje savivaldybės teritorijoje, o jos dalyje.

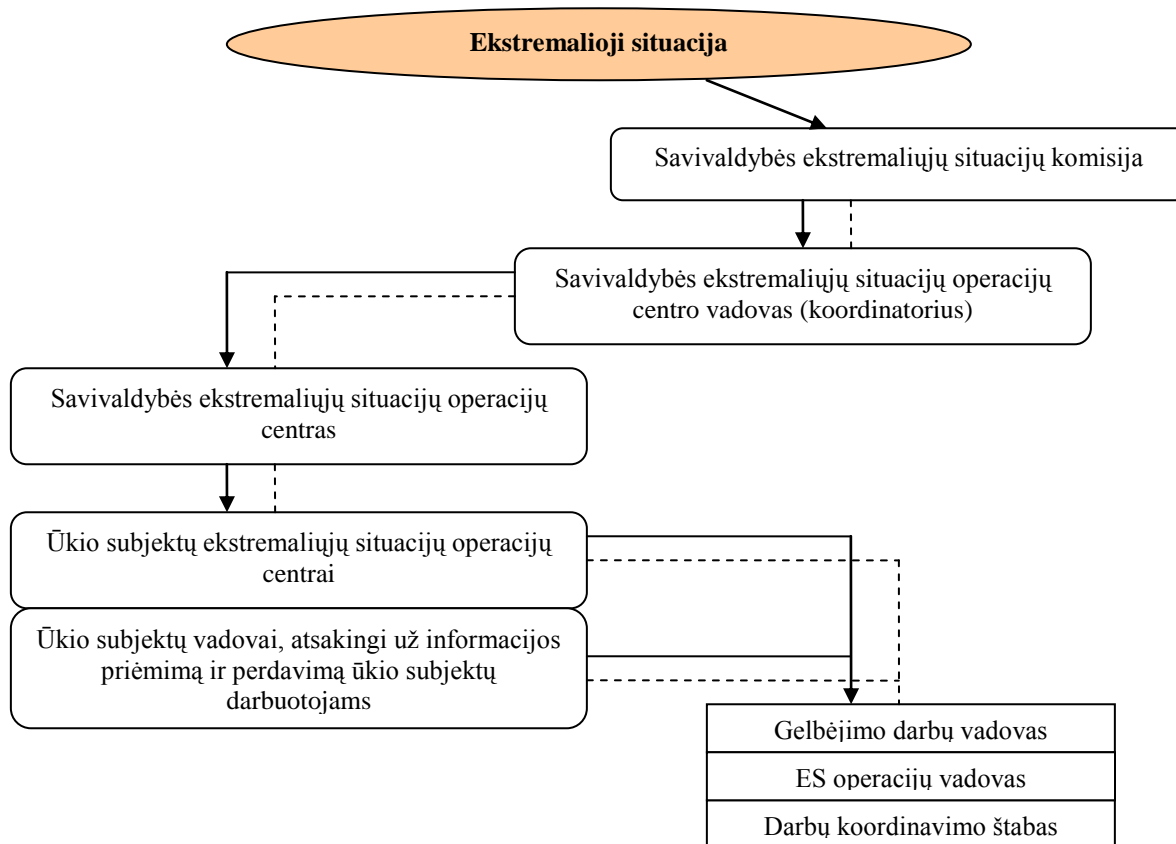
3. Savivaldybės ESK ir ESOC aktyvavimas

Pakruojo rajono savivaldybėje už gyventojų, valstybės ir savivaldybės institucijų ir kitų įstaigų, ūkio subjektų perspėjimo ir informavimo organizavimą apie gresiantį ar įvykusį ekstremalių įvykių ir gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius, jų šalinimo priemones ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus yra atsakingas vyriausiasis specialistas civilinei saugai.

Civilinės saugos specialistas, kada ekstremalioji situacija ar ekstremalusis įvykis atitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtintus Ekstremalių įvykių kriterijus (*Žin., 2006, Nr. 29-1004; 2009, Nr. 153-6928; 2011, Nr. 107-5059*), savivaldybės administracijos direktoriaus nurodymu per 30-40 minučių organizuoja savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijos narių sukvietimą.

Savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijai nusprendus (ar savivaldybės administracijos direktoriui nurodžius) kartu su savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro koordinatoriumi, per 30-50 minučių sušaukiami savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro nariai arba jo darbo grupių dalis ir organizuojamas jų darbas, vadovaujantis savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro nuostatais (**PRIEDAS NR. 4**).

Pakruojo rajono savivaldybės lygio Ekstremaliosios situacijos valdymo schema

→ – valdymas

- - - - - – keitimasis informacija

4. Savivaldybės administracijos bei savivaldybės teritorijoje esančių valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiksmai likviduojant ekstremaliuosius įvykius ar situacijas bendrų veiksmų koordinavimo tvarka

Savivaldybės administracijos bei savivaldybės teritorijoje esančių valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiksmai likviduojant ekstremaliuosius įvykius ar situacijas, šalinant jų padarinius, atliekant gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinus darbus, atitinkančius arba viršijančius Ekstremalių įvykių kriterijus (pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimą Nr. 1503 (*Žin.*, 2010, Nr. [125-6425](#))):

4.1. Pavojingi meteorologiniai reiškiniai

(Uraganas, maksimalus vėjo greitis, labai smarki audra, viesulas, škvalas ir kt.)

PAVOJINGI METEOROLOGINIAI REIŠKINIAI – tai nevaldomi gamtos reiškiniai, kurie savo intensyvumu, poveikio būdu ir trukme, išplitimo zona kelia tiesioginę grėsmę žmonių sveikatai ar gyvybei, turtui, aplinkai bei gali sukelti ekstremaliąsias situacijas (įvykius).

Ekstremaliojo įvykio apibūdinimas, kriterijai:

- uraganas, kai maksimalus vėjo greitis ≥ 33 m/s;
- labai smarki pūga, kai vidutinis vėjo greitis > 20 m/s, trukmė ≥ 1 para;
- labai smarkus lietus, kai kritulių kiekis > 80 mm, trukmė ≤ 12 val.;
- labai smarkus snygis, kai kritulių kiekis > 30 mm, sniego dangos storis > 30 cm, trukmė ≤ 12 val.;
- labai smarki audra, viesulas, škvalas, kai maksimalus vėjo greitis 28-32 m/s.

Galimos pasekmės ir padariniai:

- žmonių sužalojimai ir mirtis;
- apgadinami ar sugriaunami statiniai bei inžineriniai įrenginiai;
- nukenčia ar sunaikinami pasėliai, landšaftinės ir kultūrinės vertybės;
- sutrikdoma arba nutraukiama elektros energijos tiekimo ir su tuo susijusių kitų komunikacijų tinklų veikla;
- sukeliama kitos ekstremalios situacijos ar įvykiai (gaisras, potvynis, transporto avarijos, žmonių ligos ir panašiai);
- sutrinka įprastos gyvenimo sąlygos, ūkinė veikla, skubios pagalbos suteikimas ir transporto eismas;
- dideli nuostoliai vykdant atstatymo darbus ir kompensuojant padarytą žalą nukentėjusiems.

Pagrindinės apsaugos priemonės ir veiksmai :

- išankstinis apsirūpinimas rezerviniais ar alternatyviais energijos šaltiniais;
- komunikacijų tinklų, spec. tarnybų, medicinos ir mokymo įstaigų, gyventojų perspėjimas apie artėjantį pavojingą meteorologinį reiškinį;
- rekomendacijų teikimas, kaip reikia elgtis jo metu;
- geriamo vandens, maisto bei pašarų atsargų sukaupimas;
- operatyvus pagalbos teikimas labiausiai nukentėjusiems.

- **Hidrometeorologijos tarnyba**
 - užtikrina hidrometeorologinės informacijos ir prognozių teikimą institucijoms, dalyvaujančioms valdant ekstremaliają situaciją (įvyki).
- **Ūkio subjektų, kitų įstaigų veiksmai:**
 - įvertina pasirengimą, galimą pavojų ir numato savo veiklos perorganizavimą;
 - išpėja apie pavojingo meteorologinio reiškimo grėsmę darbuotojus;
 - sustiprina budėjimą, apsirūpina reikalingomis papildomomis priemonėmis;
 - vertina padarytus nuostolius ir teikia juos savo steigėjui bei savivaldybei;
 - valstybinės reikšmės objektai užtikrina priskirtų funkcijų vykdymą;
 - vykdo savivaldybės ESK priimtų sprendimų įgyvendinimą.
- **Spec. tarnybų ir suinteresuotų institucijų veiksmai:**
 - Šiaulių APGV Pakruojo priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba
 - išpėja darbuotojus apie pavojų ir mobilizuoja personalą;
 - vykdo ir koordinuoja gaisrų gesinimą, gyventojų ir turto gelbėjimą, atlieka gelbėjimo darbus;
 - teikia informaciją apie reiškimo padarinius ir vykdomas priemones kitoms spec. tarnyboms, Savivaldybei.
 - Pakruojo rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba
 - dalyvauja lokalizuojant ir likviduojant gaisrų židinius.
 - Šiaulių AVPK Pakruojo rajono policijos komisariatas
 - išpėja darbuotojus apie pavojų ir mobilizuoja personalą;
 - organizuoja eismo reguliavimą židinio teritorijoje;
 - organizuoja ekstremaliosios situacijos židinyje esančio valstybinio, visuomeninio ir privataus turto apsaugą;
 - organizuoja viešosios tvarkos užtikrinimą gyventojų susitelkimo, įlaipinimo į transportą, išlaipinimo iš jo ir laikinojo apgyvendinimo vietose, evakuojamųjų vežimo maršrutuose;
 - organizuoja koordinuoja evakuotų gyventojų registravimą laikinojo apgyvendinimo vietose, jų apskaitos tvarkymą;
 - organizuoja asmenų ir pareigūnų, nesusijusių su gelbėjimo darbais, patekimo į ekstremaliosios situacijos židinį ribojimą, prireikus įveda leidimų sistemą.
 - Pakruojo rajono pirminės sveikatos priežiūros centro Greitoji medicinos pagalba
 - teikia skubią medicininę pagalbą nukentėjusiems ir vykdo jų transportavimą į medicinos įstaigas;
 - prireikus organizuoja budėjimą prie ekstremaliosios situacijos židinio;
 - teikia informaciją Savivaldybei apie nukentėjusius.
 - Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie SAM Šiaulių departamento Pakruojo skyrius
 - koordinuoja visuomenės sveikatos priežiūros organizavimą;
 - AB „ESO“ Šiaulių regiono tinklų eksploatavimo departamentas
 - organizuoja priemones, užtikrinančias būtiną elektros energijos tiekimą, esant ekstremaliajai energijos padėčiai.
 - UAB „Pakruojo šiluma“
 - organizuoja priemones, užtikrinančias būtiną šilumos energijos tiekimą, esant ekstremaliajai energetikos padėčiai.
- **Pakruojo rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijos (ESK) ir Ekstremaliųjų situacijų operacijos centro (ESOC) veiksmai:**

- **ESK komisija**
 - administracijos direktoriaus (ESK pirmininko) sprendimu skubiai organizuojamas ESK narių posėdis;
 - atsižvelgiant į ekstremaliojo įvykio ar situacijos mastą, gelbėjimo darbų apimtį, priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbų organizavimo;
 - paskiria ekstremaliosios situacijos operacijos vadovą;
 - koordinuoja padarinių likvidavimo ir gelbėjimo darbų vykdymo eigą;
 - priima sprendimą dėl gyventojų evakavimo ir jį organizuoja.
- **ES operacijų centras (ESOC)**
 - įgyvendina ekstremaliųjų situacijų komisijos sprendimus ekstremaliųjų situacijų prevencijos klausimais;
 - pagal kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją, prognozuoja ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą ir mastą, numato civilinės saugos priemones ir gelbėjimo veiksmus;
 - perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie susidariusią ekstremaliąją situaciją (įvykį), galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsaugojimo nuo jos (-o) būdus;
 - keičiasi informacija su kitų institucijų operacijų centrais, analizuodamas, vertindamas ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą;
 - teikia visas savivaldybėje esančias civilinės saugos sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiems, prireikus evakuoja gyventojus;
 - organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti ekstremaliajam įvykiui ar situacijai likviduoti, padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti, teikimą šiems tikslams pasiekti;
 - pagal kompetenciją koordinuoja civilinės saugos sistemos subjektų veiksmus;
 - teikia ESK pasiūlymus dėl reikiamų civilinės saugos sistemos pajėgų, racionalaus ir veiksmingo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir kitų institucijų skirtų finansinių ir kitų materialinių išteklių panaudojimo ekstremaliojo įvykio ar situacijos padariniams šalinti;
 - atlieka kitas teisės aktų nustatytas su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

4. 2. Pastatų, statinių ir įrenginių gaisrai ir (ar) sproginiai, kurie gali sukelti daugelio gyventojų sužalojimus ir dėl kurių gali prireikti evakuoti gyventojus

Ekstremaliojo įvykio apibūdinimas, kriterijai:

- gaisro lokalizavimas valstybinės reikšmės objekte, pastate, transporto priemonėje užtrunka ≥ 4 val.;
- gaisras ir (ar) sproginiai įvyko masinėse žmonių susibūrimo vietose;
- pastatų, įrenginių gaisrų ir (ar) sproginų metu padaromas poveikis žmonėms, kriterijai – evakuota ≥ 20 žmonių, sužalota ≥ 7 žmonių, žuvo ≥ 4 žmonių;
- gaisras ir (ar) sproginiai gyvenamajame, administraciniame pastate, saugykloje, kai gaisravietės plotas $\geq 600 \text{ m}^2$, pastato aukštis > 9 , gaisro vietos aukštis $> 30 \text{ m}$;

- pastato ar statinio arba jo konstrukcijos sugriuvimas dėl gaisro, sproginimo.

Galimi padariniai ir pasekmės:

- žmonių sužalojimai bei netektys;
- turtiniai nuostoliai gyventojams ir ūkio subjektams;
- žala ekologijai;
- nuostoliai dėl padarinių likvidavimo ir žalos atlyginimo.

Pagrindiniai apsaugos ir kovos būdai:

- išankstinio pasirengimo galimiems gaisrams ir (ar) sproginimams organizavimas;
- priešgaisrinės apsaugos reikalavimų laikymasis ir kontrolė;
- tinkama, technikos, įrenginių ir priemonių techninė būklė.

▪ **Ūkio subjektų, kitų įstaigų, gyvenamųjų namų gyventojų veiksmai:**

- skubiai organizuoja gaisro gesinimą savo pajėgomis ir gaisro plėtimosi sustabdymą;
- operatyviai informuoja apie gaisrą ir (ar) sproginimą rajono priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą;
- teikia turimus žmogiškuosius resursus;
- perspėja apie pavojų darbuotojus, artimiausius gyventojus ar ūkio subjektus;
- organizuoja darbuotojų evakuavimą iš pavojingos zonos;
- vertina padarytus nuostolius.

▪ **Spec. tarnybų ir suinteresuotų institucijų veiksmai:**

- Šiaulių APGV Pakruojo priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba
 - vykdo ir koordinuoja gaisrų gesinimą, gyventojų ir turto gelbėjimą, atlieka gelbėjimo darbus;
 - mobilizuoja tiesiogiai pavaldžias pajėgas gaisro gesinimui;
 - teikia informaciją kitoms spec. tarnyboms, Savivaldybei;
 - tiria gaisro ir (ar) sproginimo priežastis, nustatinėja kaltus asmenis.
- Pakruojo rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba
 - dalyvauja lokalizuojant ir likviduojant gaisrų ir (ar) sproginimo židinius.
- Šiaulių AVPK Pakruojo rajono policijos komisariatas
 - organizuoja eismo reguliavimą gaisro ir (ar) sproginimo teritorijoje;
 - organizuoja ekstremaliosios situacijos židinyje esančio valstybinio, visuomeninio ir privataus turto apsaugą;
 - vykdo į pavojaus zoną patenkančių gyventojų perspėjimą;
 - organizuoja viešosios tvarkos užtikrinimą gyventojų susitelkimo, įlaipinimo į transportą, išlaipinimo iš jo ir laikinojo apgyvendinimo vietose, evakuojamųjų vežimo maršrutuose;
 - organizuoja koordinuoja evakuotų gyventojų registravimą laikinojo apgyvendinimo vietose, jų apskaitos tvarkymą;
 - organizuoja asmenų ir pareigūnų, nesusijusių su gelbėjimo darbais, patekimo į ekstremaliosios situacijos židinį ribojimą, prireikus įveda leidimų sistemą;
 - teikia informaciją rajono Savivaldybei ir savo vadovybei;
 - ieško gaisrą ir (ar) sproginimą sukėlusių kaltų asmenų.
- Pakruojo rajono pirminės sveikatos priežiūros centro Greitoji medicinos pagalba
 - teikia skubią medicininę pagalbą nukentėjusiems ir vykdo jų transportavimą į medicinos įstaigas;
 - prireikus organizuoja budėjimą prie ekstremaliosios situacijos židinio;
 - teikia informaciją Savivaldybei apie nukentėjusius.

- Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento Pakruojo rajono agentūra
 - organizuoja aplinkos taršos tyrimus, taršos poveikio aplinkai masto ir padarytos žalos nustatymą, atlieka teršalų sklaidos prognozes ir teikia jas institucijoms, dalyvaujančioms valdant ekstremaliąją situaciją.
 - Krašto apsaugos savanorių pajėgų 6-osios rinktinės 607 pėstininkų kuopa
 - telkia karius, padėsiančius įrengti ir prižiūrėti mobiliuosius sanitarinio švarinimo punktus pagrindinių evakavimo maršrutų tarpiniuose gyventojų evakavimo punktuose.
 - Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Socialinės rūpybos skyrius
 - teikia socialinės pagalbos ir garantijų suteikimo paslaugas evakuotiems ir nukentėjusiems gyventojams.
 - Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyrius
 - organizuoja pavaldžių įstaigų darbuotojų ir mokinių evakavimą ir jų darbą bei mokymąsi naujoje vietoje.
 - AB „Pakruojo autotransportas“
 - teikia reikiamą autobusų kiekį žmonėms pervežti ir evakuoti iš gaisro židinio aplinkos.
- **Pakruojo rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijos (ESK) ir Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro (ESOC) veiksmai:**
- **ESK komisija**
 - administracijos direktoriaus (ESK pirmininko) sprendimu skubiai organizuoja ESK narių posėdį;
 - atsižvelgiant į ekstremaliojo įvykio ar situacijos mastą, gelbėjimo darbų apimtį, priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbų organizavimo;
 - paskiria ekstremaliosios situacijos operacijų vadovą;
 - koordinuoja padarinių likvidavimo ir gelbėjimo darbų vykdymo eigą;
 - priima sprendimą dėl gyventojų evakavimo ir jį organizuoja.
 - **ES operacijų centras (ESOC)**
 - įgyvendina Ekstremaliųjų situacijų komisijos sprendimus ekstremaliųjų situacijų prevencijos klausimais;
 - pagal kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją, prognozuoja ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą ir mastą, numato civilinės saugos priemones ir gelbėjimo veiksmus;
 - perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;
 - keičiasi informacija su kitų institucijų operacijų centrais, analizuodamas, vertindamas ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą;
 - teikia visas savivaldybėje esančias civilinės saugos sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiems, prireikus evakuoja gyventojus;
 - organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti ekstremaliajam įvykiui ar situacijai likviduoti, padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti, teikimą šiems tikslams pasiekti;
 - pagal kompetenciją koordinuoja civilinės saugos sistemos subjektų veiksmus;

- teikia ESK pasiūlymus dėl reikiamų civilinės saugos sistemos pajėgų, racionalaus ir veiksmingo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir kitų institucijų skirtų finansinių ir kitų materialinių išteklių panaudojimo ekstremaliojo įvykio ar situacijos padariniams šalinti;
- atlieka kitas teisės aktų nustatytas su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

4. 3. Pavojingos ar ypač pavojingos užkrečiamosios ligos ***(epidemijos ir (ar) pandemijos, padidėjęs sergamumas, protrūkis, ūmi ar lėtinė liga)***

EPIDEMINIS PROCESAS – tai nenutrūkstantis susirgimų užkrečiamomis ligomis ar jų išplitimo reiškinys, susijęs su užkrečiamųjų (infekcinių) ligų sukėlėjo perdavimu sveikiems žmonėms ar gyvuliams (gyvūnams). Šio proceso esmė – biologinis parazitizmas.

EPIDEMIJA – tai vidutinio intensyvumo laipsnis, kuriam būdingas sergančiųjų skaičiaus didėjimas ir apimantis vieną ar keletą teritorijos administracinių vienetų.

PANDEMIJA – aukščiausias užkrečiamųjų ligų išplitimo laipsnis, apimantis ypač dideles teritorijas.

YPAČ PAVOJINGOS (PAVOJINGOS) INFEKcinės LIGOS – tai tokios užkrečiamosios ligos, dėl kurių sergantys ar turėję su sergančiais kontaktą bei šių ligų sukėlėjų nešiotojai privalomai hospitalizuojami, izoliuojami, tiriami ir gydomi.

UŽKRĖSTA TERITORIJA – tai apibrėžtų ribų teritorija, kurioje dėl esančių užkrečiamųjų ligų sukėlėjų ar jų plitimo ypatumų nuolat išlieka galimybė užsikrėsti ir susirgti infekcinėmis ligomis.

KARANTINAS – specialus laikinas režimas bei su juo susijusios administracinio bei sanitarinio pobūdžio priemonės, skirtos apsaugai nuo epideminio pobūdžio ligų, kuriomis gali užsikrėsti žmonės ar gyvūnai. Pagrindinis šios priemonės tikslas – sustabdyti epidemijos plitimą.

DEZINFEKCIJA – tai patogeninių (užkrečiamas ligas sukeliančių) mikroorganizmų sunaikinimas aplinkoje, naudojant fizinius ir cheminius metodus. Dezinfekcija skirstoma į *profilaktinę ir priverstinę*, o pastaroji į *einamąją* ir *baigiamąją*.

Ekstremaliojo įvykio apibūdinimas, kriterijai:

- vieno žmogaus ar žmonių grupės susirgimas pavojinga ar ypač pavojinga užkrečiama liga;
- padidėjęs sergamumas (statistikai patikimas įprastinio sergamumo lygio viršijimas);
- epidemija (staigus ir neįprastai didelis ligos išplitimas teritorijoje);
- protrūkis (tos pačios užkrečiamosios ligos tarpusavyje susiję atvejai), kai nustatomi ne mažiau kaip du susirgimai pavojinga ar ypač pavojinga liga atvejai;
- ūmi ar lėtinė liga, nulemta įvairių cheminių, fizinių, biologinių medžiagų, jų apykaitos, irimo, skilimo, degimo produktų per užterštą maistą ar geriamąjį vandenį arba dėl jų poveikio, transporto, pramoninės avarijos, stichinio, katastrofinio ar kito gamtos reiškinio, teroro akto metu;
- pandemija (epidemija, lemianti didelį gyventojų sergamumą ir mirtingumą labai dideliame pasaulio plote).

Priežastys:

- infekcinių ligų židinių egzistavimas gyvenamoje aplinkoje ir gamtoje;
- ypač pavojingų (pavojingų) bei kitų užkrečiamųjų ligų sukėlėjų patekimas iš kitų

- administracinių teritorinių vienetų ir užsienio valstybių;
- nepakankama imunoprofilaktika;
- didesnis, nei įprasta, sergančiųjų skaičius dėl nepalankių socialinių ir ekonominių sąlygų;
- nepakankamai efektyvi diagnostika ir gydymas;
- epideminio proceso savireguliacijos ypatumai (sukėlėjų mutacijos, jų atsparumo medikamentams pasikeitimas, imuniteto pokyčiai ir pan.);
- higienos – sanitarinių normų bei reikalavimų pažeidimai vykdant ūkinę veiklą;
- nesilaikymas įvestų karantininių ar apribojimo priemonių bei jų neefektyvumas.

Galimos pasekmės ir padariniai:

- tiesioginė grėsmė žmonių sveikatai bei gyvybei;
- ekonominiai nuostoliai dėl veiklos apribojimų ar sustabdymo;
- materialinės finansinės išlaidos, įgyvendinant priešepidemines priemones;
- įprastos socialinės visuomeninės veiklos pasikeitimai.

Pagrindinės apsaugos priemonės ir veiksmai:

- pastovi epideminės situacijos analizė bei vertinimas;
- išankstinis priemonių ir veiksmų planavimas;
- tinkama imunoprofilaktika ir visuomenės švietimas;
- ankstyvoji infekcinių ligų diagnostika ir savalaikis bei efektyvus gydymas;
- operatyvus epideminio židinio tyrimas, jo izoliavimas bei lokalizavimas;
- apribojimų priemonių (observacijos) ar karantino taikymas;
- efektyvus aplinkos ir kitų sukėlėjų plitimo faktorių nukenksminimas (dezinfekcija, dezinfekcija ir deratizacija).

▪ **Spec. tarnybų ir suinteresuotų institucijų veiksmai:**

- Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie SAM Šiaulių departamento Pakruojo skyrius
 - teikia informaciją suinteresuotoms institucijoms apie ekstremaliąją situaciją teisės aktų nustatyta tvarka;
 - įvertina susidariusią ekstremaliąją situaciją, nustato pavojų žmonių sveikatai ir gyvybei;
 - atlieka funkcijas, susijusias su užkrečiamųjų ligų nustatymu, užkrėstų teritorijų ar karantino skelbimu ir (ar) atšaukimu;
 - organizuoja epidemiologinį tyrimą ir dalyvauja organizuojant kontrolės (valdymo) priemones;
 - kontroliuoja, kaip užkrėstoje teritorijoje taikomos kontrolės (valdymo) priemonės, ir vertina jų veiksmingumą;
 - koordinuoja medicininę-karantinę kontrolę pasienio kontrolės punktuose, siekdamas apsaugoti Lietuvos Respublikos teritoriją nuo užkrečiamųjų ligų;
 - teikia privalomuosius nurodymus ūkio subjektams, kitoms įstaigoms bei kontroliuoja kaip jie vykdomi;
 - pagal kompetenciją teikia gyventojams informaciją ir rekomendacijas apie profilaktikos priemones užkrėstoje teritorijoje;
 - aktyviai bendradarbiauja priimant sprendimus bei juos įgyvendinant su rajono Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, PSPC ir ligonine;
 - teikia informaciją Šiaulių visuomenės sveikatos centrui, Savivaldybei;
 - dalyvauja savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro darbe: vertina epideminę situaciją, sergamumo dinamiką, pateikia duomenis savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centrui apie taikytas priešepidemines priemones ir

- jų veiksmingumą;
- pagal kompetenciją teikia Valstybinei visuomenės sveikatos priežiūros tarnybai informaciją apie materialinių, finansinių ir žmogiškųjų išteklių, reikalingų visuomenės sveikatos priežiūrai organizuoti ekstremaliosios situacijos atveju, poreikį.
- Pakruojo rajono pirminės sveikatos priežiūros centras (PSPC) ir VšĮ Pakruojo ligoninė
 - vykdo priešepidemines priemones įstaigoje;
 - teikia neatidėliotiną medicininę pagalbą gyventojams;
 - teikia informaciją kitoms medicinos įstaigoms ir savivaldybei.
- Pakruojo valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba
 - organizuoja vandens, gyvūninių ir negyvūninių maisto produktų, pašarų laboratorinių tyrimų atlikimą ir rizikos vertinimą;
 - bendradarbiauja ir derina veiksmus su suinteresuotomis institucijomis.
- Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyrius
 - nustato ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigoms ir kitoms švietimo įstaigoms priemones, būtinas ugdymo (mokymo) procesui užkrėstoje teritorijoje organizuoti arba nutraukti.
- Šiaulių AVPK Pakruojo rajono policijos komisariatas
 - organizuoja eismo reguliavimą apsaugos zonoje (aplink užterštą teritoriją);
 - organizuoja ekstremaliosios situacijos židinyje esančio valstybinio, visuomeninio ir privataus turto apsaugą;
 - organizuoja viešosios tvarkos užtikrinimą gyventojų susitelkimo, įlaipinimo į transportą, išlaipinimo iš jo ir laikinojo apgyvendinimo vietose, evakuojamųjų vežimo maršrutuose;
 - organizuoja koordinuoja evakuotų gyventojų registravimą laikinojo apgyvendinimo vietose, jų apskaitos tvarkymą;
 - organizuoja asmenų ir pareigūnų, nesusijusių su gelbėjimo darbais, patekimo į ekstremaliosios situacijos židinį ribojimą, prireikus įveda leidimų sistemą.
- **Pakruojo rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijos (ESK) ir Ekstremaliųjų situacijų operacijos centro (ESOC) veiksmai:**
 - ESK komisija
 - administracijos direktoriaus (ESK pirmininko) sprendimu skubiai organizuoja ESK narių posėdį;
 - atsižvelgiant į ekstremaliojo įvykio ar situacijos mastą, gelbėjimo darbų apimtį, priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbų organizavimo;
 - priima sprendimą dėl karantino paskelbimo;
 - paskiria ekstremaliosios situacijos operacijos vadovą;
 - koordinuoja padarinių likvidavimo ir gelbėjimo darbų vykdymo eigą;
 - priima sprendimą dėl gyventojų evakavimo ir jį organizuoja.
 - ES operacijų centras (ESOC)
 - įgyvendina Ekstremaliųjų situacijų komisijos sprendimus ekstremaliųjų situacijų prevencijos klausimais;
 - pagal kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją, prognozuoja ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą ir mastą, numato civilinės saugos priemones ir gelbėjimo veiksmus;
 - perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir

įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;

- keičiasi informacija su kitų institucijų operacijų centrais, analizuodamas, vertindamas ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą;
- teikia visas savivaldybėje esančias civilinės saugos sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiems, prireikus evakuoja gyventojus;
- organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti ekstremaliajam įvykiui ar situacijai likviduoti, padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti, teikimą šiems tikslams pasiekti;
- pagal kompetenciją koordinuoja civilinės saugos sistemos subjektų veiksmus;
- teikia ESK pasiūlymus dėl reikiamų civilinės saugos sistemos pajėgų, racionalaus ir veiksmingo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir kitų institucijų skirtų finansinių ir kitų materialinių išteklių panaudojimo ekstremaliojo įvykio ar situacijos padariniams šalinti;
- atlieka kitas teisės aktų nustatytas su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

4.4. Stichinis potvynis, užtvindymas, poplūdis

POTVYNIS – kasmetinis, pastovus upės vandens lygio pakilimas. Jo metu vanduo užpildo ne tik vagą, bet ir užlieja šalia jos esančius objektus, lankas, pievas.

UŽTVINDYMAS – stichinė nelaimė, sukelta staigaus vandens pertekliaus, smarkiai užtvinus upei, užtvankai ar kitam vandens telkiniui.

POPLŪDIS – upės vandens režimo fazė, palyginti trumpalaikis ir neperiodinis vandens lygio pakilimas upėje. Poplūdis gali trukti nuo kelių valandų iki kelių savaitių.

Priežastys:

- kasmetinis pavasarinis sniego tirpimas;
- lietingojo laikotarpio sukeltas vandens perteklius;
- smarkios liūtys.

Galimos pasekmės ir padariniai:

- žmonių ar gyvūnų netektys;
- turtiniai ir materialiniai nuostoliai gyventojams bei ūkio subjektams;
- automobilių eismo sutrikdymas;
- požeminio vandens užteršimas;
- infekcinės ligos;
- žala ekologijai;
- derliaus sunaikinimas.

Pagrindinės apsaugos priemonės ir veiksmai:

- išankstinis priemonių ir veiksmų planavimas;
- tinkamas visuomenės švietimas ir informavimas;
- rekomendacijų teikimas, kaip reikia elgtis.

▪ **Hidrometeorologijos tarnyba**

- užtikrina hidrometeorologinės informacijos ir prognozių teikimą institucijoms, dalyvaujančioms valdant ekstremaliają situaciją (įvyki).
- **Ūkio subjektų, prižiūrinčius hidrostatinius, veiksmai:**
 - įvertina pasirengimą, galimą pavojų;
 - įspėja apie potvynio grėsmę atsakingus asmenis;
 - sustiprina budėjimą;
 - organizuoja reikiamos technikos panaudojimą;
 - vertina padarytus nuostolius ir teikia juos savo steigėjui bei savivaldybei;
 - vykdo savivaldybės ESK priimtų sprendimų įgyvendinimą.
- **Spec. tarnybų ir suinteresuotų institucijų veiksmai:**
 - Šiaulių APGV Pakruojo priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba
 - įspėja darbuotojus apie pavojų ir mobilizuoja personalą;
 - vykdo gyventojų ir turto gelbėjimą, atlieka kitus gelbėjimo darbus;
 - teikia informaciją apie reiškinio padarinius ir vykdomas priemones kitoms spec. tarnyboms, Savivaldybei.
 - Pakruojo rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba
 - vykdo gyventojų ir turto gelbėjimą.
 - Šiaulių AVPK Pakruojo rajono policijos komisariatas
 - įspėja darbuotojus apie pavojų ir mobilizuoja personalą;
 - organizuoja eismo reguliavimą židinio teritorijoje;
 - organizuoja ekstremaliosios situacijos židinyje esančio valstybinio, visuomeninio ir privataus turto apsaugą;
 - organizuoja viešosios tvarkos užtikrinimą gyventojų susitelkimo, įlaipinimo į transportą, išlaipinimo iš jo ir laikinojo apgyvendinimo vietose, evakuojamųjų vežimo maršrutuose;
 - organizuoja koordinuoja evakuotų gyventojų registravimą laikinojo apgyvendinimo vietose, jų apskaitos tvarkymą;
 - organizuoja asmenų ir pareigūnų, nesusijusių su gelbėjimo darbais, patekimo į ekstremaliosios situacijos židinį ribojimą, prireikus įveda leidimų sistemą.
 - Pakruojo rajono pirminės sveikatos priežiūros centro Greitoji medicinos pagalba
 - teikia skubią medicininę pagalbą nukentėjusiems ir vykdo jų transportavimą į medicinos įstaigas;
 - teikia informaciją Savivaldybei apie nukentėjusius.
 - Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie SAM Šiaulių departamento Pakruojo skyrius
 - koordinuoja visuomenės sveikatos priežiūros organizavimą;
 - AB „ESO“ Šiaulių regiono tinklų eksploatavimo departamentas
 - organizuoja priemones, užtikrinančias būtiną elektros energijos tiekimą arba nutraukimą, esant ekstremaliajai energijos padėčiai.
 - Seniūnijų seniūnai:
 - perspėja ir informuoja gyventojus;
 - vykdo savivaldybės ESK priimtų sprendimų įgyvendinimą.
- **Pakruojo rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijos (ESK) ir Ekstremaliųjų situacijų operacijos centro (ESOC) veiksmai:**
 - ESK komisija
 - administracijos direktoriaus (ESK pirmininko) sprendimu skubiai organizuojamas

- ESK narių posėdis;
 - atsižvelgiant į ekstremaliojo įvykio ar situacijos mastą, gelbėjimo darbų apimtį, priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbų organizavimo;
 - paskiria ekstremaliosios situacijos operacijos vadovą;
 - koordinuoja padarinių likvidavimo ir gelbėjimo darbų vykdymo eigą;
 - priima sprendimą dėl gyventojų evakavimo ir jį organizuoja.
- **ES operacijų centras (ESOC)**
 - įgyvendina ekstremaliųjų situacijų komisijos sprendimus ekstremaliųjų situacijų prevencijos klausimais;
 - pagal kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją, prognozuoja ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą ir mastą, numato civilinės saugos priemones ir gelbėjimo veiksmus;
 - perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie susidariusią ekstremaliąją situaciją (įvykį), galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsaugojimo nuo jos (-o) būdus;
 - keičiasi informacija su kitų institucijų operacijų centrais, analizuodamas, vertindamas ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą;
 - teikia visas savivaldybėje esančias civilinės saugos sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiems, prireikus evakuoja gyventojus;
 - organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti ekstremaliajam įvykiui ar situacijai likviduoti, padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti, teikimą šiems tikslams pasiekti;
 - pagal kompetenciją koordinuoja civilinės saugos sistemos subjektų veiksmus;
 - teikia ESK pasiūlymus dėl reikiamų civilinės saugos sistemos pajėgų, racionalaus ir veiksmingo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir kitų institucijų skirtų finansinių ir kitų materialinių išteklių panaudojimo ekstremaliojo įvykio ar situacijos padariniams šalinti;
 - atlieka kitas teisės aktų nustatytas su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

4.5. Automobilių transporto avarijos

- Priežastys:*
- eismo taisyklių pažeidimai;
 - saugaus greičio viršijimas;
 - techniškai netvarkingi automobiliai;
 - bloga kelių būklė;
 - nemokėjimas orientuotis sudėtingose situacijose;
 - nepalankios oro sąlygos: rūkas, plikledis, lietus, sniegas.
- Galimos pasekmės ir padariniai:*
- žmonių netektys ar sužeidimai;
 - žmonių apsinuodijimas pavojingomis medžiagomis;
 - turtiniai ir materialiniai nuostoliai;
 - automobilių eismo sutrikdymas;
 - požeminio vandens užteršimas;
 - žala ekologijai.

Pagrindinės apsaugos priemonės ir veiksmai:

- išmanyti ir griežtai laikytis transporto priemonės eksploatacijos taisyklių;
 - griežtai laikytis eismo taisyklių;
 - griežtai laikytis pėsčiųjų ir keleivių elgesio taisyklių;
 - laiku reaguoti į numatomą ar realią grėsmę;
 - mokėti elgtis susidarius transporto ekstremaliajai situacijai.
- **Spec. tarnybų ir suinteresuotų institucijų veiksmai:**
- Šiaulių AVPK Pakruojo rajono policijos komisariatas
 - organizuoja eismo reguliavimą židinio teritorijoje;
 - įvykių su pavojingų krovinių pervežimų atvejais vykdo riboto būvimo zonos apsaugą ir patekimo į ją organizavimą;
 - pagal kompetenciją vykdo įvykio tyrimą;
 - dalyvauja gyventojų perspėjime bei jų iš pavojingos zonos evakavimo organizavime;
 - organizuoja viešosios tvarkos užtikrinimą ir turto apsaugą;
 - teikia informaciją apie įvykio padarinius ir vykdomas priemones kitoms spec. tarnyboms, Savivaldybei;
 - bendradarbiauja su kitomis spec. tarnybomis ir suinteresuotomis institucijomis.
 - Šiaulių APGV Pakruojo priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba
 - vykdo gesinimo ir kitus gelbėjimo darbus;
 - teikia pagalbą nukentėjusiems;
 - teikia informaciją apie įvykio padarinius ir vykdomas priemones kitoms spec. tarnyboms, Savivaldybei.
 - Pakruojo rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba
 - vykdo gesinimo darbus.
 - Šiaulių APGV Šiaulių m. pajėgos
 - siunčiamos specialiosios pajėgos su įranga ir priemonėmis, skirtomis cheminių incidentų likvidavimui;
 - vykdo taršos likvidavimą: imasi priemonių lokalizuoti ir likviduoti taršos židinį, sustabdyti pavojingosios medžiagos nutekėjimą, sumažinti aplinkos taršą;
 - vykdo gelbėjimo darbus ir teikia pagalbą nukentėjusiems;
 - stabdo garų plitimą;
 - atlieka pavojingosios medžiagos surinkimą ir užterštosios teritorijos nukenksminimą;
 - teikia informaciją apie įvykio padarinius ir vykdomas priemones kitoms spec. tarnyboms, Savivaldybei.
 - Pakruojo rajono pirminės sveikatos priežiūros centro Greitoji medicinos pagalba
 - teikia skubią medicininę pagalbą nukentėjusiems ir vykdo jų transportavimą į medicinos įstaigas;
 - teikia informaciją Savivaldybei apie nukentėjusius.
 - Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie SAM Šiaulių departamento Pakruojo skyrius
 - vertina aplinkos užteršimo pavojingumą žmonių sveikatai
 - teikia rekomendacijas dėl situacijos prognozavimo ir apsaugos priemonių taikymo gyventojams.
 - Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentas ir rajono agentūra
 - teikia konsultaciją dėl įvykio įvertinimo, jo lokalizavimo, likvidavimo ir aplinkos nukenksminimo klausimais;

- organizuoja aplinkos taršos tyrimus, poveikio aplinkai masto ir padarytos žalos įvertinimą;
 - atlieka teršalų sklaidos prognozes ir jas teikia savivaldybės ES valdymo institucijoms.
- **Pakruojo rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijos (ESK) ir Ekstremaliųjų situacijų operacijos centro (ESOC) veiksmi:**
- **ESK komisija**
 - administracijos direktoriaus (ESK pirmininko) sprendimu skubiai organizuojamas ESK narių posėdis;
 - atsižvelgiant į ekstremaliojo įvykio ar situacijos mastą, gelbėjimo darbų apimtį, priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbų organizavimo;
 - paskiria ekstremaliosios situacijos operacijos vadovą;
 - koordinuoja padarinių likvidavimo ir gelbėjimo darbų vykdymo eigą;
 - priima sprendimą dėl gyventojų evakavimo ir jį organizuoja.
 - **ES operacijų centras (ESOC)**
 - įgyvendina ekstremaliųjų situacijų komisijos sprendimus ekstremaliųjų situacijų prevencijos klausimais;
 - pagal kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją, prognozuoja ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą ir mastą, numato civilinės saugos priemones ir gelbėjimo veiksmus;
 - perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie susidariusią ekstremaliąją situaciją (įvykį), galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsaugojimo nuo jos (-o) būdus;
 - keičiasi informacija su kitų institucijų operacijų centrais, analizuodamas, vertindamas ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą;
 - teikia visas savivaldybėje esančias civilinės saugos sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiems, prireikus evakuoja gyventojus;
 - organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti ekstremaliajam įvykiui ar situacijai likviduoti, padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti, teikimą šiems tikslams pasiekti;
 - pagal kompetenciją koordinuoja civilinės saugos sistemos subjektų veiksmus;
 - teikia ESK pasiūlymus dėl reikiamų civilinės saugos sistemos pajėgų, racionalaus ir veiksmingo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir kitų institucijų skirtų finansinių ir kitų materialinių išteklių panaudojimo ekstremaliojo įvykio ar situacijos padariniams šalinti;
 - atlieka kitas teisės aktų nustatytas su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

4.6. Gaisrai atvirose teritorijose *(Miškų, durpynų, pievų gaisrai)*

GAISRAS – tai nekontroliuojamas degimas, padarantis didelius materialinius nuostolius ir sukkeliantis grėsmę žmonių sveikatai bei gyvybei.

GAISRO FRONTAS – gaisro perimetro dalies ilgis, kurio kryptimi degimas plinta labiausiai.

LINIJINIS UGNIES PLITIMO GREITIS – gaisro fronto plitimas tam tikra kryptimi per laiko vienetą.

Gamtiniai gaisrai pagal jų pasireiškimo ir intensyvumo vietą skirstomi į :

aukštuminius, kai dega medžiai, jų lajos;

antžeminius, kai dega miško paklotė, trakas;

požeminius, kai dega durpingas dirvožemio sluoksnis.

Tikimybė, kad gali kilti gaisras, vertinama pavojingumo gaisrui laipsniu, kuriuo pagal atitinkamą metodiką nustatomos miškų gaisringumo klasės (I, II, III, IV, V) bei miškų degumo klasės (I – didelio gamtinio degumo miškai; II – vidutinio degumo ir III – mažo gamtinio degumo miškai).

Gamtinių gaisrų priežastys, pasekmės ir kovos su jais būdai

Ekstremaliojo įvykio (situacijos) kilimo priežastys:

Sąlygos (priežastys)	Jų apibūdinimas (kriterijai)
<ul style="list-style-type: none"> - didelio gamtinio degumo miškai - aukšta miškų gaisringumo klasė - tikimybė kilti gaisrui - kompleksinis gaisringumo rodiklis - pavojingi meteorologiniai reiškiniai (žaibas) - grubūs priešgaisrinės apsaugos reikalavimų pažeidimai - neatsakingas elgesys su ugnimi miške ir senos žolės bei ražienų deginimas - gaisrų gesinimo klaidos - tyčiniai padegimai 	<p>I degumo klasė IV ar V gaisringumo klasė 30–100 % 4000–10000 ir daugiau</p>

Galimi padariniai ir pasekmės:

- žmonių sužalojimai bei netektys;
- turtiniai nuostoliai gyventojams ir ūkio subjektams;
- žala ekologijai;
- nuostoliai dėl padarinių likvidavimo ir žalos atlyginimo.

Pagrindiniai apsaugos ir kovos būdai:

- išankstinio pasirengimo galimiems gamtiniams gaisrams organizavimas;
- priešgaisrinės apsaugos reikalavimų laikymasis ir kontrolė;
- tinkama, technikos, įrenginių ir priemonių techninė būklė;
- priešgaisrinių juostų įrengimas;
- stebėjimo organizavimas palankiomis ar ypač palankiomis gaisrui kilti sąlygomis;
- sprendimai, dėl apribojimo priemonių sausringu metų laikotarpiu ir jų įgyvendinimas.

▪ **VĮ Pakruojo miškų urėdijos ir ūkio subjektų (savininkų) veiksmai:**

- skubiai organizuoja gaisro gesinimą savo pajėgomis ir gaisro plėtimosi sustabdymą, apsauginių juostų sudarymą;
- operatyviai informuoja bendrąjį pagalbos centrą apie gaisrą;
- taiko visas prevencines priemones ir organizuoja gaisrų gesinimo technikos miškų gaisrams gesinti panaudojimą;
- teikia turimus žmogiškuosius resursus gaisrų gesinimui.

- teikia informaciją rajono miškų urėdijai, Aplinkos apsaugos agentūrai ir Savivaldybei (seniūnijai);
 - perspėja apie pavojų artimiausius gyventojus ar ūkio subjektus;
 - po gaisro likvidavimo, vykdo gaisravietės stebėjimą;
 - vertina padarytus nuostolius ir teikia juos Savivaldybei.
- **Spec. tarnybų ir suinteresuotų institucijų veiksmai:**
- Šiaulių APGV Pakruojo priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba
 - vykdo ir koordinuoja gaisrų gesinimą, gyventojų ir turto gelbėjimą, atlieka gelbėjimo darbus;
 - mobilizuoja tiesiogiai pavaldžias pajėgas gaisro gesinimui;
 - teikia informaciją kitoms spec. tarnyboms, Savivaldybei;
 - tiria gaisro priežastis, nustatinėja kaltus asmenis.
 - Pakruojo rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba
 - dalyvauja lokalizuojant ir likviduojant gaisrų židinius.
 - Šiaulių AVPK Pakruojo rajono policijos komisariatas
 - organizuoja eismo reguliavimą gaisro teritorijoje;
 - organizuoja ekstremaliosios situacijos židinyje esančio valstybinio, visuomeninio ir privataus turto apsaugą;
 - vykdo į pavojaus zoną patenkančių gyventojų perspėjimą;
 - organizuoja viešosios tvarkos užtikrinimą gyventojų susitelkimo, įlaipinimo į transportą, išlaipinimo iš jo ir laikinojo apgyvendinimo vietose, evakuojamųjų vežimo maršrutuose;
 - organizuoja, koordinuoja evakuotų gyventojų registravimą laikinojo apgyvendinimo vietose, jų apskaitos tvarkymą;
 - organizuoja asmenų ir pareigūnų, nesusijusių su gelbėjimo darbais, patekimo į ekstremaliosios situacijos židinį ribojimą, prireikus įveda leidimų sistemą;
 - teikia informaciją rajono Savivaldybei ir savo vadovybei;
 - ieško gaisrų sukėlusiu kaltų asmenų.
 - Pakruojo rajono pirminės sveikatos priežiūros centro Greitoji medicinos pagalba
 - teikia skubią medicininę pagalbą nukentėjusiems gesinant gaisrą ir vykdo jų transportavimą į medicinos įstaigas;
 - prireikus organizuoja budėjimą prie ekstremaliosios situacijos židinio;
 - teikia informaciją savivaldybei apie nukentėjusius.
 - Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento Pakruojo rajono agentūra
 - organizuoja aplinkos taršos tyrimus, taršos poveikio aplinkai masto ir padarytos žalos nustatymą, atlieka teršalų sklaidos prognozes ir teikia jas institucijoms, dalyvaujančioms valdant ekstremaliąją situaciją.
 - Krašto apsaugos savanorių pajėgų 6-osios rinktinės 607 pėstininkų kuopa
 - vadovaudamasi sąveikos planu, teikia karinius vienetus padėti gesinti miškų gaisrus, vykdyti žvalgybą iš oro.
 - AB „Pakruojo autotransportas“
 - teikia reikiamą autobusų kiekį žmonėms pervežti ir evakuoti iš gaisro židinio aplinkos.
- **Pakruojo rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijos (ESK) ir Ekstremaliųjų situacijų operacijos centro (ESOC) veiksmai:**
- **ESK komisija**
 - administracijos direktoriaus (ESK pirmininko) sprendimu skubiai organizuoja

- ESK narių posėdį;
 - atsižvelgdama į ekstremaliojo įvykio ar situacijos mastą, gelbėjimo darbų apimtį, priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbų organizavimo;
 - paskiria ekstremaliosios situacijos operacijų vadovą;
 - koordinuoja padarinių likvidavimo ir gelbėjimo darbų vykdymo eigą;
 - priima sprendimą dėl gyventojų evakavimo ir jį organizuoja.
- **ES operacijų centras (ESOC)**
- įgyvendina ekstremaliųjų situacijų komisijos sprendimus ekstremaliųjų situacijų prevencijos klausimais;
 - pagal savo kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją, prognozuoja ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą ir mastą, numato civilinės saugos priemones ir gelbėjimo veiksmus;
 - perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;
 - keičiasi informacija su kitų institucijų operacijų centrais, analizuodamas, vertindamas ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą;
 - teikia visas savivaldybėje esančias civilinės saugos sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiems, prireikus evakuoja gyventojus;
 - organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti ekstremaliajam įvykiui ar situacijai likviduoti, padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti, teikimą šiems tikslams pasiekti;
 - pagal kompetenciją koordinuoja civilinės saugos sistemos subjektų veiksmus;
 - teikia ESK pasiūlymus dėl reikiamų civilinės saugos sistemos pajėgų, racionalaus ir veiksmingo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir kitų institucijų skirtų finansinių ir kitų materialinių išteklių panaudojimo ekstremaliojo įvykio ar situacijos padariniams šalinti;
 - atlieka kitas teisės aktų nustatytas su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

4.7. Hidrotechnikos statinių (įrenginių) avarijos ir (ar) gedimai

HIDROTECHNINIS STATINYS - tai inžinerinis - statybinis statinys, kurio pagalba užtvenkiama upė (upelis) ir to pasėkoje susidaro dirbtinis vandens telkinys.

Pagrindiniai tokio statinio elementai yra šie:

- *užtvanka (damba);*
- *šachtinis arba skydinis vandens lygio reguliavimo įrenginys.*

Hidrotechninius statinius (tvenkinius) sąlyginai galima suskirstyti į dvi kategorijas – *pasyvius*, kuriuose susikaupęs vanduo neatlieka jokio naudingo aktyvaus proceso ir *aktyvius*, kurių vandens potencinė jėga panaudojama elektros energijos gamybai.

Priežastys: – projektavimo klaidos ir jų statymo ar įrenginių brokas;

- netinkama eksploatacija ir priežiūra: užsitęsusi filtracija per dambą ar jos grunto išretėjimas;

- pavėluota ar nepakankama renovacija;
- vandens lygio reguliavimo įrenginių avarijos;
- pavojingi meteorologiniai reiškiniai (užsitęsios liūtys ir intensyvus polaidis);
- pavėluotas ar neefektyvus susikaupusios vandens (sąvartyno filtrato) lygio mažinimas.

Praktiškai realias avarijas sukelia kelios minėtos priežastys.

Galimos pasekmės ir padariniai:

- žmonių sužalojimai ir žūtys;
- priverstinė gyventojų evakuacija;
- kelių išplovimai, tiltų sugriovimai, pastatų apgadinimai ar sugriovimai;
- įvairialypė žala ekologijai, dirbamam žemės plotams kiti ūkinės veiklos sutrikimai;
- eismo sutrikimai ir kiti socialiniai nepatogumai;
- ekonominiai - finansiniai nuostoliai dėl avarijos padarinių likvidavimo.

Pagrindinės apsaugos priemonės ir veiksmai:

- išmanyti ir griežtai laikytis transporto priemonės eksploatacijos taisyklių;
 - griežtai laikytis eismo taisyklių;
 - griežtai laikytis pėsčiųjų ir keleivių elgesio taisyklių;
 - laiku reaguoti į numatomą ar realią grėsmę;
 - mokėti elgtis susidarius transporto ekstremaliajai situacijai.
- **Hidrotechninius statinius prižiūrinčios įstaigos, seniūnijų seniūnai:**
 - esant padidėjusiam vandens patekėjimui ir filtrato kaupimuisi, vykdo pastovų stebėjimą bei vertinimą;
 - pasiekus kritinius lygius, skubiai informuoja suinteresuotas institucijas ir Savivaldybę;
 - priverstinai žemina vandens lygį;
 - organizuoja pylimo aukštinimo darbus;
 - iškilus išsiliejimo tiesioginei grėsmei, operatyviai informuoja aplinkinius (patenkančius į užliejimo zoną) gyventojus ir ūkio subjektus, suinteresuotas institucijas bei Savivaldybę;
 - vertina padarytus nuostolius;
 - vykdo savivaldybės ESK priimtų sprendimų įgyvendinimą.
 - **Spec. tarnybų ir suinteresuotų institucijų veiksmai:**
 - Šiaulių APGV Pakruojo priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba
 - vykdo gyventojų ir turto gelbėjimą, atlieka kitus gelbėjimo darbus;
 - teikia informaciją apie reiškinio padarinius ir vykdomas priemones kitoms spec. tarnyboms, Savivaldybei.
 - Pakruojo rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba
 - vykdo gyventojų ir turto gelbėjimą.
 - Šiaulių AVPK Pakruojo rajono policijos komisariatas
 - organizuoja eismo reguliavimą židinio teritorijoje;
 - organizuoja ekstremaliosios situacijos židinyje esančio valstybinio, visuomeninio ir privataus turto apsaugą;
 - organizuoja viešosios tvarkos užtikrinimą gyventojų susitelkimo, įlaipinimo į transportą, išlaipinimo iš jo ir laikinojo apgyvendinimo vietose, evakuojamųjų vežimo maršrutuose;
 - organizuoja koordinuoja evakuotų gyventojų registravimą laikinojo apgyvendinimo vietose, jų apskaitos tvarkymą;

- organizuoja asmenų ir pareigūnų, nesusijusių su gelbėjimo darbais, patekimo į ekstremaliosios situacijos židinį ribojimą, prireikus įveda leidimų sistemą.
- Pakruojo rajono pirminės sveikatos priežiūros centro Greitoji medicinos pagalba
 - teikia skubią medicininę pagalbą nukentėjusiems ir vykdo jų transportavimą į medicinos įstaigas;
 - teikia informaciją Savivaldybei apie nukentėjusius.
- Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie SAM Šiaulių departamento Pakruojo skyrius
 - koordinuoja visuomenės sveikatos priežiūros organizavimą;
- AB „ESO“ Šiaulių regiono tinklų eksploatavimo departamentas
 - organizuoja priemones, užtikrinančias būtiną elektros energijos tiekimą arba nutraukimą, esant ekstremaliajai energijos padėčiai.
- Seniūnijų seniūnai:
 - perspėja ir informuoja gyventojus;
 - vykdo savivaldybės ESK priimtų sprendimų įgyvendinimą.
- **Pakruojo rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijos (ESK) ir Ekstremaliųjų situacijų operacijos centro (ESOC) veiksmai:**
 - **ESK komisija**
 - administracijos direktoriaus (ESK pirmininko) sprendimu skubiai organizuojamas ESK narių posėdis;
 - atsižvelgiant į ekstremaliojo įvykio ar situacijos mastą, gelbėjimo darbų apimtį, priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbų organizavimo;
 - paskiria ekstremaliosios situacijos operacijos vadovą;
 - koordinuoja padarinių likvidavimo ir gelbėjimo darbų vykdymo eigą;
 - priima sprendimą dėl gyventojų evakavimo ir jį organizuoja.
 - **ES operacijų centras (ESOC)**
 - įgyvendina ekstremaliųjų situacijų komisijos sprendimus ekstremaliųjų situacijų prevencijos klausimais;
 - pagal kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją, prognozuoja ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą ir mastą, numato civilinės saugos priemones ir gelbėjimo veiksmus;
 - perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie susidariusią ekstremaliają situaciją (įvykį), galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsaugojimo nuo jos (-o) būdus;
 - keičiasi informacija su kitų institucijų operacijų centrais, analizuodamas, vertindamas ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą;
 - teikia visas savivaldybėje esančias civilinės saugos sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiems, prireikus evakuoja gyventojus;
 - organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti ekstremaliajam įvykiui ar situacijai likviduoti, padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti, teikimą šiems tikslams pasiekti;
 - pagal kompetenciją koordinuoja civilinės saugos sistemos subjektų veiksmus;
 - teikia ESK pasiūlymus dėl reikiamų civilinės saugos sistemos pajėgų, racionalaus ir veiksmingo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir kitų institucijų skirtų finansinių ir kitų materialinių išteklių panaudojimo ekstremaliojo įvykio ar situacijos padariniams šalinti;

- atlieka kitas teisės aktų nustatytas su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

4.8. Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai

ELEKTROS ENERGIJA – tai svarbiausia energijos rūšis, todėl ilgesni jos tiekimo sutrikimai visuomenei gali sukelti katastrofinius padarinius.

Sutrikimai tiekiant elektros energiją skirstomi į šias dvi pagrindines rūšis:

- *gedimai 0,4–10 kW elektros tinkluose;*
- *avarijos 35–330 kW elektros linijose ir pastotėse.*

Ekstremaliojo įvykio apibūdinimas, kriterijai:

Elektros energijos tiekimo vartotojams sutrikimas:

- nutraukiamas elektros energijos tiekimas teritorijai, kai užimama $\geq 1/3$ miesto gyvenamosios vietovės ar jos dalies;
- elektros energijos tiekimas sutrinka ≥ 24 val.;
- elektros energijos neturi $\geq 20\,000$ gyventojų;
- nutraukiamas elektros energijos tiekimas šilumą gaminančiam objektui šildymo sezono metu, kai elektros energijos tiekimo sutrikimas užtrunka ≥ 24 val.

Galimos pasekmės:

- sutrinka gyventojų įprastinės gyvenimo sąlygos ir būtinausių jiems paslaugų tiekimas, kuris sukelia nepasitenkinimą, neramumus bei kitus neigiamus reiškinius;
 - sutrinkdama ūkinė-ekonominė veikla ir gyvybiškai svarbių objektų normalus funkcionavimas;
 - dideli ekonominiai nuostoliai ūkio subjektuose dėl jų bendros veiklos ar tam tikrų technologinių procesų veiklos nuraukimo.
- **AB „ESO“ Šiaulių regiono tinklų eksploatavimo departamento veiksmai:**
 - nedelsiant informuoja elektros tinklų vadovybę ir pagrindinius vartotojus;
 - skubiai organizuoja gedimų ar avarių likvidavimą (pašalina pavojų žmonių gyvybei ir įrenginiams; užtikrina normalų likusių $\text{p}\text{ø}$ su įtampa įrenginių darbą, nustato neveikiantį ruožą, pakenkimo pobūdį);
 - mobilizuoja savo avarinės tarnybos pajėgas, jeigu reikia kviečia pagalbą;
 - informuoja apie susidariusią situaciją ir vykdomas priemones savo vadovybę ir Savivaldybę;
 - vykdo kitus reikalingus darbus, siekiant kuo greičiau atstatyti elektros energijos tiekimą;
 - vertina padarytus nuostolius.
 - **Ūkio subjektų, kitų įstaigų, vartotojų veiksmai:**
 - vykdo savo veiklos perorganizavimą ar sustabdymą, siekdami išvengti galimų pasekmių;
 - gyvybiškai svarbūs objektai organizuoja pagrindinių funkcijų vykdymą, panaudodami alternatyvius elektros energijos tiekimo būdus;
 - teikia informaciją apie susidariusią situaciją steigėjams, vadovybei ir Savivaldybei;
 - vertina padarytus nuostolius.
 - **Pakruojo rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijos (ESK) ir Ekstremaliųjų situacijų operacijos centro (ESOC) veiksmai:**

- **ESK komisija**
 - administracijos direktoriaus (ESK pirmininko) sprendimu skubiai organizuoja ESK narių posėdį;
 - atsižvelgdama į ekstremaliojo įvykio ar situacijos mastą, gelbėjimo darbų apimtį, priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbų organizavimo;
 - paskiria ekstremaliosios situacijos operacijos vadovą;
 - koordinuoja padarinių likvidavimo ir gelbėjimo darbų vykdymo eigą;
 - priima sprendimą dėl gyventojų evakavimo ir jį organizuoja.
- **ES operacijų centras (ESOC)**
 - įgyvendina Ekstremaliųjų situacijų komisijos sprendimus ekstremaliųjų situacijų prevencijos klausimais;
 - pagal savo kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją, prognozuoja ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą ir mastą, numato civilinės saugos priemones ir gelbėjimo veiksmus;
 - perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;
 - organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiems, prireikus evakuoja gyventojus;
 - organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti ekstremaliajam įvykiui ar situacijai likviduoti, padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti, teikimą šiems tikslams pasiekti;
 - pagal savo kompetenciją koordinuoja civilinės saugos sistemos subjektų veiksmus;
 - teikia ESK pasiūlymus dėl reikiamų civilinės saugos sistemos pajėgų, racionalaus ir veiksmingo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir kitų institucijų skirtų finansinių ir kitų materialinių išteklių panaudojimo ekstremaliojo įvykio ar situacijos padariniams šalinti;
 - atlieka kitas teisės aktų nustatytas su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

4.9. Centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemu avarija, sutrikimai

Vandens centralizuoto tiekimo sutrikimai, jų kriterijai ir pagrindinės priežastys

Sutrikimų pobūdis	Kriterijai	Priežastys
1. Sutrinka geriamo vandens tiekimas ir kokybė : - valymas; - tiekimas	- geležies kiekis > 03 mg / dm ³ - drumstumas > 2,52 mg / dm ³ - nutraukimas daugiau 1 parą - sumažėjo debitas – 30 % ir > - nutraukimas – 1000 ir daugiau gyventojų	– technologinės avarijos vandens tiekimo įmonėse (vandenvietėse); – avarijos vandentiekio tinkluose;
2. Avarijos vandentiekio tinkluose ir sistemose	- 1 ir daugiau sveikatos priežiūros įstaigoje - sutriko transporto eismas 4	– avarijos (incidentai) pas vartotojus; – avarijos kanalizaciniuose

	val. ir ilgiau	tinkluose ir sistemose – elektros energijos tiekimo sutrikimai
--	----------------	---

Galimos pasekmės ir padariniai:

- sutrikdomos gyventojų įprastinės fiziologinės – higieninės gyvenimo sąlygos;
 - išprovokuojami kiti kenksmingi faktoriai (pvz. užkrečiamųjų ligų protrūkiai);
 - sutrinka ūkio subjektų (įmonių, įstaigų ir organizacijų) ūkinė veikla ar kita jų veikla, dėl ko patiriami ekonominiai nuostoliai arba išskyla eilė problemų dėl priskirtų funkcijų vykdymo;
 - pasikeičia kasdieninis visuomenės gyvenimo ritmas.
- **UAB „Pakruojo vandentiekis“ veiksmai:**
 - imasi skubių priemonių avarijai lokalizuoti bei likviduoti;
 - apie vandens nutraukimą operatyviai informuojami savivaldybės gyvybiškai svarbias paslaugas teikiančios įstaigos, gyventojai ir kiti stambūs vartotojai bei Savivaldybė;
 - avarijos šalinimo darbams užsitęsus 1 parą ir ilgiau, organizuojama abonentų aprūpinimas vandeniu;
 - vertina padarytus nuostolius;
 - vykdo savivaldybės ESK priimtų sprendimų įgyvendinimą.
 - **Vandens vartotojų veiksmai:**
 - gyvybiškai svarbūs objektai reorganizuoja savo veiklą taip, kas užtikrintų priskirtų pagrindinių funkcijų vykdymą;
 - kiti ūkio subjektai, kuriems būtinas vandens tiekimas, nutraukia savo veiklą ar sumažina jos apimtį;
 - informuoja savo steigėjus, ūkinės veiklos partnerius, suinteresuotas institucijas ir Savivaldybę apie susijusių bei patirtus nuostolius;
 - maksimaliai sumažina vandens panaudojimą;
 - elgiasi pagal pateiktas rekomendacijas.
 - **Spec. tarnybų ir suinteresuotų institucijų veiksmai:**
 - Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie SAM Šiaulių departamento Pakruojo skyrius
 - koordinuoja visuomenės sveikatos priežiūros organizavimą;
 - AB „ESO“ Šiaulių regiono tinklų eksploatavimo departamentas
 - organizuoja priemones, užtikrinančias būtiną elektros energijos tiekimą arba nutraukimą, esant ekstremaliajai energijos padėčiai.
 - **Pakruojo rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijos (ESK) ir Ekstremaliųjų situacijų operacijos centro (ESOC) veiksmai:**
 - **ESK komisija**
 - administracijos direktoriaus (ESK pirmininko) sprendimu skubiai organizuojamas ESK narių posėdis;
 - atsižvelgiant į ekstremaliojo įvykio ar situacijos mastą, gelbėjimo darbų apimtį, priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbų organizavimo;
 - paskiria ekstremaliosios situacijos operacijos vadovą;
 - koordinuoja padarinių likvidavimo ir gelbėjimo darbų vykdymo eigą;
 - priima sprendimą dėl gyventojų evakavimo ir jį organizuoja.
 - **ES operacijų centras (ESOC)**
 - įgyvendina ekstremaliųjų situacijų komisijos sprendimus ekstremaliųjų situacijų

- prevencijos klausimais;
- pagal kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją, prognozuoja ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą ir mastą, numato civilinės saugos priemones ir gelbėjimo veiksmus;
 - perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie susidariusią ekstremaliąją situaciją (įvykį), galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsaugojimo nuo jos (-o) būdus;
 - keičiasi informacija su kitų institucijų operacijų centrais, analizuodamas, vertindamas ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą;
 - teikia visas savivaldybėje esančias civilinės saugos sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiems, prireikus evakuoja gyventojus;
 - organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti ekstremaliajam įvykiui ar situacijai likviduoti, padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti, teikimą šiems tikslams pasiekti;
 - pagal kompetenciją koordinuoja civilinės saugos sistemos subjektų veiksmus;
 - teikia ESK pasiūlymus dėl reikiamų civilinės saugos sistemos pajėgų, racionalaus ir veiksmingo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir kitų institucijų skirtų finansinių ir kitų materialinių išteklių panaudojimo ekstremaliojo įvykio ar situacijos padariniams šalinti;
 - atlieka kitas teisės aktų nustatytas su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

4.10. Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai

Savivaldybėje centralizuotu šildymo tiekimu naudojasi 1541 gyventojas ir 76 ūkio subjektai (įmonės, įstaigos, organizacijos). Tai ypač problematiška situacija šaltuoju metų laikotarpiu, nes nutraukus centralizuotą šiluminės energijos tiekimą vartotojams, jie realiai neturi alternatyvių priemonių kuo kompensuoti.

Ekstremaliojo įvykio apibūdinimas, kriterijai:

- šilumos ūkio objekte, įrenginyje, tinkluose pagrindinių įrenginių sprogimas, gaisras, pastato ar statinio (jo dalies) sugriuvimas;
- neleistinos laikančiųjų konstrukcijų deformacijos elektrinėse (150 MW ir daugiau) ir katilinėse (50 MW ir daugiau), kai jų neįmanoma eksploatuoti;
- šilumos energijos tiekimo vartotojams sutrikimas gyvenamajuosiuose ar visuomeniniuose sektoriuose (gyvenamieji namai, kompleksas, socialinės ar komunalinės paskirties objektai, sveikatos priežiūros, visuomeninės paskirties įstaigos) šildymo sezono metu, kai ≥ 24 val., ≥ 3000 gyventojams.

Galimos pasekmės:

- sutrikdomos gyventojų įprastinės gyvenimo sąlygos, jų fiziologinių poreikių tenkinimas ir veikla ūkio subjektuose;
- padidėja žmonių sergamumas;
- finansiniai - materialiniai nuostoliai dėl ūkinės veiklos nutraukimo ar sumažinimo ir dėl padarinių šalinimo.

- **UAB „Pakruojo šiluma“ veiksmai:**
 - administracijos direktoriaus (ESK pirmininko) sprendimu skubiai organizuoja ESK narių posėdį;
 - atsižvelgdama į ekstremaliojo įvykio ar situacijos mastą, gelbėjimo darbų apimtį, priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbų organizavimo;
 - paskiria ekstremaliosios situacijos operacijos vadovą;
 - koordinuoja padarinių likvidavimo ir gelbėjimo darbų vykdymo eigą;
 - priima sprendimą dėl gyventojų evakavimo ir jį organizuoja.
- **Ūkio subjektų, kitų įstaigų, vartotojų veiksmai:**
 - gyvybiškai svarbūs objektai vykdo savo veiklos perorganizavimą taip, kad užtikrintų pagrindinių funkcijų vykdymą;
 - kiti ūkio subjektai ir įstaigos nutraukia ar sumažina veiklos apimtį;
 - imasi visų reikalingų veiksmų, priemonių, kad dėl šilumos nutraukimo esama šildymo sistema nebūtų paveikta kitų pavojingų faktorių (pvz. šalčio);
 - pagal galimybes šilumai gaminti naudoja alternatyvias energijos rūšis
 - vertina padarytus nuostolius.
- **Pakruojo rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijos (ESK) ir Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro (ESOC) veiksmai:**
 - **ESK komisija**
 - administracijos direktoriaus (ESK pirmininko) sprendimu skubiai organizuoja ESK narių posėdį;
 - atsižvelgdama į ekstremaliojo įvykio ar situacijos mastą, gelbėjimo darbų apimtį, priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbų organizavimo;
 - paskiria ekstremaliosios situacijos operacijų vadovą;
 - koordinuoja padarinių likvidavimo ir gelbėjimo darbų vykdymo eigą;
 - priima sprendimą dėl gyventojų evakavimo ir jį organizuoja.
 - **ES operacijų centras (ESOC)**
 - įgyvendina Ekstremaliųjų situacijų komisijos sprendimus ekstremaliųjų situacijų prevencijos klausimais;
 - pagal savo kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją, prognozuoja ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą ir mastą, numato civilinės saugos priemones ir gelbėjimo veiksmus;
 - perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;
 - organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiems, prireikus evakuoja gyventojus;
 - organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti ekstremaliajam įvykiui ar situacijai likviduoti, padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti, teikimą šiems tikslams pasiekti;
 - pagal kompetenciją koordinuoja civilinės saugos sistemos subjektų veiksmus;
 - teikia ESK pasiūlymus dėl reikiamų civilinės saugos sistemos pajėgų, racionalaus ir veiksmingo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir kitų institucijų skirtų finansinių ir kitų materialinių išteklių panaudojimo ekstremaliojo įvykio ar situacijos padariniams šalinti;

- atlieka kitas teisės aktų nustatytas su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

4.11. Pavojingas radinys ar sprogimo atvejis

Savivaldybės teritorijoje kiekvienais metais kartais randama įvairių sprogmėnų nuo antrojo pasaulinio karo, kurie dažnai kelia grėsmę žmonių sveikatai, gyvybei ir turtui. Kiti pavojingi radiniai (buvusios pramonės pavojingos atliekos, seni ir nenaudojami žemės ūkyje pesticidai, buityje sukauptos pavojingos medžiagos) taip pat kelia papildomas problemas.

Pagrindinės priežastys:

- praeityje buvusių krizių (karinių veiksmų) palikimas;
- ūkinės veiklos kokybiniai ir kiekybiniai pasikeitimai;
- atliekų tvarkymo trūkumai ir klaidos;
- visuomenės menkas išprusimo lygis;
- neatsakinga ar nusikalstama veikla.

Galimos pasekmės ir padariniai:

- žmonių sužalojimai, apsinuodijimai ir žūtys;
- nuostoliai dėl gaisrų ar sprogimų;
- aplinkos teršimas ir jį lydintys kiti žalingi faktoriai;
- materialiniai - finansiniai nuostoliai dėl padalinių likvidavimo ir kt..

▪ **Pavojingą radinį aptikusių fizinių bei juridinių asmenų veiksmai:**

- skubiai informuojama policija ar civilinės saugos sistemos pajėgos;
- aplinkinių perspėjimas ir pašalinių asmenų pašalinimas;
- ūkinės veiklos pavojingoje vietoje sustabdymas;
- apsaugos organizavimas kol atvyks suinteresuotos struktūros.

▪ **Spec. tarnybų ir suinteresuotų institucijų veiksmai:**

- Šiaulių AVPK Pakruojo rajono policijos komisariatas
 - skubiai vyksta į radinio vietą ir vykdo jo apsaugą;
 - operatyviai pagal situaciją informuoja KAM ar "Aro" išminuotojus, kitas institucijas, Savivaldybę;
 - iškviečia į įvykio vietą kitas spec. ir avarines tarnybas;
 - kontroliuoja asmenų ir transporto judėjimą;
 - perspėja aplinkinius;
 - lydi pavojingų radinių transportavimą į sunaikinimo ar saugojimo vietas.
- Šiaulių APGV Pakruojo priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba
 - siunčia į įvykio vietą savo pajėgas ir pasiruošia gaisro gesinimui;
 - paima pavojingus radinius (išskyrus sprogmėnis) ir jeigu reikia nukenksmina užterštą vietą;
 - teikia informaciją suinteresuotoms institucijoms, Savivaldybei.
- Išminuotojų veiksmai
 - skubiai vyksta į radinio vietą;
 - nustato sprogmėnis kategoriją ir jo pavojingumo laipsnį;
 - iškviečia į įvykio vietą reikalingas avarines tarnybas bei kitas suinteresuotas institucijas;
 - vykdo operacijos vadovo funkcijas;
 - numato sprogmėnų sunaikinimo ir transportavimo procedūras;

- organizuoja aplinkinių perspėjimą ir evakavimą;
- teikia informaciją Savivaldybei
- Kitos avarinės tarnybos ir suinteresuotos struktūros (komunalinės ir energija tiekiančios įmonės, asmens ir visuomenės sveikatos, aplinkos apsaugos, maisto ir veterinarinės priežiūros institucijos) vykdo priskirtas funkcijas priklausomai nuo susiklosčiusios situacijos pobūdžio.
- **Pakruojo rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijos (ESK) ir Ekstremaliųjų situacijų operacijos centro (ESOC) veiksmai:**
 - **ESK komisija**
 - administracijos direktoriaus (ESK pirmininko) sprendimu skubiai organizuojamas ESK narių posėdis;
 - atsižvelgiant į ekstremaliojo įvykio ar situacijos mastą, gelbėjimo darbų apimtį, priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbų organizavimo;
 - paskiria ekstremaliosios situacijos operacijos vadovą;
 - koordinuoja padarinių likvidavimo ir gelbėjimo darbų vykdymo eigą;
 - priima sprendimą dėl gyventojų evakavimo ir jį organizuoja.
 - **ES operacijų centras (ESOC)**
 - įgyvendina ekstremaliųjų situacijų komisijos sprendimus ekstremaliųjų situacijų prevencijos klausimais;
 - pagal kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją, prognozuoja ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą ir mastą, numato civilinės saugos priemones ir gelbėjimo veiksmus;
 - perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie susidariusią ekstremaliąją situaciją (įvykį), galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsaugojimo nuo jos (-o) būdus;
 - keičiasi informacija su kitų institucijų operacijų centrais, analizuodamas, vertindamas ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą;
 - teikia visas savivaldybėje esančias civilinės saugos sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiems, prireikus evakuoja gyventojus;
 - organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti ekstremaliajam įvykiui ar situacijai likviduoti, padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti, teikimą šiems tikslams pasiekti;
 - pagal kompetenciją koordinuoja civilinės saugos sistemos subjektų veiksmus;
 - teikia ESK pasiūlymus dėl reikiamų civilinės saugos sistemos pajėgų, racionalaus ir veiksmingo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir kitų institucijų skirtų finansinių ir kitų materialinių išteklių panaudojimo ekstremaliojo įvykio ar situacijos padariniams šalinti;
 - atlieka kitas teisės aktų nustatytas su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

5. Savivaldybės administracijos ir jos padalinių veiklos tęstinumo užtikrinimas gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms

Siekiant užtikrinti savivaldybės administracijos ir jos struktūrinių padalinių nepertraukiamą veiklą gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms, alternatyvios darbo vietos yra numatomos

Švietimo skyriuje ir Suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centre, Vytauto Didžiojo g. 63, Pakruojuje. Sprendimą perkelti darbuotojus ir jų kiekį priims savivaldybės administracijos direktorius. Savivaldybės darbuotojai dirbs po 2–3 viename kabinete, bus panaudotos pasitarimų, konferencijų salės, kuriose yra įvestos kompiuterinių tinklų linijos. Darbuotojų perkėlimą vykdys padalinių, skyrių vedėjai.

Pakruojo rajono savivaldybės struktūrinių padalinių sąrašas, kurių veiklos tęstinumas būtinas, esant ekstremaliajai situacijai, pateiktas plano **PRIEDE Nr. 8**.

Pakruojo rajono savivaldybės administracijos tarnautojų sąrašas, kurių veiklos tęstinumas būtinas, esant ekstremaliajai situacijai, pateiktas plano **PRIEDE Nr. 9**.

6. Materialinių išteklių telkimas ekstremaliųjų situacijų atvejais ir jų kompensavimas

Ekstremaliųjų situacijų atvejais gelbėjimo darbų vadovui arba operacijų vadovui nustačius, kiek ir kokių papildomų materialinių išteklių reikia gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ir atkurti, jis kreipiasi į savivaldybės administracijos direktorių dėl jų pasitelkimo.

Savivaldybės administracijos direktorius raštiškai kreipiasi į ūkio subjektus ir kitas įstaigas, su kuriais sudarytos sutartys, dėl materialinių išteklių pateikimo. Sutarčių kopijos pateiktos plano **PRIEDE Nr. 48**.

Ūkio subjektai ir kitos įstaigos, nedelsiant, pagal poreikį, teikia materialinius išteklius gelbėjimo darbų vadovui ar operacijos vadovui į savivaldybės administracijos direktoriaus nurodytą vietą.

Kai savivaldybėje, kurioje susidarė ekstremalioji situacija, ir esamų materialinių išteklių nepakanka, tai savivaldybės administracijos direktorius prašo gretimų savivaldybių pagalbos, dėl turimų materialinių išteklių gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, pasitelkimo.

Pakruojo rajono savivaldybės administracija yra pasirašiusi su rajono kaimyninėmis savivaldybėmis (Joniškio, Pasvalio, Radviliškio ir Šiaulių rajonais) tarpusavio pagalbos ekstremaliųjų situacijų atvejais teikimo sutartis.

Taip pat yra paruošti ir suderinti tarpusavio pagalbos planai (**PRIEDAI NR. 47**)

Ekstremaliųjų situacijų atvejais ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklą ar elektroninių ryšių paslaugas, turi suteikti civilinės saugos sistemos subjektams pirmumo teisę naudotis elektroninių ryšių tinklais ir gauti kitas elektroninių ryšių paslaugas, būtinas civilinės saugos ekstremaliųjų situacijų valdymo ryšių sistemos tinkamam funkcionavimui užtikrinti, taip pat skirti reikalingus ekspertus ir specialistus

Ūkio subjektų, kitų įstaigų turimų materialinių išteklių pasitelkimo galimybės ekstremaliųjų situacijų atvejais yra numatytos plano prieduose.

Savivaldybės administracijos direktorius, gelbėjimo darbų vadovas ir operacijų vadovas privalo siekti, kad ūkio subjektų ir kitų įstaigų nuostoliai ir veiklos trukdžiai būtų kuo mažesni.

Ekstremaliųjų situacijų atvejais iš ūkio subjektų ir kitų įstaigų gautų, sunaudotų ar sužalotų materialinių išteklių apskaitą tvarko savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliotas (-i) asmuo (-ens).

Materialinių išteklių apskaita. Užbaigus ekstremaliųjų situacijų atvejais gelbėjimo, paieškos, ekstremaliųjų situacijų likvidavimo, jų padarinių šalinimo ir neatidėliotinus darbus:

- operacijų vadovas per savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą (toliau – operacijų centras) ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų pateikia savivaldybės administracijos direktoriui gautų, sunaudotų ar sužalotų materialinių išteklių bendrą suvestinę, gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotųjų darbų, ekstremaliųjų situacijų likvidavimo ir jų padarinių šalinimo darbų aktus, taip pat kitus materialinių išteklių gavimą, sunaudojimą ar sužalojimą patvirtinančius dokumentus;

- ūkio subjektai, ekstremaliųjų situacijų atvejais teikę civilinės saugos sistemos subjektams elektroninių ryšių paslaugas ir pirmenybę naudotis elektroninių ryšių tinklais, per operacijų centrą ne vėliau kaip per 5 kalendorines dienas pateikia savivaldybės administracijos direktoriui dokumentus, patvirtinančius išlaidas, patirtas dėl ekstremaliųjų situacijų atvejais elektroninių ryšių paslaugų ir pirmenybės naudotis elektroninių ryšių tinklais suteikimo.

Savivaldybės administracijos direktorius, gavęs aukščiau punktuose nurodytus dokumentus, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas sudaro komisiją, kuri ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo jos sudarymo inventorizuoja gautus, sunaudotus ar sužalotus materialinius išteklius ir nustato ūkio subjektui, kitai įstaigai kompensuotiną išlaidų sumą, įskaitant kompensaciją už išlaidas, susijusias su materialinių išteklių teikimu.

Atlikusi inventorizaciją ir nustačiusi kompensuotiną išlaidų sumą, savivaldybės administracija išduoda ūkio subjektui, kitai įstaigai pažymą. Pažymoje nurodomi materialinių išteklių savininko duomenys (pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinė), gautų, sunaudotų ar sužalotų materialinių išteklių nomenklatūriniai pavadinimai, kiekis, vertė, materialinių išteklių teikimo ir gražinimo data, už materialinių išteklių teikimą kompensuotina išlaidų suma. Jeigu būtina, pažymoje nurodomi ir kiti duomenys. Pažymą pasirašo savivaldybės administracijos direktoriaus sudarytos komisijos pirmininkas, nariai ir ūkio subjekto, kitos įstaigos vadovas ar jo įgaliotas asmuo.

Sunaudotų ar sužalotų materialinių išteklių vertė ir ūkio subjekto, kitos įstaigos turėtos išlaidos, susijusios su materialinių išteklių teikimu, apskaičiuojamos pagal rinkos kainas, esančias nurodytos pažymos ūkio subjektui, kitai įstaigai išdavimo dieną.

Savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliotas (-i) asmuo (-enys) gautus, bet nesunaudotus materialinius išteklius gražina ūkio subjektui, kitai įstaigai, kurie juos teikė.

Kompensacijos už materialinių išteklių teikimą mokėjimas. Savivaldybės administracijos direktorius, įvertinęs jo sudarytos komisijos atliktos gautų, sunaudotų ar sužalotų materialinių išteklių inventorizacijos duomenis ir šios komisijos nustatytas kompensuotinas išlaidų sumas, ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo komisijos išvadų pateikimo teikia Finansų ministerijai bendrą prašymą apie lėšų kompensacijai už materialinių išteklių teikimą skyrimą ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms.

Savivaldybės administracijos direktoriaus prašyme Finansų ministerijai nurodoma:

- aplinkybės, kuriomis buvo teikiami materialiniai ištekliai;
- ūkio subjektai ir kitos įstaigos, kurie teikė materialinius išteklius;
- ūkio subjektams, kitoms įstaigoms kompensuotinos išlaidų, susijusių su materialinių išteklių teikimu, sumos;
- ūkio subjektams, kitoms įstaigoms kompensuotinų išlaidų, susijusių su materialinių išteklių teikimu, pagrindimas.

Kartu su savivaldybės administracijos direktoriaus prašymu pateikiami išlaidas, susijusias su materialinių išteklių teikimu, pagrindžiantys dokumentai.

Finansų ministerija ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo savivaldybės administracijos direktoriaus prašymo gavimo išnagrinėja savivaldybės administracijos direktoriaus prašyme pateiktą informaciją ir pagrindžiančius dokumentus, parengia ir teisės aktų nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl kompensacijos už materialinių išteklių teikimą išmokėjimo ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms projektą. Jeigu Finansų

ministerija, išnagrinėjusi savivaldybės administracijos direktoriaus prašymą, nustato, kad prašyme nurodytos kompensuotinos išlaidų, susijusių su materialinių išteklių teikimu, sumos neatitinka pagrįstuose dokumentuose pagrįstos kompensuotinos išlaidų sumos, ji dėl pagrįstos prašymo dalies parengia ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl kompensacijos už materialinių išteklių teikimą išmokėjimo ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms projektą, o apie nepagrįstą prašymo dalį informuoja savivaldybės administracijos direktorių.

Lietuvos Respublikos Vyriausybei priėmus nutarimą dėl kompensacijos už materialinių išteklių teikimą išmokėjimo ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, ši kompensacija mokama iš Lietuvos valstybės rezervo piniginių lėšų.

7. Sanitarinio švarinimo organizavimas

SANITARINIS ŠVARINIMAS – taršos pašalinimas nuo nukentėjusių žmonių.

TARŠA – biologinis, radioaktyvusis bei cheminis žmonių užterštumas.

BIOLOGINIS UŽTERŠTUMAS – žmonių užterštumas biologinėmis medžiagomis, mikroorganizmais.

CHEMINIS UŽTERŠTUMAS – žmonių užterštumas cheminėmis medžiagomis skysčių, dujų ar aerosolių pavidalu.

RADIOAKTYVUSIS UŽTERŠTUMAS – medžiagos, paviršiaus ar aplinkos bei žmonių užterštumas radioaktyviosiomis medžiagomis.

Sanitarinio švarinimo tikslas – maksimaliai sumažinti kenksmingų faktorių poveikį žmonėms ir aplinkai radioaktyviojo, cheminio ir biologinio užterštumo atvejais.

DEKONTAMINAVIMAS – užterštoje aplinkoje dirbančiųjų pajėgų personalo ir jų naudojamos įrangos švarinimas.

Bendrieji reikalavimai žmonių sanitariniam švarinimui

Žmonių sanitarinis švarinimas vykdomas, vadovaujantis Lietuvos higienos normų HN:1995 (4.6) ir HN99:2000 (4.5) reikalavimais.

Sanitarinį švarinimą sudaro pirminis ir galutinis sanitarinis švarinimas.

Sanitarinio švarinimo darbus organizuoja asmens sveikatos priežiūros įstaigos ir Visuomenės sveikatos centro Pakruojo skyriaus darbuotojai.

Pirminis sanitarinis švarinimas – pradinis neatidėliotinas sanitarinis švarinimas „šiltojoje“ zonoje, kuris, įtarus taršą, yra atliekamas nukentėjusiems, siekiant jiems sumažinti pavojingų medžiagų kiekį.

Pirminį sanitarinį švarinimą gali atlikti ir priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, kuri turi mobilią dekontaminavimo įrangą

Pirminio sanitarinio punkto įkūrimas:

– ant žemės patiesiamas storesnės polietilinės plėvelės, brezento ar kitos neperšlampamos medžiagos gabalas (mažiausiai 10 m²);

– vienoje pusėje sustatomi indai su vandeniu ir plovimo tirpalais;

– kitoje pusėje sustatomos tuščios talpyklos (polietiliniai dvigubi maišai ir kt.).

Pirminį sanitarinį švarinimą atlieka kiekvienas asmuo arba vienas kitam padėdamas. Atliekant pirminį švarinimą užterštoje vietovėje apsaugos priemonės nusiimamos, o neužterštoje vietovėje apsaugos priemonės nusiimamos išskyrus dujokaukę.

Pirminiam sanitariniam švarinimui naudojamos priemonės:

– bentonito milteliai;

- silikagelio milteliai;
- 10% amoniako tirpalas;
- 2% sodos tirpalas;
- 2% boro rūgšties tirpalas;
- silpnas kalio permanganato tirpalas;
- 2% chloramino ar 0,5% kalcio hipochlorito tirpalas;
- 3% vandenilio peroksido tirpalas;
- 70% spiritinis tirpalas;
- vanduo ir muilas.

Galutinis sanitarinis švarinimas – galutinis taršos pašalinimas nuo nukentėjusių žmonių, atliekamas sanitarinio švarinimo punktuose.

Galutinis sanitarinis švarinimas atliekamas tik neužterštoje teritorijoje sanitarinio švarinimo punktuose.

Sanitarinio švarinimo punktas – pastatas arba šiam tikslui pritaikytos patalpos, kuriame (kuriuose) vykdomas žmonių sanitarinis švarinimas.

Sanitarinio švarinimo punkto paskirtis – atlikti biologinėmis, radioaktyviosiomis ar cheminėmis medžiagomis užterštų žmonių pirminį sanitarinį švarinimą bei suteikti jiems pirmąją medicinos pagalbą.

Sanitarinio švarinimo punktas skirstomas:

„nešvari“ zona – sanitarinio švarinimo punkto patalpos, kuriose vykdoma nukentėjusiųjų žmonių registracija, pirminė sveikatos būklės apžiūra ir taršos kontrolė;

žmonių sanitarinio švarinimo zona – sanitarinio švarinimo punkto patalpos, kuriose vykdomas nukentėjusiųjų žmonių sanitarinis švarinimas;

„švari“ zona – sanitarinio švarinimo punkto patalpos, neužterštos biologinėmis, radioaktyviosiomis bei cheminėmis medžiagomis.

Nukentėjusiųjų žmonių sanitarinis švarinimas atliekamas Sanitarinio švarinimo punktuose, kurie įrengiami tarpiniuose gyventojų evakavimo punktuose (**PRIEDAS Nr. 26**)

Esant ekstremaliosioms sąlygoms, žmonių sanitariniam švarinimui taip pat gali būti pritaikomi komunalinės-buitinės paskirties pastatai, kuriuose yra galimybė užtikrinti būtinas žmonių sanitariniam švarinimui sąlygas:

- žmonių, sporto įstaigų sanitarinės buitinės patalpos (rūbinės, dušai, prausyklos), kuriose vienu metu telpa ne mažiau kaip 10 žmonių;
- pirtys, baseinai.

Sanitarinio švarinimo punkte turi būti:

– vandentiekis, kanalizacija, vėdinimas, šildymo sistema, elektra;

– pakankamai žmonėms švarinimo priemonių – muilo, šampūno, kempinių, žirklių, plaukų skutimosi mašinėlių, medvilninių ir popierinių nosinių, rankšluosčių ir paklodžių, apatinių ir viršutinių drabužių bei avalynės;

– specialios taros (konteinerių, plastikinių ar guminių maišų ir kt.) ir pavojaus ženklų užterštiems daiktams, drabužiams sudėti ir ženklinti;

– punktas turi būti aprūpintas keleiviniu transportu, taip pat specialiu transportu užterštiems daiktams į sanitarinio švarinimo ar utilizavimo vietą išvežti;

– „nešvarios“ zonos ir žmonių prausimosi zonos patalpų grindys, baldai, kita įranga turi būti iš lengvai švarinamų, drėgmę nesugeriančių medžiagų (keramikinių plytelių, linoleumo, plastiko ir kt.) arba uždengiama polietileno plėvele. Sienų danga taip pat turi būti atspari drėgmei, lengvai valoma.

Kiti sanitarinio švarinimo punktų reikalavimai nurodyti LR aplinkos ministro 2003 m. balandžio 9 d. įsakyme Nr. 171 (*Žin., 2003, Nr. 37-1635*).

Sanitarinio švarinimo punkto personalo uždaviniai:

- priimti ir registruoti iš užterštos zonos atvežtus asmenis;
- nustatyti asmenų drabužių, daiktų užterštumą;
- švarinti žmones ir kontroliuoti sanitarinio švarinimo efektyvumą;
- surinkti užterštus drabužius ir asmeninius daiktus, juos nukenksminti arba utilizuoti;
- prireikus spręsti nukentėjusiųjų dispanserinio stebėjimo ar stacionarinio patikrinimo klausimus;
- kiekvienam asmeniui išduoti švarinimo asmens anketą, taip pat pažymą apie konfiskuotus užterštus dokumentus, pinigus, asmens daiktus;
- aiškinti apie pavojingų medžiagų poveikį sveikatai ir apsaugos priemones.

Minimalus sanitarinio švarinimo punkto personalo skaičius – 3 žmonės, turintys tinkamą kvalifikaciją. Gali būti ir pagalbiniai darbuotojai. Atsižvelgiant į avarijos mastą ir gyventojų priėmimo skaičių, punkte gali dirbti kelios personalo grupės. Gyventojų sveikatos būklę turi įvertinti medicinos darbuotojas.

Pirminio reagavimo ir sanitarinio švarinimo punktų personalas turi būti apsirūpinęs asmeninėmis apsaugos priemonėmis (kombinezonais, kvėpavimo takų apsaugos priemonėmis, priešnuodžiais ir kt.).

Visos rajono asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos, ligoninė turi būti pasirengusios įvertinti nukentėjusiųjų po sanitarinio švarinimo būklę ir nustatyti, ar reikalingas jiems tolesnis gydymas.

8. Užterštos technikos ir aplinkos nukenksminimas

DEGAZAVIMAS – pavojingų (nuodingų) medžiagų nukenksminimas.

PAVOJINGA MEDŽIAGA – medžiaga, mišinys ar preparatas žaliavų, gaminių, šalutinių produktų, liekanų ar tarpinių produktų pavidalu, taip pat medžiagos, kurios gali susidaryti kilus avarijai ir kurių kiekis prilygsta nustatytiesiems šių medžiagų ribiniams kiekiams ar juos viršija.

PRAMONINĖ AVARIJA – tai nenumatytas pavojingų medžiagų patekimas į aplinką pavojingame objekte arba transportuojant pavojingus krovinius, kuris sukelia staigų ar uždelstą pavojų žmonių sveikatai (gyvybei) ir aplinkai.

Pakruojo rajono teritorijoje, esančių pavojingų objektų sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 18**.

Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje esančių degalinių sąrašas pateiktas plano **PRIEDE NR. 19**.

Įvykus avarijai pavojingame objekte, degazavimo darbus vykdo pavojingo objekto pajėgos, vadovaudamosi avarijų likvidavimo planu.

Įvykus avarijai (naftos produktų) Pakruojo rajono teritorijoje degazavimo darbus vykdo Priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba ir UAB „Ūrus ir KO“.

DEMERKURIZACIJA – tai gyvsidabrio, jo junginių, garų šalinimas iš aplinkos. Demerkurizacijos darbus atlieka Priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, vadovaudamosi Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio gydytojo higienisto 1996 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 36 patvirtintomis Higienos normomis HN-68-1996 „Demerkurizacija ir jos efektyvumo įvertinimas“.

DEAKTYVAVIMAS – radioaktyvaus užterštumo pašalinimas.

Užteršto transporto, įrenginių ir inventoriaus švarinimas (nukenksminimas) atliekamas įrengtuose technikos nukenksminimo punktuose (TNP).

Deaktyvacija gali būti dalinė ir visiška. Atliekant dalinę deaktyvaciją, švarinamos tik tos technikos dalys (vietos), prie kurių žmonės tiesiogiai prisiliečia. Radioaktyviosios medžiagos šalinamos nuo paviršių. Smulkias detales galima deaktyvuoti, plaunant jas dideliuose induose (statinėse, kibiruose).

Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje esančių technikos nukensminimo punktų (TNP) sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 20**.

DEZINFEKCIJA – tai patogeninių (užkrečiamas ligas sukeliančių) mikroorganizmų sunaikinimas aplinkoje, naudojant fizinius ir cheminius metodus.

Dezinfekcijos tikslas – infekcines ligas sukeliančių, patogeninių mikroorganizmų (virusų, bakterijų ir kt.), esančių aplinkoje, naikinimas. Sterilizacijos atveju sunaikinami visi mikroorganizmai ir jų sporos. Dezinfekcija skirstoma į profilaktinę ir židininę.

Profilaktinė dezinfekcija atliekama iki infekcinių ligų išaiškinimo. Profilaktinė dezinfekcija daroma nuolat (net ir nesant susirgimų infekcinėmis ligomis) žmonių susitelkimo vietose (prekybos, visuomeninio maitinimo, mokymo, gydymo įstaigose, pirtyse, stotyse ir pan.), gyvulininkystės fermose, gyvulinės kilmės žaliavų perdirbimo įmonėse.

Židininė dezinfekcija daroma infekcinės ligos židinyje. Ji susideda iš nuolatinės ir baigiamosios. Nuolatinė dezinfekcija daroma ligonio aplinkoje (ligoninėje, namuose) per visą jo buvimo laiką. Ją atlieka pats ligonis, asmuo, įtariamasis sergantis, ar slaugantys asmenys kiekvieną dieną. Baigiamąją dezinfekciją atlieka šiai veiklai licencijuoti juridiniai asmenys.

Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje esančių įstaigų, atliekančių dezinfekciją, sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 21**.

Visos nukensminimo darbuose dalyvaujančios institucijos apie atliktus darbus informuoja savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisiją, kuri koordinuoja visus darbus susijusius su žmonių, technikos, transporto priemonių ir aplinkos švarinimu.

VIII. PAGALBOS TEIKIMO NUKENTĖJUSIEMS GYVENTOJAMS EKSTREMALIŪJŲ ĮVYKIŲ IR SITUACIJŲ METU ORGANIZAVIMAS

Pagalbos teikimo nukentėjusiems tikslas – sudaryti minimalias ir palankias gyvenimo sąlygas bei poreikius ekstremaliųjų situacijų atvejais.

Pagalbos teikimą nukentėjusiems gyventojams ekstremaliųjų situacijų metu organizuoja savivaldybės administracijos direktorius.

Pagrindinės pagalbos teikimo sritys yra šios:

- nukentėjusiųjų apgyvendinimas;
- aprūpinimas pirmos būtinybės priemonėmis ir maitinimo organizavimas;
- medicininės pagalbos organizavimas;
- socialinių paslaugų teikimas;
- psichologinės pagalbos organizavimas;
- švietimo paslaugų organizavimas.

Nukentėjusiųjų laikinų gyvenamųjų patalpų ir gyvybiškai būtinų paslaugų: aprūpinimas maistu, geriamuoju vandeniu, medikamentais, švariais drabužiais ir kitų paslaugų suteikimą organizuoja rajono savivaldybės Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija kartu ESOC.

1. Nukentėjusiųjų apgyvendinimas

Ekstremaliųjų situacijų atvejais nukentėjusieji laikinai būtų apgyvendinti mokyklose, jų bendrabučiuose, kultūros srities pastatuose. Visuomeninės paskirties pastatų, kuriuose galima laikinai apgyvendinti žmones, suvestinė pateikta plano **PRIEDE NR. 27**.

2. Aprūpinimas pirmosios būtinybės priemonėmis ir maitinimo organizavimas

Pakruojo rajono savivaldybės Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija organizuoja nukentėjusiųjų gyventojų aprūpinimą maistu ir pirmo būtinumo priemonėmis bei jų maitinimą.

Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje esančių parduotuvių, valgyklų ar kitų vietų, kuriose bus paskirstomos (tiekiamos) prekės bei numatytas maitinimas, sąrašas pateiktas plano **PRIEDE NR. 29**.

Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje maisto produktus gaminančių ir tiekiančių įmonių sąrašas pateiktas plano **PRIEDE NR. 30**.

3. Medicininė pagalba

Medicininę pagalbą nukentėjusiesiems teikia Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančių asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų pajėgos.

Asmens sveikatos priežiūros įstaigų tikslas – laiku suteikti medicinos pagalbą, diagnozuoti sveikatos sutrikimus bei padėti atgauti sveikatą ekstremaliose situacijose nukentėjusiesiems asmenims.

Asmens sveikatos priežiūros įstaigų veiklos kryptys:

- medicinos pagalbos teikimo tvarkos nustatymas ir teikimas nukentėjusiesiems ekstremaliosios situacijos židinyje;
- nukentėjusiųjų registravimas ir rūšiavimas;
- gabenimas į gydymo įstaigas;
- papildomų pajėgų pasitelkimas;
- stacionarios medicinos pagalbos teikimas;
- ligoninės lovų skaičiaus padidinimas;
- kitų gydymo įstaigų informavimas dėl nukentėjusiųjų srauto;
- vietinės valdžios institucijų informavimas apie iš avarijos išvežtus ir gydymo įstaigose priimtus nukentėjusius, jų skaičių, sveikatos būklę, priimtas priemones.

Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje esančių pirminių asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų sąrašas pateiktas plano **PRIEDE NR. 12**.

Jų veiklą ekstremaliųjų situacijų atvejais koordinuoja savivaldybės gydytojas.

Sveikatos priežiūros įstaigos vadovaujasi parengtais ekstremaliųjų situacijų valdymo planais ir metodinėmis rekomendacijomis.

Pirmąją ir skubią medicinos pagalbą teikia greitosios medicinos pagalbos paslaugas teikiančios įstaigos, o prireikus ir ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros įstaigos.

Taip pat pirmąją ir skubią medicinos pagalbą teikia ir priešgaisrinės gelbėjimo įstaigos, vadovaudamosi sveikatos apsaugos ministro 2010 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. V-194 „Dėl Priešgaisrinių gelbėjimo įstaigų dalyvavimo teikiant pirmąją ir skubiąją medicinos pagalbą tvarkos aprašo patvirtinimo“ (*Žin., 2010, Nr. 33-1579*).

Nepakankant pajėgų užtikrinti sveikatos priežiūrą, galima pasitelkti ir Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos pajėgas. Pagrindinės jų funkcijos ekstremaliųjų situacijų atvejais:

- teikti pirmąją pagalbą;

- padėti suteikti pirmąją medicinos pagalbą, skubią medicinos pagalbą ir kitas asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiantiems sveikatos priežiūros specialistams;
- padėti asmens sveikatos priežiūros įstaigoms pasitelkti papildomus sveikatos priežiūros specialistus;
- padėti identifikuoti ir registruoti nukentėjusiuosius;
- padėti organizuoti ir užtikrinti asmens sveikatos priežiūros paslaugų laikinąjį teikimą švietimo ir kitose įstaigose;
- padėti organizuoti ir atlikti kraujo donorų paiešką;
- padėti organizuoti tarptautinės pagalbos teikimą.

4. Socialinė ir finansinė pagalba

Socialinė parama – socialinių išmokų mokėjimas ir socialinių paslaugų teikimas – vykdomas per valstybės ir Pakruojo rajono savivaldybės tarybos patvirtintas socialines programas. Socialinė parama fiziniams asmenims teikiama per Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Socialinės rūpybos skyrių, Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centrą, seniūnijas. Socialinė parama gali būti suteikta pašalpos arba paslaugos forma. Socialinė parama gali būti vienkartinė arba ilgalaikė. Visi dokumentai susiję su socialine parama yra tvarkomi ir saugomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nurodymais ir terminais.

Socialinės paslaugos teikiamos vadovaujantis Socialinių paslaugų įstatymu ([Žin., 2006, Nr. 17-589;2010, Nr. 53-2598](#)), poįstatyminiais teisės aktais bei kitais konkrečiai socialines paslaugas reglamentuojančiais Tarybos sprendimais.

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos pajėgos taip pat teikia nukentėjusiesiems socialines paslaugas, labdarą ir paramą.

Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje, esančių socialinių paslaugų įstaigų, visuomeninių organizacijų, užsiimančių socialine rūpyba, sąrašas pateiktas plano **PRIEDE NR. 13**.

Finansinė pagalba. Likviduojant stichinių padarinių sukeltų ekstremaliųjų situacijų pasekmes, nukentėjusiesiems fiziniams asmenims turi būti suteikta finansinė pagalba iš savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo arba Lietuvos valstybės rezervo specialiai šiam tikslui skirtų lėšų.

Savivaldybės taryba, administracijos direktoriaus teikimu, svarsto klausimą dėl finansinės pagalbos nukentėjusiesiems ekstremaliosios situacijos metu dydžio ir priima sprendimą.

5. Psichologinė pagalba

Psichologinę pagalbą Pakruojo rajono savivaldybės gyventojams ekstremaliųjų situacijų metu suteiktu sveikatos priežiūros įstaigų gydytojais–psichologais, rajono psichologinė pedagoginė tarnyba, mokymų įstaigų socialiniai pedagogai, seniūnijų socialiniai darbuotojai.

6. Švietimo paslaugos

Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyrius organizuoja evakuotų mokyklinio amžiaus vaikų švietimą ir mokymą.

Esant trumpalaikiai evakuacijai (iki 5–10 dienų), koreguojamas rajono ugdymo planas, perkeliamos moksleivių atostogos, mokinių mokymas nevykdomas.

Susidarius ilgesniam evakuacijos laikotarpiui – moksleivių mokymas organizuojamas laikinai gyvenamojoje vietoje, sudaromos visos reikalingos sąlygos mokymuisi (pasirūpinama pagrindinėmis ugdymo priemonėmis), moksleivių klasės sujungiamos į kelias (stambinant jas).

IX. VIEŠOSIOS TVARKOS PALAIKYMOS ORGANIZAVIMAS

Viešosios tvarkos palaikymo tikslas – palaikyti viešąją tvarką, užtikrinti eismo reguliavimą ir saugumą, žmonių ir turto apsaugą ekstremaliųjų situacijų (įvykių) atvejais.

Veiklos apimtis:

– viešosios tvarkos palaikymas ir asmenų saugumo užtikrinimas gyventojų susitelkimo vietose, evakuacijos ir gelbėjimo bei ekstremaliosios situacijos ar įvykio padarinių likvidavimo metu;

- nelaimės vietos ar užterštos zonos apsauga ir žmonių patekimo į ją reguliavimas;
- eismo reguliavimas, su kelių eismo saugumu susijusių tarnybų veiklos koordinavimas;
- ūkio subjektų ir gyventojų turto apsaugos sustiprinimas nelaimės zonoje;
- skubaus žmonių iškeldinimo iš ekstremaliojo įvykio ar situacijos židinio organizavimas;
- evakuotų gyventojų registracija;
- žuvusiųjų paieška, atpažinimas ir apskaita;
- informacijos rinkimas ir perdavimas;
- ekstremaliojo įvykio tyrimas;
- papildomų pajėgų pasitelkimas.

Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje viešosios tvarkos ekstremaliųjų situacijų atvejais palaikymą organizuoja Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pakruojo rajono policijos komisariato pajėgos.

1. Civilinės saugos sistemos pajėgų, atsakingų už viešosios tvarkos palaikymą, veiksmai, įvykus ekstremaliajam įvykiui, susidarius ekstremaliajai situacijai

Įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai, policijos komisariatas apie tai informuoja savivaldybės administracijos direktorių, savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisiją, apskrities priešgaisrinę gelbėjimo valdybą. Jeigu nelaimės pasekmės gali išplisti už rajono ribų, perspėja kaimyninius policijos komisariatų.

Policijos komisariatas dalyvauja informuojant gyventojus apie susidariusią ekstremaliąją situaciją. Tam tikslui naudojamas komisariato transportas su garsiakalbiais.

Policijos pajėgos ekstremaliųjų įvykių vietoje savo veiksmus derina su gelbėjimo darbų vadovu ar operacijų vadovu ir, vykdydamos jo nurodymus, saugo ekstremaliojo įvykio židinį, užtikrina viešąją tvarką ir asmenų saugumą gyventojų susitelkimo vietose, evakuacijos ir gelbėjimo bei padarinių likvidavimo metu, įrengia užtvartas, kontroliuoja civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos pajėgų bei kitų tarnybų patekimą į židinio teritoriją.

Eismo reguliavimui ekstremaliosios situacijos židinyje, nelaimės teritorijoje ir jos priegose bei evakuacijos maršrutuose policijos pajėgos išstato laikinus kontrolės postus, duoda nurodymus kelių priežiūros tarnyboms dėl kelio ženklų pastatymo nurodytose vietose. Postų išstatymo vietas nustato savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisija, atsižvelgdama į visuomenės sveikatos centro, valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos ar kitų tarnybų rekomendacijas. Reikalui esant, policijos pajėgos organizuoja technikos, vykstančios į nelaimės zoną dirbti ir evakuojamųjų palydą.

Policijos pajėgos ekstremaliųjų situacijų atvejais:

– teikia pagalbą asmens ir visuomeninės sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojams, sudaro galimybę, esant būtinybei, patekti į asmens būstą be jo sutikimo;

- užtikrina valstybinio, visuomeninio ir privataus turto apsaugą nelaimės zonoje ir teritorijoje, iš kurių evakuoti gyventojai;
- tvarko evakuotų gyventojų apskaitą ir teikia duomenis apie laikinai įregistruotus gyventojus suinteresuotoms institucijoms;
- renka informaciją apie aukas, identifikuoja žuvusiųosius ir organizuoja jų išgabenimą iš įvykio vietos, prireikus pradeda ikiteisminį tyrimą;
- atlieka tyrimus, įvykus teroristiniam ar kriminalinio pobūdžio sprogimui, ar gavus pranešimą apie grasinimą susprogdinti, padeda kitoms valstybinės priežiūros institucijoms atlikti apklausą vykdant tyrimus;
- renka, registruoja ir analizuoja informaciją, reikalingą policijos pajėgų veiksmams koordinuoti nelaimės zonoje;
- keičiasi informacija apie įvykius ir vykdomus veiksmus nelaimės vietoje su kitomis civilinės saugos sistemos pajėgomis, dalyvaujančiomis likviduojant ekstremaliosios situacijos padarinius;
- informuoja savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisiją apie viešosios tvarkos būklę nelaimės vietoje bei vykdomus veiksmus, papildomų pajėgų pasitelkimą ir jų paskirstymą;
- atsižvelgiant į ekstremaliosios situacijos mastą ir pavojų gyventojams, priima sprendimą ir organizuoja skubų žmonių iškeldinimą iš ekstremaliojo įvykio židinio.

Kilus pastatų susprogdinimo pavojui arba radus sprogmenis, gelbėjimo darbų vadovo pareigas vykdo policijos pajėgų pareigūnas. Jis priima sprendimą ir organizuoja skubų žmonių iškeldinimą iš įvykio zonos, koordinuoja atvykusių priešgaisrinės gelbėjo tarnybos ir greitosios medicinos pagalbos pajėgų veiksmus.

2. Materialiniai ir žmogiškieji ištekliai viešajai tvarkai palaikyti

Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pakruojo rajono policijos komisariatas turi pakankamą kiekį technikos, kitų priemonių viešajai tvarkai palaikyti ekstremaliųjų situacijų atvejais. Be to Pakruojo rajono policijos komisariatas priklauso Šiaulių apskrities vyriausiajam policijos komisariatui, tai papildoma technika ir priemonės būtų pasitelkiamos iš pastarojo.

Trūkstant civilinės saugos sistemos pajėgų viešajai tvarkai palaikyti, eismo saugumo, judėjimo kontrolės ir kitoms teisės aktuose nustatytoms funkcijoms užtikrinti, operacijos vadovo sprendimu, į pagalbą gali būti pasitelkiami policijos rėmėjai, kariniai vienetai, gretimų savivaldybių policijos pareigūnai.

X. PRIVALOMŲJŲ DARBŲ ORGANIZAVIMAS

Gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos pasitelkiami ir darbai atliekami tik tada, kai yra išnaudotos visos civilinės saugos sistemos pajėgų panaudojimo galimybės.

Gyventojų, ūkio subjektų ir kitų įstaigų pasitelkimo privalomiems darbams, būtiniams ekstremaliajai situacijai likviduoti ir jos padariniams šalinti, atlikti, šių darbų atlikimo, atliktų darbų apskaitos ir kompensavimo už jų atlikimą tvarką nustato Privalomų darbų atlikimo ekstremaliųjų situacijų atvejais ir kompensavimo už jų atlikimą tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 512 (*Žin., 2010, Nr. 54-2652*).

Ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas nustato, kiek ir kokių darbų reikia atlikti ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, ir per savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą prašo savivaldybės administracijos direktoriaus telkti gyventojus, ūkio subjektus ir kitas įstaigas darbams atlikti.

Sprendimą dėl gyventojų, ūkio subjektų ir kitų įstaigų pasitelkimo papildomiems darbams atlikti priima savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisija.

Gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos pasitelkiami darbams atlikti remiantis Civilinės saugos įstatyme įtvirtintu visuotinio privalomumo principu.

Darbus privalo atlikti darbingi gyventojai, kuriems yra sukakę 18 metų, išskyrus tikrosios karo tarnybos karius, nėščias, neseniai pagimdžiusias moteris (moteris, pagimdžiusias ir auginančias vaikus, kol jiems sukaks vieni metai), neįgaliuosius ir gyventojus, kurie vieni augina vaikus iki 16 metų, taip pat gyventojus, kurie naudojami privilegijomis ir imunitetais pagal tarptautinę teisę.

Savivaldybės administracijos direktorius telkia gyventojus, ūkio subjektus ir kitas įstaigas darbams atlikti laikydamasis tokio eiliškumo:

- ūkio subjektai ir kitos įstaigos, kurių veikla dėl ekstremaliosios situacijos poveikio yra sustabdyta;

- kiti ūkio subjektai ir kitos įstaigos, kurių veikla nėra tiesiogiai paveikta ekstremaliosios situacijos;

- bedarbiai;

- kiti gyventojai;

- visuomenei gyvybiškai svarbias paslaugas teikiančiuose objektuose dirbantys gyventojai;

- valstybinės reikšmės ir pavojinguosiuose objektuose dirbantys gyventojai.

Savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro (ESOC) funkcijos organizuojant privalomuosius darbus:

- koordinuoti darbų atlikimą;

- užtikrinti, kad darbus atliekantys gyventojai ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojai būtų apdrausti nuo nelaimingų atsitikimų darbų atlikimo laikotarpiu (Savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos atveju draudimo įmokos sumokamos iš savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo lėšų);

- prireikus organizuoti darbus atliekančių gyventojų ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojų aprūpinimą nemokama nakvyne, maitinimu, specialiąja apranga, darbo priemonėmis, taip pat atvežimą į darbų atlikimo vietą, išvežimą iš jos (pasitelkiant transportą) ir minimalių sanitarinių higienos sąlygų sudarymą.

Paskyrus operacijų vadovą savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro (ESOC) koordinatorius tampa pavaldus ir atskaitingas jam. Operacijų vadovas užtikrina, kad gyventojai ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojai prieš jiems pradėdami dirbti būtų instruktuoti apie darbų eigą ir priemonių, skirtų darbingumui, sveikatai ir gyvybei išsaugoti, panaudojimą.

Esant ekstremaliajai situacijai, gyventojai ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojai į darbų atlikimo vietą ir iš jos būtų vežami iš AB „Pakruojo autotransportas“ pasitelktu transportu, jų maitinimą organizuotą individuali V. Jokantienės įmonė „Vigra“. Specialiąja apranga ir darbo įrankiais būtų aprūpinti iš prekybos centro „Viskas Jūsų namams“ (Pakruojo vartotojų kooperatyvas), panaudojant lėšas iš administracijos direktoriaus rezervo. Minimalias sanitarines higienos sąlygas sudarytų UAB „Pakruojo vandentiekis“ ir UAB „Pakruojo komunalininkas“.

Eil. nr.	Poreikis	Ūkio subjektas, adresas	Kontaktai	Vadovas, tel. nr.
1.	Transportas	AB „Pakruojo autotransportas“ Pakruojis, Statybininkų g. 9	Tel./faks. (8 421) 51 190 autotransportas@pakruojis.lt	Vaidotas Navickas 8 615 27 736

2.	Maitinimas	IĮ V. Jokantienės „Vigra“ Pakruojis, S. Dariaus ir S. Girėno g. 44	Tel. (8 421) 51 938	Vilma Jokantienė 8 686 10 438
3.	Spec. apranga ir įrankiai	Pakruojo vartotojų kooperatyvas Pakruojis, Statybininkų g. 6A	Tel. (8 421) 51 267 Faks. (8 421) 52 236 r.dacioliene.pyk@takas.lt	Ramutė Dačioliene 8 611 21 633
4.	Sanitarinės higienos sąlygos	UAB „Pakruojo vandentiekis“ Pakruojis, Pramonės g. 1	Tel./faks. (8 421) 61 227 info@vandentiekis.com	Stasys Tamulionis 8 699 11 230
		UAB „Pakruojo komunalininkas“ Pakruojis, Ryto g. 10	Tel./faks. (8 421) 51 095 pakruojo.komunalininkas@takas.lt	Stasys Lembutis, 8 614 90 897

Atliktų privalomųjų darbų apskaita

Savivaldybės administracijos direktoriaus paskirtas darbuotojas (-ai) pildo darbus atliekančių gyventojų ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojų darbo laiko apskaitos žiniaraščius, tvarko su darbų atlikimu susijusius dokumentus ir teikia juos operacijų vadovui.

Baigus darbus operacijų vadovas per savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą (ESOC) ne vėliau kaip per 5 kalendorines dienas pateikia savivaldybės administracijos direktoriui darbo laiko apskaitos žiniaraščius, atliktų darbų aktus ir kitus su darbų atlikimu susijusius dokumentus.

Savivaldybės administracijos direktorius, gavęs dokumentus, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas sudaro komisiją, kuri ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo jos sudarymo patikrina darbo laiko apskaitos žiniaraščius, atliktų darbų aktus ir kitus su darbų atlikimu susijusius dokumentus, ir, atsižvelgdama į faktiškai dirbtą laiką, Vyriausybės patvirtintą minimalųjį valandinį atlygį, nustato gyventojams, ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms kompensuotiną sumą ir teikia savivaldybės administracijos direktoriui išvadą.

Kompensavimas už atliktus darbus

Darbus atlikusiems gyventojams, ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, įvertinus finansines galimybes, iš savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo, Lietuvos valstybės rezervo piniginių lėšų gali būti kompensuojamos išlaidos, susijusios su šių darbų atlikimu. Pirmiausia kompensuojamos išlaidos, patirtos tuo atveju, kai savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras neturi galimybių užtikrinti priemonių (darbuotojų aprūpinimas nemokama nakvyne, maitinimu, specialiąja apranga, darbo priemonėmis, transportavimu) įgyvendinimą.

Ekstremaliosios situacijos atveju išlaidos, susijusios su darbų atlikimu, gali būti kompensuojamos iš savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo lėšų. Sprendimą dėl šių išlaidų kompensavimo priima savivaldybės administracijos direktorius ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo jo sudarytos komisijos išvadų gavimo dienos.

XI. EKSTREMALIŲJŲ ĮVYKIŲ IR EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ METU NUTRAUKTŲ KOMUNALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO ATNAUJINIMO IR KITŲ BŪTINIAUSIŲ GYVENIMO (VEIKLOS) SĄLYGŲ ATKŪRIMO ORGANIZAVIMAS

Komunalinių paslaugų teikimo tikslas – organizuoti būtiniausias komunalines paslaugas savivaldybės ekstremaliosios situacijos atveju (konkrečioje vietoje), siekiant užtikrinti elementarias gyvenimo sąlygas ir išvengti užkrečiamųjų ligų protrūkio.

Būtiniausias komunalinės paslaugos yra centralizuotas vandens tiekimas ir nuotekų valymas, šilumos, elektros energijos, dujų tiekimas, atliekų ir šiukšlių išvežimas.

Įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai savivaldybės teritorijoje esančiose įmonėse, teikiančiose gyventojams komunalines, energetines paslaugas, kuo skubiau imamasi sutrikimų ar gedimų šalinimo darbų ir priemonių, siekiant atnaujinti šias paslaugas, ir žiūrima, kad kuo mažesnius nuostolius patirtų gyventojai ir pati įmonė. Tam tikslui įmonės turi būti parengusios Ekstremaliųjų situacijų valdymo planus, kuriais vadovaujasi likviduojant avarijas.

Už ekstremaliųjų situacijų metu nutrauktų komunalinių, energetinių paslaugų teikimo atnaujinimą, kitų būtiniausių gyvenimo (veiklos) sąlygų atkūrimą atsakingi minėtas paslaugas teikiančių įstaigų vadovai.

1. Centralizuota vandens tiekimą ir nuotekų šalinimą rajono savivaldybės teritorijoje organizuoja UAB „Pakruojo vandentiekis“

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Budintis	Vadovas, kontaktai
UAB „Pakruojo vandentiekis“	Pakruojis, Pramonės g. 1	Tel./faks. (8 421) 61 227 info@vandentiekis.com	(8 421) 61 229	Stasys Tamulionis 8 699 11 230 stasys.tamulionis@vandentiekis.com

Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu nutrūkus vandens tiekimui, gyventojai bei įstaigos vandeniu aprūpinami iš alternatyvių šaltinių – gyventojų šulinių, gamtinių geriamojo vandens šaltinių, atvežant geriamąjį vandenį į nurodytą vietą.

Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje esančių alternatyvių gyventojų aprūpinimo vandeniu, įvykus vandentiekio avarijai, šaltinių sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 34**.

2. Centralizuota šildyma Pakruojo mieste organizuoja UAB „Pakruojo šiluma“

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Vadovas, kontaktai
UAB „Pakruojo šiluma“	Pakruojis, Saulėtekio g. 34	Tel./faks. (8 421) 61 139 pakruojo.siluma@gmail.com	Jonas Bumelis 8 698 14 132 bumelis.j@gmail.com

Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu nutrūkus šilumos tiekimui, bendrovė imasi skubių veiksmų ir priemonių avarijos priežastiai pašalinti bei šilumos tiekimui atstatyti.

3. Elektros energija ir centralizuotą gamtinių dujų tiekimą savivaldybės teritorijoje tiekia AB „Energijos skirstymo operatorius“ (ESO)

Ūkio subjekto pavadinimas	Kontaktai
AB „Energijos skirstymo operatorius“ (ESO)	Elektrai 1802, Dujos 1804, info@eso.lt

Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu nutrūkus minėtos energijos tiekimui, bendrovė skubiai organizuoja gedimų ar avarijų likvidavimą bei lokalizavimą, vykdo reikalingus darbus, kad kuo greičiau būtų atstatytas energijos tiekimas.

Pakruojo rajono elektros energijos vartotojų pagal kategorijas sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 35**.

4. Atliekų ir šiukšlių išvežimą rajono savivaldybės teritorijoje organizuoja UAB „Pakruojo komunalininkas“.

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Vadovas, kontaktai
UAB „Pakruojo komunalininkas“	Pakruojis, Ryto g. 10	Tel./faks. (8 421) 51 095 pakruojo.komunalininkas@takas.lt	Stasys Lembutis, mob. 8 614 90 897

XII. GYVENTOJŲ, ŽUVUSIŲ EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ METU, LAIDOJIMO ORGANIZAVIMAS

Žuvusiųjų laidojimo organizavimo tikslas – atlikti visas įstatymuose ir kituose teisės aktuose numatytas laidojimo procedūras ekstremaliųjų situacijų metu, esant dideliame aukų skaičiui.

Veiklos apimtis:

- nukentėjusiųjų mirties konstatavimas;
- žuvusių žmonių apskaita;
- žuvusiųjų asmens tapatybės nustatymas;
- žūties aplinkybių juridinis įvertinimas;
- žuvusiųjų pristatymas į morgą;
- laidojimo paslaugų suteikimas;
- neatpažintų aukų laidojimas.

Ekstremaliųjų situacijų metu nukentėjusiųjų žmonių mirtį konstatuoja greitosios pagalbos gydytojas arba med. felčeris. Mirties faktas fiksuojamas iškvietimo lape, o mirties priežastis nustatoma patologoanatominio tyrimo metu. Mirties liudijimas išduodamas morgė.

Tvarkant ekstremaliųjų situacijų metu žuvusių žmonių apskaitą, juridškai įvertinant žūties aplinkybes, nustatant neatpažintų asmenų asmens tapatybę, atliekami operatyviniai bei procesiniai veiksmai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro, generalinio prokuroro ir sveikatos apsaugos ministro 1999 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 714/153/562 „Dėl neatpažinto lavono, nežinomo ligonio ar nežinomo vaiko asmens tapatybės nustatymo instrukcijos patvirtinimo“.

Asmens tapatybės nustatymo procese dalyvauja prokurorai, policijos pareigūnai, teismo medicinos ekspertai, kiti specialistai.

Žuvusiųjų pristatymą į morgą organizuoja rajono policijos komisariatas, suderinęs su rajono Savivaldybe.

Atpažinti lavonai, atlikus nustatytus procedūrinius veiksmus, atiduodami artimiesiems. Jų laidojimas organizuojamas pagal artimųjų pageidavimus.

Neatpažintų lavonų laidojimo tvarka yra patvirtinta Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2012 m. kovo 22 d. sprendimu Nr. T-79

Neatpažintų lavonų, praėjus nustatytam terminui, laidojimo klausimą sprendžia savivaldybės administracijos direktorius, suderinęs jį su prokuroru, tardytoju ar policijos įstaigos vadovu. Laidoti neatpažintas aukas leidžia ikiteisminiam tyrimui vadovaujantis prokuroras raštišku sutikimu.

Į laidojimo vietas neatpažintus žuvusius pristato rajono savivaldybės teritorijoje laidojimo paslaugas atliekanti įmonė, su kuria yra sudaryta sutartis:

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Vadovas, kontaktai
UAB „Romuva“	Pakruojis, Vilniaus g. 29	Tel. (8 421) 51 607	Audrius Grigaliūnas mob. 8 616 42 492

Neatpažintus žuvusius numatyta palaidoti iš anksto numatytoje, specialiai tam skirtoje kapinių vietoje, gavus leidimą iš savivaldybės ir dalyvaujant kriminalinės policijos pareigūnams, tos seniūnijos atstovui bei kapinių prižiūrėtojui.

Eil. nr.	Laidojimo vieta	Kapinių prižiūrėtojas	Kontaktiniai duomenys
1.	Pakruojo seniūnija, Linksmučių kapinės	Benė Mužienė	mob. 8 628 71 298
2.	Lygumų seniūnija, Lygumų kapinės	Edita Rimolaitienė	mob. 8 618 86 255
3.	Linkuvos seniūnija, Linkuvos kapinės	Stasys Alvydas Tamošaitis	mob. 8 671 81 586
4.	Rozalimo seniūnija, Rozalimo kapinės	Gintautas Badauskas	mob. 8 624 83 158

Laidojimas apiforminamas nustatytos formos aktu. Neatpažintos aukos laidojamos savivaldybės lėšomis administracijos direktoriaus nustatyta tvarka.

Už palaidotų žuvusių gyventojų apskaitą atsakingi seniūnijų kapų priežiūrą vykduojantys darbuotojai.

Laidojimo paslaugoms vykdyti (karsto nešimui, duobės kasimui) gali būti pasitelkiami gyventojai, kurių poreikį nustato savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro vadovas, kreipdamasis į administracijos direktorių

XIII. ŽALOS ĮVERTINIMAS IR JOS KOMPENSAVIMAS

„ŽALA“ – gyventojų, ūkio subjekto ir kitos įstaigos turto netekimas arba sužalojimas, turėtos išlaidos (tiesioginiai nuostoliai) ekstremaliųjų situacijų metu.

Galutinis įvykusios ekstremaliosios situacijos valdymo etapas – žalos įvertinimas, jos kompensavimas.

Gyventojams, ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, kurie dėl ekstremaliosios situacijos patyrė žalą, gali būti teikiama valstybės parama.

Gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos, kurie dėl ekstremaliosios situacijos patyrė žalą, su rašytiniais prašymais suteikti valstybės paramą už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, kreipiasi į savivaldybės administracijos direktorių. Prašymus turi pateikti ne vėliau kaip per mėnesį nuo žalos atsiradimo. Prašyme nurodoma:

- prašymą pateikusių gyventojų vardas, pavardė, asmens kodas (arba gimimo data, jeigu fiziniam asmeniui pagal užsienio valstybės teisės aktus nesuteikiamas asmens kodas) ir gyvenamosios vietos adresas arba prašymą pateikusių ūkio subjekto ar kitos įstaigos pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinė (užsienio juridinis asmuo papildomai nurodo valstybės, kurioje jis įregistruotas, pavadinimą);
- aplinkybės, kuriomis padaryta žala;
- žalos dydis ir pobūdis.

Kartu su prašymu pateikiami nuosavybės teisę į turtą, kurio netekta ar kuris sužalotas, patvirtinantys dokumentai, taip pat esant galimybei – žalos dydį ir (arba) turėtas išlaidas (tiesioginius nuostolius) pagrindžiantys dokumentai.

Gavęs gyventojų, ūkio subjektų ir (ar) kitų įstaigų prašymus, savivaldybės administracijos direktorius ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo pirmo prašymo gavimo sudaro komisiją prašymams nagrinėti. Nagrinėdama prašymus, komisija nustato, ar žala patirta dėl ekstremaliosios situacijos, tiria aplinkybes, kuriomis padaryta žala, ir nustato žalos dydį (žala apskaičiuojama pagal rinkos kainas, buvusias žalos atsiradimo dieną).

Komisija išnagrinėja prašymus ir ne vėliau kaip per 20 darbo dienų teikia savivaldybės administracijos direktoriui išvadą.

Savivaldybės administracijos direktorius, įvertinęs komisijos pateiktą išvadą, ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo jų pateikimo priima sprendimą teikti Finansų ministerijai bendrą prašymą skirti lėšų valstybės paramai gyventojams, ūkio subjektams ir (ar) kitoms įstaigoms už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, suteikti arba prašymo neteikti. Priėmus sprendimą neteikti Finansų ministerijai prašymo, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas apie tai informuojami prašymus pateikę gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos.

Savivaldybės administracijos direktoriaus prašyme Finansų ministerijai nurodoma:

- gyventojų, kurie dėl ekstremaliosios situacijos patyrė žalą, vardai, pavardės, asmens kodai (arba gimimo datos, jeigu fiziniams asmenims pagal užsienio valstybės teisės aktus nesuteikiami asmens kodai) ir gyvenamosios vietos adresai;
- ūkio subjektų ir kitų įstaigų, kurie dėl ekstremaliosios situacijos patyrė žalą, pavadinimai, teisinės formos, kodai, buveinės (užsienio juridiniai asmenys papildomai nurodo valstybių, kuriose jie įregistruoti, pavadinimus);
- aplinkybės, kuriomis padaryta žala;
- žalos dydis ir pobūdis;
- prašoma valstybės paramos lėšų suma, atitinkanti visų gyventojų, ūkio subjektų, kitų įstaigų patirtos žalos dydį.

Kartu su savivaldybės administracijos direktoriaus prašymu pateikiami žalos dydį pagrindžiantys ir nuosavybės teisę į turtą, kurio netekta ar kuris sužalotas, arba jų turėtas išlaidas (tiesioginius nuostolius) patvirtinantys dokumentai.

Finansų ministerija ne vėliau kaip per mėnesį nuo savivaldybės administracijos direktoriaus prašymo gavimo išnagrinėja savivaldybės administracijos direktorius prašyme pateiktą informaciją, pagrindžiančius dokumentus ir atsižvelgdama į valstybės finansines galimybes parengia ir teisės aktų nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl valstybės paramos už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, teikimo gyventojams, ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms projektą. Siūlomas teikti paramos dydis kiekvienam gyventojui,

ūkio subjektui, kitai įstaigai nustatomas proporcingai patirtos žalos dydžiui. Jeigu Finansų ministerija, išnagrinėjusi savivaldybės administracijos direktoriaus prašymą, nustato, kad prašoma valstybės paramos lėšų suma neatitinka pateiktuose dokumentuose pagrįsto žalos dydžio, ji informuoja apie tai savivaldybės administracijos direktorių ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo tik dėl pagrįstos prašymo dalies projektą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybei priėmus nutarimą dėl valstybės paramos gyventojams, ūkio subjektams, kitoms įstaigoms, kurie dėl ekstremaliosios situacijos patyrė žalą, teikimo, valstybės parama už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, teikiama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų.

Prašymus, neatitinkančius nustatytų reikalavimų, taip pat prašymus, su kuriais nepateikti pagrindžiantys dokumentai, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo jų gavimo komisija grąžina juos pateikusiems gyventojams, ūkio subjektams ir (ar) kitoms įstaigoms ir nurodo grąžinimo priežastis. Gyventojai, ūkio subjektai ar kitos įstaigos turi teisę nepasibaigus prašymo pateikimo laikotarpiui (1 mėnesiui) pakartotinai pateikti prašymus ir pagrindžiančius dokumentus.

PRIEDAS Nr. 1**PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS
GALIMŲ PAVOJŲ IR EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ RIZIKOS ANALINĖ**

Pakruojo rajono savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės (toliau – rizikos analizė) atlikimo tikslas – nustatyti savivaldybės teritorijoje galimus pavojus, įvertinti ekstremaliųjų situacijų rizikos (toliau – rizika) lygį ir numatyti rizikos valdymo priemonės: sumažinti galimų pavojų kilimo tikimybę, galimus padarinius ir pagerinti didelės rizikos ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo galimybes.

Galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė atliekama vadovaujantis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2011 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. 1- 189 patvirtintomis Savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės metodinėmis rekomendacijomis (toliau – metodinės rekomendacijos) (Žin., 2011, Nr. 70-3360).

Duomenys, gauti atlikus rizikos analizę, naudojami:

- rengiant savivaldybės ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių planą;
- rengiant savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo planą;
- planuojant savivaldybės kolektyvinės gyventojų apsaugos nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių priemones.

Rizikos analizė peržiūrima ir prireikus atnaujinama ne rečiau kaip kartą per trejus metus arba atsiradus naujiems pavojams, pasikeitus civilinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams, pertvarkius ar modernizavus įrenginius, technologinius procesus ar įvykus kitiems pokyčiams, didinantems pavojų ar ekstremaliųjų situacijų riziką ir mažinantems darbuotojų saugumą.

Vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme (Žin., 1998, Nr. 115-3230; 2009, Nr. 159-7207) ir kituose teisė aktuose vartojamas sąvokas.

Pakruojo rajono savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė atliekama šiais etapais:

- nustatomi galimi pavojai;
- atliekamas rizikos vertinimas;
- nustatomas rizikos lygis ir jos priimtumas (priimtina ar nepriimtina).

GALIMŲ PAVOJŲ NUSTATYMAS

Šiame etape nustatomi visi galimi pavojai remiantis moksliniais, statistiniais, istoriniais duomenimis, specialistų ir ekspertų vertinimais, Lietuvos ir kitų šalių patirtimi, analizuojamos aplinkos apžiūra, įvykių modeliavimu, taip pat Ekstremaliųjų įvykių kriterijais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimu Nr.241 (Žin., 2006, Nr.29-1004; 2009, Nr.153-6928; 2011, Nr. 107-5059).

Nustatomi visi galimi gamtiniai ir žmogaus veiklos sukelti (techniniai, ekologiniai ir socialiniai) pavojai, kurie gali kilti savivaldybės teritorijoje ir už jos ribų, turėti padarinių (poveikį) atskiroms savivaldybės vietoms ir (ar) visai savivaldybės teritorijai: gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai, būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms ir sukelti savivaldybės ar valstybės lygio ekstremaliąją situaciją.

Nustatytų galimų pavojų apibūdinimas

1 lentelė

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Nustatytas galimas pavojus</i>	<i>Nustatyto galimo pavojaus padarinių (poveikio) zona ir galimas pavojaus išplitimas</i>	<i>Galimo pavojaus kilimo priežastys</i>
1	Maksimalus vėjo greitis, labai smarki audra, viesulas, škvalas	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Stichinis meteorologinis reiškiny (gamtinės sąlygos)
2	Labai smarkus lietus, kruša	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Stichinis ir katastrofinis meteorologinis reiškiny (gamtinės sąlygos)
3	Labai smarkus snygis, smarki pūga, lijundra	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Stichinis ir katastrofinis meteorologinis reiškiny (gamtinės sąlygos)
4	Smarkus speigas	Visa savivaldybės teritorija	Stichinis ir katastrofinis meteorologinis reiškiny (gamtinės sąlygos)
5	Šalna aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Stichinis meteorologinis reiškiny (gamtinės sąlygos)
6	Kaitra	Visa savivaldybės teritorija	Stichinis meteorologinis reiškiny (gamtinės sąlygos)
7	Sausra aktyviosios vegetacijos laikotarpiu	Visa savivaldybės teritorija	Stichinis meteorologinis reiškiny (gamtinės sąlygos)
8	Uraganas	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Katastrofinis meteorologinis reiškiny (gamtinės sąlygos)
9.	Stichinis potvynis, užtvindymas, poplūdis	Dalis savivaldybės teritorijos	Stichinis hidrologinis reiškiny (gamtinės sąlygos)
10.	Pavojingos užkrečiamosios ligos (epidemija ir (ar) pandemija, padidėjęs sergamumas, protrūkis, ūmi ar lėtinė liga)	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Gamtinis pavojus (gamtinės kilmės, žmogaus veikla)
11.	Gyvūnų ligos (enzootijos, epizootijos, panzootijos, neįprastas paukščių ir kitų gyvūnų susirgimas, kritimas, gaišimas)	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Gamtinis pavojus (išplitus užkrečiamųjų ligų sukėlėjams)
12.	Augalų ligos (epifitotija, kenksmingos augalų ligos ir kenkėjai, masinis augalų žuvimas ar sunykimas)	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Gamtinis pavojus (išplitus užkrečiamųjų ligų sukėlėjams)
13.	Žuvų dusimas, laukinių žvėrių ir paukščių badas	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Gamtinis pavojus (snieginga ir labai šalta žiema)
14.	Įvykiai transportuojant pavojingą krovinį	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Žmogaus veikla, techniniai gedimai
15.	Cheminė avarija	Visa savivaldybės teritorija	Gamtinis pavojus, techninio pobūdžio, žmogaus veikla
16.	Radiacinė avarija	Visa savivaldybės teritorija	Techninio pobūdžio, žmogaus veikla
17.	Tarša naftos produktais	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Techninio pobūdžio, žmogaus veikla
18.	Hidrotechnikos statinių (įrenginių) avarijos ir (ar) gedimai	Dalis savivaldybės teritorijos, dalis Latvijos respublikos	Gamtinis pavojus, žmogaus veikla
19.	Geležinkelio transporto avarijos	Dalis savivaldybės teritorijos	Žmogaus veikla, techniniai gedimai
20.	Automobilių transporto avarijos	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Žmogaus veikla, techniniai gedimai
21.	Oro transporto avarijos	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Žmogaus veikla, techniniai gedimai
22.	Pastatų ar statinių griūtis	Dalis savivaldybės teritorijos	Gamtinis pavojus, techninio pobūdžio, žmogaus veikla
23.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Techninio, gamtinio pobūdžio, žmogaus veikla

24.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Pakruojo mieste	Techninio pobūdžio, žmogaus veikla
25.	Dujų tiekimo sutrikimas, avarija	Dalis savivaldybės teritorijos	Techninio pobūdžio, žmogaus veikla
26.	Centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemų avarija, sutrikimai	Pakruojo ir Linkuvos miestuose, jų priemiesčiuose	Techninio pobūdžio (avarija tinkluose), didelis šaltis, elektros energijos tiekimo sutrikimas
27.	Elektroninių ryšių teikimo sutrikimas ir (ar) gedimai	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Gamtinis pavojus, techninio pobūdžio, žmogaus veikla
28.	Pavojingas radinys	Dalis savivaldybės teritorijos	Žmogaus veikla
29.	Gaisrai atvirose teritorijose	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Gamtinis pavojus, techninio pobūdžio, žmogaus veikla
30.	Pastatų, statinių ir įrenginių gaisrai	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Gamtinis pavojus, techninio pobūdžio, žmogaus veikla
31.	Aplinkos oro, vandens, dirvožemio, grunto užteršimas arba kitoks jam padarytas poveikis	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Gamtinis pavojus, techninio pobūdžio, žmogaus veikla
32.	Visuomeniniai neramumai, susibūrimai, riaušės, streikai	Pakruojo mieste	Žmogaus veikla
33.	Įvykis, susijęs su nusikalstama veikla	Dalis savivaldybės teritorijos	Žmogaus veikla
34.	Teroristiniai išpuoliai	Dalis savivaldybės teritorijos	Žmogaus veikla

RIZIKOS VERTINIMAS

Šiame etape analizuojama nustatytų galimų pavojų tikimybė ir galimi padariniai (poveikis).

Kiekvieno nustatyto galimo pavojaus tikimybė (T) vertinama balais pagal **2 lentelėje** pateiktus galimo pavojaus tikimybės įvertinimo kriterijus

Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimo kriterijai

2 lentelė

<i>Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas</i>	<i>Galimo pavojaus tikimybės lygis</i>	<i>Vertinimo balai</i>
Gali įvykti dažniau negu kartą per metus	labai didelė tikimybė	5
Gali įvykti kartą per 1–10 metų	didelė tikimybė	4
Gali įvykti kartą per 10–50 metų	vidutinė tikimybė	3
Gali įvykti kartą per 50–100 metų	maža tikimybė	2
Gali įvykti rečiau negu kartą per 100 metų	labai maža tikimybė	1

Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimo lentelė

3 lentelė

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Nustatytas galimas pavojus</i>	<i>Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas</i>	<i>Galimo pavojaus Tikimybės lygis</i>	<i>Vertinimas balais</i>
1	Maksimalus vėjo greitis, labai smarki audra, viesulas, škvalas	Gali įvykti dažniau negu kartą per metus	labai didelė tikimybė	5
2	Labai smarkus lietus, kruša	Gali įvykti kartą per 1–10 metų	didelė tikimybė	4
3	Labai smarkus snygis, smarki pūga, lijundra	Gali įvykti kartą per 1–10 metų	didelė tikimybė	4
4	Smarkus speigas	Gali įvykti kartą per 1–10 metų	didelė tikimybė	4
5	Šalna aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu	Gali įvykti kartą per 1–10 metų	didelė tikimybė	4
6	Kaitra	Gali įvykti kartą per 1–10 metų	didelė tikimybė	4
7	Sausra aktyviosios vegetacijos laikotarpiu	Gali įvykti kartą per 1–10 metų	didelė tikimybė	4

8	Uraganas	Gali įvykti dažniau negu kartą per metus	labai didelė tikimybė	5
9.	Stichinis potvynis, užtvindymas, poplūdis	Gali įvykti dažniau negu kartą per metus	labai didelė tikimybė	5
10.	Pavojingos užkrečiamosios ligos (epidemija ir (ar) pandemija, padidėjęs sergamumas, protrūkis, ūmi ar lėtinė liga)	Gali įvykti dažniau negu kartą per metus	labai didelė tikimybė	5
11.	Gyvūnų ligos (enzootijos, epizootijos, panzootijos, neįprastas paukščių ir kitų gyvūnų susirgimas, kritimas, gaisimas)	Gali įvykti kartą per 1–10 metų	didelė tikimybė	4
12.	Augalų ligos (epifitotija, kenksmingos augalų ligos ir kenkėjai, masinis augalų žuvimas ar sunykimas)	Gali įvykti kartą per 10–50 metų	vidutinė tikimybė	3
13.	Žuvų dusimas, laukinių žvėrių ir paukščių badas	Gali įvykti kartą per 1–10 metų	didelė tikimybė	4
14.	Įvykiai transportuojant pavojingą krovinį	Gali įvykti kartą per 10–50 metų	vidutinė tikimybė	3
15.	Cheminė avarija	Gali įvykti kartą per 10–50 metų	vidutinė tikimybė	3
16.	Radiacinė avarija	Gali įvykti kartą per 50–100 metų	maža tikimybė	2
17.	Tarša naftos produktais	Gali įvykti kartą per 10–50 metų	vidutinė tikimybė	3
18.	Hidrotechnikos statinių (įrenginių) avarijos ir (ar) gedimai	Gali įvykti kartą per 1–10 metų	didelė tikimybė	4
19.	Geležinkelio transporto avarijos	Gali įvykti kartą per 10–50 metų	vidutinė tikimybė	3
20.	Automobilių transporto avarijos	Gali įvykti dažniau negu kartą per metus	labai didelė tikimybė	5
21.	Oro transporto avarijos	Gali įvykti kartą per 50–100 metų	maža tikimybė	2
22.	Pastatų ar statinių griūtis	Gali įvykti kartą per 10–50 metų	vidutinė tikimybė	3
23.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Gali įvykti kartą per 1–10 metų	didelė tikimybė	4
24.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Gali įvykti kartą per 1–10 metų	didelė tikimybė	4
25.	Dujų tiekimo sutrikimas, avarija	Gali įvykti kartą per 10–50 metų	vidutinė tikimybė	3
26.	Centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemų avarija, sutrikimai	Gali įvykti kartą per 1–10 metų	didelė tikimybė	4
27.	Elektroninių ryšių teikimo sutrikimas ir (ar) gedimai	Gali įvykti kartą per 1–10 metų	didelė tikimybė	4
28.	Pavojingas radinys	Gali įvykti kartą per 1–10 metų	didelė tikimybė	4
29.	Gaisrai atvirose teritorijose	Gali įvykti dažniau negu kartą per metus	labai didelė tikimybė	5
30.	Pastatų, statinių ir įrenginių gaisrai	Gali įvykti dažniau negu kartą per metus	labai didelė tikimybė	5
31.	Aplinkos oro, vandens, dirvožemio, grunto užteršimas arba kitoks jam padarytas poveikis	Gali įvykti kartą per 10–50 metų	vidutinė tikimybė	3
32.	Visuomeniniai neramumai, susibūrimai, riaušės, streikai	Gali įvykti kartą per 10–50 metų	vidutinė tikimybė	3
33.	Įvykis, susijęs su nusikalstama veikla	Gali įvykti kartą per 10–50 metų	vidutinė tikimybė	3
34.	Teroristiniai išpuoliai	Gali įvykti kartą per 50–100 metų	maža tikimybė	2

Nustačius galimo pavojaus tikimybę (T), analizuojama jo padariniai (poveikis) (P) rajono savivaldybėje:

- gyventojų gyvybei ir sveikatai (P1);
- turtui ir aplinkai (P2);
- būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms (P3).

Galimo pavojaus padariniai (poveikis) (P1, P2 ir P3) įvertinami balais pagal 4 lentelėje pateiktus įvertinimo kriterijus. Gauti balai surašomi į 10 lentelės 4, 5, 6 skiltis.

Galimų padarinių (poveikio) (P) įvertinimo kriterijai **4 lentelė**

<i>Galimų padarinių (poveikio) gyventojų gyvybei ir sveikatai (P1) įvertinimas</i>	<i>Galimų padarinių (poveikio) lygis</i>	<i>Vertinimo balai</i>
Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia	nereikšmingas	1
Sužaloti 1–5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	ribotas	2
Žuvo ne daugiau kaip 5 gyventojai ir (ar) sužalota nuo 5 iki 10 gyventojų, ir (ar) nuo 300 iki 500 gyventojų evakuota	didelis	3
Žuvo ne daugiau kaip 20 gyventojų ir (ar) nuo 10 iki 100 gyventojų sunkiai sužalota, ir (ar) nuo 500 iki 1000 gyventojų evakuota	labai didelis	4
Žuvo daugiau nei 20 gyventojų ir (ar) sužalota daugiau nei 100 gyventojų, ir (ar) daugiau kaip 1000 gyventojų evakuota	katastrofinis	5

Galimų pavojų padariniai (poveikis) gyventojų gyvybei ar sveikatai (P1) **5 lentelė**

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Nustatytas galimas pavojus</i>	<i>Galinių nukentėti gyventojų skaičius (žuvusiųjų ir (ar) sužeistųjų, ir (ar) evakuotinių gyventojų)</i>	<i>Objektai, kuriuose yra pažeidžiamos visuomenės socialinės grupės, patenkančios į pavojaus zoną, ir (ar) gyventojų skaičius</i>	<i>Pagal 4 lentelę</i>	
				<i>Galimų padarinių (poveikio) lygis</i>	<i>Vertinimo balai</i>
1	Maksimalus vėjo greitis, labai smarki audra, viesulas, škvalas	Sužaloti 1-5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuoti	Ūkio subjektai, gydymo, švietimo, visuomeninės paskirties įstaigos, butai, individualus namai. Iki 1500 gyventojų	ribotas	2
2	Labai smarkus lietus, kruša	Sužaloti 1-5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	Švietimo, visuomeninės paskirties įstaigos, butai, individualus namai. Iki 1500 gyventojų	ribotas	2
3	Labai smarkus snygis, smarki pūga, lijundra	Sužaloti 1-5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	Švietimo ir gydymo įstaigos, seniūnijų keliai, atokesnės sodybos. Iki 300 gyventojų	ribotas	2
4	Smalkus speigas	Sužaloti 1-5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	Ūkio subjektai, gydymo, švietimo, visuomeninės paskirties įstaigos, butai, individualus namai. Iki 1500 gyventojų	ribotas	2
5	Šalna aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir gyventojų evakuoti nereikia	Žemės ūkio bendrovės, ūkininkai	nereikšmingas	1
6	Kaitra	Sužaloti 1-5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	Gydymo įstaigos, soc. paslaugos centrai ir globos namai. Iki 300 gyventojų	ribotas	2
7	Sausra aktyviosios vegetacijos laikotarpiu	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir gyventojų evakuoti nereikia	Žemės ūkio bendrovės, ūkininkai	nereikšmingas	1

8	Uraganas	Žūti ne daugiau kaip 5 gyventojai ir (ar) sužalota nuo 5 iki 10 gyventojų, ir (ar) nuo 300 iki 500 gyventojų evakuota	Ūkio subjektai, gydymo, švietimo, visuomeninės paskirties įstaigos, butai, individualūs namai. Iki 1500 gyventojų	didelis	3
9.	Stichinis potvynis, užtvindymas, poplūdis	Sužaloti 1-5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	Prie Pakruojo (Pakruojo miesto) ir Dvariukų (Pamūšio k.) užtvankų, „Kruojos“ (Pakruojo m. ir k.) ir „Daugyvenės“ (Klovainių mstl., Pamūšio k., Padubysio k., Rozalimo mstl.) upės gyvenantys gyventojai. Iki 200 gyventojų	ribotas	2
10.	Pavojingos užkrečiamosios ligos (epidemija ir (ar) pandemija, padidėjęs sergamumas, protrūkis, ūmi ar lėtinė liga)	Žuvo ne daugiau kaip 5 gyventojai ir (ar) sužalota nuo 5-10 gyventojų, ir (ar) nuo 300 iki 500 gyventojų evakuota	Ūkio subjektai, gydymo, švietimo, visuomenės paskirties įstaigos. Iki 3000 gyventojų	didelis	3
11.	Gyvūnų ligos (enzootijos, epizootijos, panzootijos, neįprastas paukščių ir kitų gyvūnų susirgimas, kritimas, gaišimas)	Žuvusiųjų, sužeistų nėra ir gyventojų evakuoti nereikia	Gyvulių fermos. Gyvulinės kilmės maisto produktų gamybos, prekybos, viešojo maitinimo įstaigos. Iki 200 gyventojų	nereikšminga	1
12.	Augalų ligos (epifitotija, kenksmingos augalų ligos ir kenkėjai, masinis augalų žuvimas ar sunykimas)	Žuvusiųjų, sužeistų nėra ir gyventojų evakuoti nereikia	Žemės ūkio bendrovės, ūkininkai	nereikšminga	1
13.	Žuvų dusimas, laukinių žvėrių ir paukščių badas	Žuvusiųjų, sužeistų nėra ir gyventojų evakuoti nereikia	Nėra	nereikšminga	1
14.	Įvykiai transportuojant pavojingą krovinį	Sužaloti 1-5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	Ūkio subjektai, švietimo, visuomenės paskirties įstaigos. Individualūs namai ir butai šalia krašto kelių, degalinės. Iki 200 gyventojų	ribotas	2
15.	Cheminė avarija	Sužaloti 1-5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	Ūkio subjektai, gydymo, švietimo, visuomenės paskirties įstaigos. Individualūs bustai. Iki 3000 gyventojų	ribotas	2
16.	Radiacinė avarija	Sužaloti 1-5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	Ūkio subjektai, gydymo, švietimo, visuomenės paskirties įstaigos. Individualūs namai ir butai. Iki 5 gyventojų	ribotas	2
17.	Tarša naftos produktais	Žuvusiųjų, sužeistų nėra ir gyventojų evakuoti nereikia	Degalinių ir kuro saugyklų teritorija ir aplinka gretų jų	nereikšminga	1
18.	Hidrotechnikos statinių (įrenginių) avarijos ir (ar) gedimai	Sužaloti 1-5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	Prie „Kruojos“ (Pakruojo m. ir k.) upės gyvenantys gyventojai. Iki 100 gyventojų.	ribotas	2
19.	Geležinkelio transporto avarijos	Sužaloti 1-5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	Susidūrimai su automobiliais ties pervažomis	ribotas	2

20.	Automobilių transporto avarijos	Žuvo ne daugiau kaip 5 gyventojai ir (ar) sužalota nuo 5-10 gyventojų, ir (ar) nuo 300 iki 500 gyventojų evakuota	Ūkio subjektai, švietimo, visuomenės paskirties įstaigos. Individualus namai ir butai šalia krašto kelių, degalinės. Iki 200 gyventojų	didelis	3
21.	Oro transporto avarijos	Sužaloti 1-5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	Ūkio subjektai, gydymo, švietimo, visuomenės paskirties įstaigos. Iki 200 gyventojų	ribotas	2
22.	Pastatų ar statinių griūtis	Sužaloti 1-5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	Ūkio subjektai, įmonės, kitos įstaigos ir individualus bustai. Iki 300 gyventojų	ribotas	2
23.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Žuvusiųjų, sužeistų nėra ir gyventojų evakuoti nereikia	Ūkio subjektai, įmonės, kitos įstaigos ir individualus namai ir butai. Iki 20000 gyventojų	nereikšminga	1
24.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Žuvusiųjų, sužeistų nėra ir gyventojų evakuoti nereikia	Pakruojo mieste, esantys ūkio subjektai, įmonės, kitos įstaigos ir individualus butai. Iki 4000 gyventojų	nereikšminga	1
25.	Dujų tiekimo sutrikimas, avarija	Žuvusiųjų, sužeistų nėra ir gyventojų evakuoti nereikia	Ūkio subjektai, įmonės, kitos įstaigos ir individualus bustai. Iki 4000 gyventojų	nereikšminga	1
26.	Centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemų avarija, sutrikimai	Žuvusiųjų, sužeistų nėra ir gyventojų evakuoti nereikia	Ūkio subjektai, įmonės, kitos įstaigos ir individualus bustai. Iki 6000 gyventojų	nereikšminga	1
27.	Elektroninių ryšių teikimo sutrikimas ir (ar) gedimai	Žuvusiųjų, sužeistų nėra ir gyventojų evakuoti nereikia	Ūkio subjektai, įmonės, kitos įstaigos ir individualus bustai. Nėra	nereikšminga	1
28.	Pavojingas radinys	Sužaloti 1-5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	Ūkio subjektai, įmonės, kitos įstaigos ir individualus bustai. Nėra	ribotas	2
29.	Gaisrai atvirose teritorijose	Sužaloti 1-5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	Vienkiemiai, sodybos greta miškų ir juose. Iki 100 gyventojų	ribotas	2
30.	Pastatų, statinių ir įrenginių gaisrai	Žuvo ne daugiau kaip 5 gyventojai ir (ar) sužalota nuo 5 iki 10 gyventojų, ir (ar) nuo 300 iki 500 gyventojų evakuota	Ūkio subjektai, įmonės, kitos įstaigos ir individualus bustai. Iki 500 gyventojų	didelis	3
31.	Aplinkos oro, vandens, dirvožemio, grunto užteršimas arba kitoks jam padarytas poveikis	Žuvusiųjų, sužeistų nėra ir gyventojų evakuoti nereikia		nereikšminga	1
32.	Visuomeniniai neramumai, susibūrimai, riaušės, streikai	Sužaloti 1-5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	Rajono teritorijoje vykstantys sporto, kultūros renginiai. Iki 100 gyventojų	ribotas	2
33.	Įvykis, susijęs su nusikalstama veikla	Sužaloti 1-5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų	Rajono teritorijoje vykstantys sporto, kultūros renginiai. Visuomeninės paskirties įstaigos. Iki 50 gyventojų	ribotas	2
34.	Teroristiniai išpuoliai	Žuvo ne daugiau kaip 5 gyventojai, sužalota 5-10 gyventojų, ir (ar) nuo 300-500 evakuota	Gydymo, švietimo, visuomeninės paskirties įstaigos. Iki 500 gyventojų	didelis	3

Galimų padarinių (poveikio) (P) įvertinimo kriterijai**4 lentelės tęsinys**

<i>Galimų padarinių (poveikio) turtui ir aplinkai (P2) įvertinimas, tūkst. Lt</i>	<i>Galimų padarinių (poveikio) lygis</i>	<i>Vertinimo balai</i>
Mažiau nei 50	nereikšmingas	1
50–200	ribotas	2
200–1000	didelis	3
1000–10 000	labai didelis	4
Daugiau nei 10 000	katastrofinis	5

Galimų pavojų padariniai (poveikis) turtui (P2)**6 lentelė**

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Nustatytas galimas pavojus</i>	<i>Pažeidžiami ekonominės veiklos sektoriai</i>	<i>Galimi padariniai (poveikis) privačiam turtui ir viešajam sektoriui</i>	<i>Numatomi nuostoliai, tūkst. Lt</i>	<i>Pagal 4 lentelės tęsinį</i>	
					<i>Galimų padarinių (poveikio) lygis</i>	<i>Vertinimo balai</i>
1	Maksimalus vėjo greitis, labai smarki audra, viesulas, škvalas	Energetika, miškininkystė, žemės ūkis, pastatai, transportas	Elektros linijų nutraukimas, sugadinimas, išversti medžiai, užversti keliai, apgadinti pastatai, eismo sutrikimas	1 000 – 10 000	labai didelis	4
2	Labai smarkus lietus, kruša	Žemės ūkis, keliai, pastatai, turizmas	Poplūdžio, potvynio sukėlimas, kelių išplovimas, komunalinio ūkio veiklos sutrikdymas, gyvenamųjų namų užtvindymas, pasėlių suniokojimas	200-1 000	didelis	3
3	Labai smarkus snygis, smarki pūga, lijundra	Energetika, žemės ūkis, keliai, pastatai, transportas	Elektros energijos nutraukimas, nepravažiuojami keliai, transporto eismo sutrikimas, pastatų apgadینimas	Iki 200	ribotas	2
4	Smalkus speigas	Energetika, žemės ūkis, transportas, gyvenamasis ir viešasis sektorius	Šilumos, vandens tiekimo sutrikimai, elektros energijos suvartojimo išaugimas, gaisrų pavojus, susisiekimui ir transporto eismo sutrikimas, žala žiemkenčiams, sodams, vandens gyvūnijai	Iki 200	ribotas	2
5	Šalna aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu	Žemės ūkis, augalininkystė	Žala žiemkenčiams, sodams	Iki 200	ribotas	2
6	Kaitra	Žemės ūkis, augalininkystė, gyvulininkystė, miškininkystė	Augalų žuvimas, gyvulių kritimas, miško gaisrų kilimas	Iki 200	ribotas	2
7	Sausra aktyviosios vegetacijos laikotarpiu	Žemės ūkis, augalininkystė	Žala augalams, sodams	Iki 200	ribotas	2

8	Uraganas	Energetika, žemės ūkis, keliai, pastatai, transportas	Elektros linijų sugadinimas, miškų, pastatų suniokojimas, ūkinės veiklos, eismo sutrikdymas	1 000 – 10 000	Labai didelis	4
9.	Stichinis potvynis, užtvindymas, poplūdis	Energetika, žemės ūkis, keliai, pastatai, turizmas	Elektros linijų nutraukimas, pastočių apgadinimas, pasėlių suniokojimas, dirvožemio nuplovimas, kelių, tiltų, apsauginių pylimų suardymas, pastatų ir kito turto apgadinimas ar sunaikinimas, būtiniausių gyvenimo sąlygų sutrikdymas, gamtiniai nuostoliai, kultūros paveldo statinių apgadinimas	200-1 000	didelis	3
10.	Pavojišgos užkrečiamosios ligos (epidemija ir (ar) pandemija, padidėjęs sergamumas, protrūkis, ūmi ar lėtinė liga)	Sveikatos priežiūra, švietimas, visuomeninė ir ūkinė veikla, pramonė	Išlaidos ligų gydymui, darbo jėgos praradimas, mokslo proceso nutraukimas, kultūrinių renginių atšaukimas, ūkinės ir pramonės veiklos sutrikdymas	Iki 200	ribotas	2
11.	Gyvūnų ligos (enzootijos, epizootijos, panzootijos, neįprastas paukščių ir kitų gyvūnų susirgimas, kritimas, gaisimas)	Gyvulininkystė, visuomenės gyvenimas	Gyvulių gydymas, kritimas, pavojingų ligų židinių likvidavimas, patirti nuostoliai, žmonių gyvenimo sąlygų sutrikdymas	200-1 000	didelis	3
12.	Augalų ligos (epifitotija, kenksmingos augalų ligos ir kenkėjai, masinis augalų žuvimas ar sunykimas)	Žemės ūkis, augalininkystė, sodininkystė, miškininkystė	Patiriami derliaus nuostoliai, sukelti negalavimai žmonėms ir gyvuliams, masinis miško augalų nykimas	Iki 200	ribotas	2
13.	Žuvų dusimas, laukinių žvėrių ir paukščių badas	Aplinka	Didelė žala gamtai ir aplinkai	Iki 50	nereikšmingas	1
14.	Įvykiai transportuojant pavojingą krovinį	Aplinka, transportas	Žala aplinkai, sutrikdomas eismas, patiriami materialiniai nuostoliai	Iki 200	ribotas	2
15.	Cheminė avarija	Visuomenė, gamtinė aplinka, žemės ūkis, pramonė	Žmonių netektys, užteršiama aplinka, žala gamtai, patiriami materialiniai nuostoliai	Iki 50	nereikšmingas	1
16.	Radiacinė avarija	Visuomenė, gamtinė aplinka, žemės ūkis, pramonė, pastatai	Visuomenės gyvenimo, ūkinės veiklos sutrikdymas, užteršiama aplinka, padaroma žala gamtai, ilgai juntamos pasekmės	Iki 50	nereikšmingas	1
17.	Tarša naftos produktais	Aplinka	Užteršiama aplinka	Iki 50	nereikšmingas	1

18.	Hidrotechnikos statinių (įrenginių) avarijos ir (ar) gedimai	Aplinka, keliai, hidrotechnikos statiniai	Hidrotechnikos statinių apgadinimas ar sugriovimas, teritorijų užliejimas, apsauginių pylimų, krantų išgriovimas	200-1 000	didelis	3
19.	Geležinkelio transporto avarijos	Geležinkelis, transportas	Transporto eismo sutrikdymas, transporto priemonių sugadinimas, žūva ar sužalojami žmonės	Iki 200	ribotas	2
20.	Automobilių transporto avarijos	Sveikatos priežiūra, švietimas, visuomeninė ir ūkinė veikla, pramonė	Išlaidos ligų gydymui, darbo jėgos praradimas, mokslo proceso nutraukimas, kultūrinių renginių atšaukimas, ūkinės ir pramonės veiklos sutrikdymas	Iki 200	ribotas	2
21.	Oro transporto avarijos	Keliai, pastatai, transportas,	Žmonių žūtis ar sužalojimai, materialiniai nuostoliai, sutrikdomas eismas	Iki 200	ribotas	2
22.	Pastatų ar statinių griūtis	Statybos sektorius	Turtiniai nuostoliai, veiklos sutrikdymas	Iki 200 tūkst.	ribotas	2
23.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Elektros energijos tiekimas	Gamybinės veiklos sustabdymas, gyventojų būtinausių gyvenimo sąlygų sutrikdymas	200-1 000	didelis	3
24.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Šilumos tiekimas	Gamybinės veiklos sustabdymas, gyventojų būtinausių gyvenimo sąlygų sutrikdymas	Iki 200	ribotas	2
25.	Dujų tiekimo sutrikimas, avarija	Dujų tiekimas	Gamybinės veiklos sustabdymas, gyventojų būtinausių gyvenimo sąlygų sutrikdymas	Iki 200	ribotas	2
26.	Centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemų avarija, sutrikimai	Vandens tiekimas, komunalinis ūkis, gamtinė aplinka	Gamybinės veiklos sustabdymas, gyventojų būtinausių gyvenimo sąlygų sutrikdymas, gamtos tarša	200-1 000	didelis	3
27.	Elektroninių ryšių teikimo sutrikimas ir (ar) gedimai	Telekomunikacija	Informacijos perdavimo / naudojimosi sutrikimai	Iki 50	nereikšmingas	1
28.	Pavojingas radinys	Žemės ūkis, miškininkystė, pastatai	Veiklos sutrikdymas, išvežimo ir sunaikinimo išlaidos	Iki 200	ribotas	2
29.	Gaisrai atvirose teritorijose	Miškininkystė, žemės ūkis, pastatai	Miškų, durpynų, augalijos suniokojimas, veiklos sutrikdymas, turtiniai nuostoliai	200-1 000	didelis	3
30.	Pastatų, statinių ir įrenginių gaisrai	Visi sektoriai	Veiklos sustabdymas, apribojimas, žmonių žūtis ar sužalojimas, materialiniai nuostoliai	1 000 – 10 000	labai didelis	4

31.	Aplinkos oro, vandens, dirvožemio, grunto užteršimas arba kitoks jam padarytas poveikis	Aplinka	Oro, vandens, dirvožemio užteršimas	Iki 50	nereikšmingas	1
32.	Visuomeniniai neramumai, susibūrimai, riaušės, streikai	Kultūra, sportas, visuomeniniai renginiai	Švietimo turto niokojimas, smurtiniai veiksniai, viešosios tvarkos pažeidimai	Iki 50	nereikšmingas	1
33.	Įvykis, susijęs su nusikalstama veikla	Teisėtvara, visuomenė, pastatai	Visuomenės rimties sutrikdymas, žmonių ir turtiniai nuostoliai	Iki 200	ribotas	2
34.	Teroristiniai išpuoliai	Visuomenė, pastatai	Visuomenės rimties sutrikdymas, žmonių ir turtiniai nuostoliai, veiklos sutrikdymas	Iki 200 tūkst.	ribotas	2

Galimų pavojų padariniai (poveikis) aplinkai (P2)

7 lentelė

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Galima oro tarša	Galima paviršinio ir (ar) požeminio vandens tarša	Galima grunto tarša	Galimi padariniai (poveikis) gamtinei aplinkai	Numatomi nuotoliai, Lt	Pagal 4 lentelės	
							Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
1	Maksimalus vėjo greitis, labai smarki audra, viesulas, škvalas	Ne	Ne	Ne	Medžiagų, augalų sužalojimas, sunaikinimas	200 – 1 000	didelis	3
2	Labai smarkus lietus, kruša	Ne	Taip	Ne	Nuplautas dirvožemis, sunaikinti pasėliai	Iki 200	ribota	2
3	Labai smarkus snygis, smarki pūga, lijundra	Ne	Ne	Ne	Nulaužyti, išversti medžiai	Iki 50	nereikšmingas	1
4	Smalkus speigas	Ne	Ne	Ne	Žala pasėliams, gyvūnijai	Iki 200	ribota	2
5	Šalna aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu	Ne	Ne	Ne	Augalų sužalojimas, sunaikinimas	Iki 200	ribota	2
6	Kaitra	Ne	Ne	Ne	Augalijos, medžių sunaikinimas, sužalojimas	Iki 200	ribota	2
7	Sausra aktyviosios vegetacijos laikotarpiu	Ne	Ne	Ne	Medžiagų, augalų sužalojimas, sunaikinimas	Iki 200	ribota	2

8	Uraganas	Ne	Ne	Ne	Medžiagų, augalų sužalojimas, sunaikinimas	200 – 1 000	didelė	3
9.	Stichinis potvynis, užtvindymas, poplūdis	Ne	Taip	Ne	Augalijos sunaikinimas, dirvožemio išplovimas	Iki 200	ribota	2
10.	Pavojingos užkrečiamosios ligos (epidemija ir (ar) pandemija, padidėjęs sergamumas, protrūkis, ūmi ar lėtinė liga)	Ne	Ne	Ne	Aplinkos tarša	Iki 50	nereikšmingas	1
11.	Gyvūnų ligos (enzootijos, epizootijos, panzootijos, neįprastas paukščių ir kitų gyvūnų susirgimas, kritimas, gaišimas)	Ne	Ne	Ne	Laukinių gyvūnų, paukščių kritimas, gaišimas	Iki 50	nereikšmingas	1
12.	Augalų ligos (epifitotija, kenksmingos augalų ligos ir kenkėjai, masinis augalų žuvinimas ar sunykimas)	Ne	Ne	Taip	Augalų, medžių žuvinimas ar sunykimas	Iki 50	nereikšmingas	1
13.	Žuvų dusimas, laukinių žvėrių ir paukščių badas	Ne	Ne	Ne	Laukinių gyvūnų, žuvų kritimas, gaišimas	Iki 50	nereikšmingas	1
14.	Įvykiai transportuojant pavojingą krovinį	Taip	Taip	Taip	Augalijos sužalojimas, sunaikinimas	Iki 200	ribota	2
15.	Cheminė avarija	Taip	Taip	Taip	Augalijos sužalojimas, sunaikinimas	Iki 200	ribota	2
16.	Radiacinė avarija	Ne	Taip	Taip	Radiacinio fono atsiradimas	Iki 200	ribota	2
17.	Tarša naftos produktais	Ne	Taip	Taip	Vandens augmenijos ir gyvūnijos žuvinimas, augalijos sužalojimas, sunaikinimas, aplinkos tarša	Iki 200	ribota	2
18.	Hidrotechnikos statinių (įrenginių) avarijos ir (ar) gedimai	Ne	Ne	Ne	Augalijos sunaikinimas, dirvožemio išplovimas	200 – 1 000	didelė	3

19.	Geležinkelio transporto avarijos	Ne	Ne	Taip	Augmenijos sunaikinimas	Iki 200	ribota	2
20.	Automobilių transporto avarijos	Taip	Taip	Taip	Vandens augmenijos ir gyvūnijos žuvimas, augalijos sužalojimas, sunaikinimas, aplinkos tarša	200 – 1 000	didelė	3
21.	Oro transporto avarijos	Ne	Taip	Taip	Augalijos, medžių sunaikinimas, sužalojimas	Iki 200	ribota	2
22.	Pastatų ar statinių griūtis	Ne	Ne	Ne	Aplinkos tarša	Iki 50	nereikšmingas	1
23.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Ne	Ne	Ne	-	-	-	-
24.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Ne	Ne	Ne	-	-	-	-
25.	Dujų tiekimo sutrikimas, avarija	Ne	Ne	Ne	-	-	-	-
26.	Centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemų avarija, sutrikimai	Ne	Ne / Taip	Ne / Taip	Augalijos sužalojimas, sunaikinimas, aplinkos tarša	200 – 1 000	didelė	3
27.	Elektroninių ryšių teikimo sutrikimas ir (ar) gedimai	Ne	Ne	Ne	-	-	-	-
28.	Pavojingas radinys	Ne	Taip	Taip	Suniokotas gamtovaizdis	Iki 200	ribota	2
29.	Gaisrai atvirose teritorijose	Taip	Ne	Ne	Miškų ir miško paklotės, augalijos, gyvūnijos sunaikinimas	200 – 1 000	didelė	3
30.	Pastatų, statinių ir įrenginių gaisrai	Taip	Ne	Ne	Medžiagų, augalų sužalojimas, sunaikinimas	Iki 200	ribota	2
31.	Aplinkos oro, vandens, dirvožemio, grunto užteršimas arba kitoks jam padarytas poveikis	Taip	Taip	Taip	Vandens augmenijos ir gyvūnijos žuvimas, augalijos sužalojimas, sunaikinimas, aplinkos tarša	200 – 1 000	didelė	3

32.	Visuomeniniai neramumai, susibūrimai, riaušės, streikai	Ne	Ne	Ne	-	-	-	-
33.	Įvykis, susijęs su nusikalstama veikla	Taip	Taip	Ne	Aplinkos tarša	Iki 200	ribota	2
34.	Teroristiniai išpuoliai	Ne	Ne	Ne	-	-	-	-

Galimi padariniai (poveikis) turtui ir aplinkai vertinami balais, atsižvelgiant į 6 ir 7 lentelėse numatomus nuostolius (6 ir 7 lentelėse nurodyti nuostoliai sumuojami)

Galimų padarinių (poveikio) (P) įvertinimo kriterijai

4 lentelės tęsinys

<i>Galimų padarinių (poveikio) būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms (P3) įvertinimas</i>	<i>Galimų padarinių (poveikio) lygis</i>	<i>Vertinimo balai</i>
Kai būtiniausių gyvenimo (veiklos) sąlygos sutrikdomos iki 6 valandų	nereikšmingas	1
Kai būtiniausių gyvenimo (veiklos) sąlygos sutrikdomos nuo 6 iki 24 valandų	ribotas	2
Kai būtiniausių gyvenimo (veiklos) sąlygos sutrikdomos nuo 1 iki 3 parų	didelis	3
Kai būtiniausių gyvenimo (veiklos) sąlygos sutrikdomos nuo 3 iki 30 parų	labai didelis	4
Kai būtiniausių gyvenimo (veiklos) sąlygos sutrikdomos daugiau kaip 30 parų	katastrofinis	5

Galimi padariniai (poveikis) būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms (P3)

8 lentelė

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Nustatytas galimas pavojus</i>	<i>Galimi padariniai (poveikis) būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms</i>	<i>Galima padarinių (poveikio) trukmė (valandomis arba paromis)</i>	<i>Pagal 4 lentelės tęsinį</i>	
				<i>Galimų padarinių (poveikio) lygis</i>	<i>Vertinimo balai</i>
1	Maksimalus vėjo greitis, labai smarki audra, viesulas, škvalas	Taip	Nuo 6 iki 24 valandų	ribotas	2
2	Labai smarkus lietus, kruša	Taip	Nuo 6 iki 24 valandų	ribotas	2
3	Labai smarkus snygis, smarki pūga, lijundra	Taip	Nuo 6 iki 24 valandų	ribotas	2
4	Smalkus speigas	Taip	Nuo 6 iki 24 valandų	ribotas	2
5	Šalna aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu	Ne	iki 6 valandų	nereikšmingas	1
6	Kaitra	Taip	Nuo 6 iki 24 valandų	ribotas	2
7	Sausra aktyviosios vegetacijos laikotarpiu	Taip	iki 6 valandų	nereikšmingas	1
8	Uraganas	Taip	Nuo 1 iki 3 parų	didelis	3
9.	Stichinis potvynis, užtvindymas, poplūdis	Taip	Nuo 6 iki 24 valandų	ribotas	2
10.	Pavojingos užkrečiamosios ligos (epidemija ir (ar) pandemija, padidėjęs sergamumas, protrūkis, ūmi ar lėtinė liga)	Taip	Nuo 1 iki 3 parų	didelis	3
11.	Gyvūnų ligos (enzootijos, epizootijos, panzootijos, neįprastas paukščių ir kitų gyvūnų susirgimas, kritimas, gaisimas)	Ne	iki 6 valandų	nereikšmingas	1

12.	Augalų ligos (epifitotija, kenksmingos augalų ligos ir kenkėjai, masinis augalų žuvimas ar sunykimas)	Ne	iki 6 valandų	nereikšmingas	1
13.	Žuvų dusimas, laukinių žvėrių ir paukščių badas	Ne	-	-	-
14.	Įvykiai transportuojant pavojingą krovinį	Ne	Nuo 6 iki 24 valandų	ribotas	2
15.	Cheminė avarija	Taip	Nuo 6 iki 24 valandų	ribotas	2
16.	Radiacinė avarija	Taip	Nuo 3 iki 30 parų	Labai didelis	4
17.	Tarša naftos produktais	Ne	iki 6 valandų	nereikšmingas	1
18.	Hidrotechnikos statinių (įrenginių) avarijos ir (ar) gedimai	Ne	Nuo 1 iki 3 parų	didelis	3
19.	Geležinkelio transporto avarijos	Ne	Nuo 6 iki 24 valandų	ribotas	2
20.	Automobilių transporto avarijos	Ne	iki 6 valandų	nereikšmingas	1
21.	Oro transporto avarijos	Ne	iki 6 valandų	nereikšmingas	1
22.	Pastatų ar statinių griūtis	Ne	Ne	nereikšmingas	1
23.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Taip	Nuo 3 iki 30 parų	Labai didelis	4
24.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Taip	Nuo 1 iki 3 parų	didelis	3
25.	Dujų tiekimo sutrikimas, avarija	Taip	Nuo 1 iki 3 parų	didelis	3
26.	Centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemų avarija, sutrikimai	Taip	Nuo 1 iki 3 parų	didelis	3
27.	Elektroninių ryšių teikimo sutrikimas ir (ar) gedimai	Ne	Nuo 1 iki 3 parų	didelis	3
28.	Pavojingas radinys	Ne	Nuo 6 iki 24 valandų	ribotas	2
29.	Gaisrai atvirose teritorijose	Taip	Nuo 6 iki 24 valandų	ribotas	2
30.	Pastatų, statinių ir įrenginių gaisrai	Taip	Nuo 1 iki 3 parų	didelis	3
31.	Aplinkos oro, vandens, dirvožemio, grunto užteršimas arba kitoks jam padarytas poveikis	Taip	iki 6 valandų	nereikšmingas	1
32.	Visuomeniniai neramumai, susibūrimai, riaušės, streikai	Taip	iki 6 valandų	nereikšmingas	1
33.	Įvykis, susijęs su nusikalstama veikla	Ne	iki 6 valandų	nereikšmingas	1
34.	Teroristiniai išpuoliai	Taip	iki 6 valandų	nereikšmingas	1

RIZIKOS LYGIO IR JOS PRIIMTINUMO NUSTATYMAS

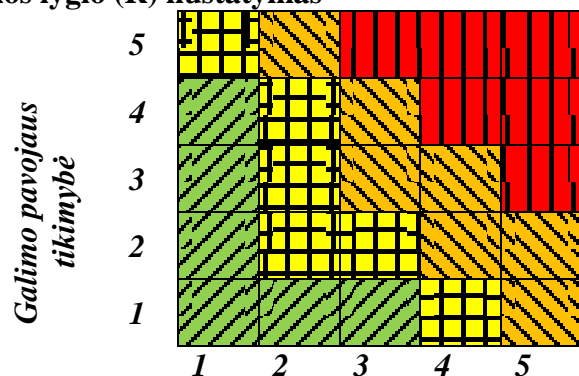
Nustatytų galimų pavojų rizikos lygis apskaičiuojamas pagal formulę $R = T \times P$ (R – rizika, T – tikimybė, P – padariniai (poveikis)). Gautos reikšmės įrašomos į **10 lentelės** 7, 8 ir 9 skiltis:

- galimo pavojaus rizikos gyventojų gyvybei ir sveikatai lygis (R1);
- galimo pavojaus rizikos turtui ir aplinkai lygis (R2);
- galimo pavojaus rizikos būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms lygis (R3).

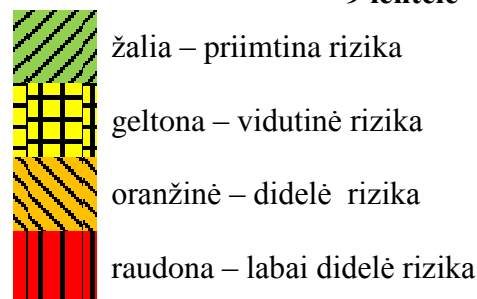
Naudojantis **9 lentele**, pagal nustatytų galimų pavojų tikimybės (T) ir galimų padarinių (poveikio) (P) balus (**10 lentelės** 3, 4, 5 ir 6 skiltys) nustatomas kiekvieno galimo pavojaus rizikos

(R1, R2, R3) lygis: labai didelis, didelis, vidutinis arba priimtinas, kuris įrašomas į **10 lentelės** 7, 8, 9 skiltis. **10 lentelės** 10 skiltyje įrašomas bendras rizikos lygis, kuris gaunamas sudėjus R1, R2 ir R3 reikšmes.

Rizikos lygio (R) nustatymas

9 lentelė

Galimi padariniai (poveikis)

Galimų pavojų rizikos įvertinimas

10 lentelė

Eil. Nr.	Galimas pavojus	Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas balais	Galimų padarinių (poveikio) (P) įvertinimas balais			Rizikos lygio (R) nustatymas			Bendras rizikos lygis (R) $R=R1+R2+R3$
			Galimi padariniai (poveikis) gyventojų gyvybei ir sveikatai (P1)	Galimi padariniai (poveikis) turtui ir aplinkai (P2)	Galimi padariniai (poveikis) būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms (P3)	Galimo pavojaus rizikos gyventojų gyvybei ir sveikatai lygis (R1) $R1=TxP1$	Galimo pavojaus rizikos turtui ir aplinkai lygis (R2) $R2=TxP2$	Galimo pavojaus rizikos būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms lygis (R3) $R3=TxP3$	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Maksimalus vėjo greitis, labai smarki audra, viesulas, škalvas	5	2	4	2	10 didelis	20 labai didelis	10 didelis	40
2	Labai smarkus lietus, kruša	4	2	3	2	8 vidutinis	12 didelis	8 vidutinis	28
3	Labai smarkus snygis, smarki pūga, lijundra	4	2	2	2	8 vidutinis	8 vidutinis	8 vidutinis	24
4	Smarkus speigas	4	2	2	2	8 vidutinis	8 vidutinis	8 vidutinis	24
5	Šalna aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu	4	1	2	1	4 priimtinas	8 vidutinis	4 priimtinas	16
6	Kaitra	4	2	2	2	8 vidutinis	8 vidutinis	8 vidutinis	24
7	Sausra aktyviosios vegetacijos laikotarpiu	4	1	2	1	4 priimtinas	8 vidutinis	4 priimtinas	16
8	Uraganas	5	3	4	3	15 labai didelis	20 labai didelis	15 labai didelis	50

9.	Stichinis potvynis, užtvindymas, poplūdis	5	2	3	2	10 didelis	15 labai didelis	10 didelis	35
10.	Pavojingos užkrečiamosios ligos (epidemija ir (ar) pandemija, padidėjęs sergamumas, protrūkis, ūmi ar lėtinė liga)	5	3	2	3	15 labai didelis	10 didelis	15 labai didelis	40
11.	Gyvūnų ligos (enzootijos, epizootijos, panzootijos, neįprastas paukščių ir kitų gyvūnų susirgimas, kritimas, gaišimas)	4	1	2	1	4 priimtinas	8 vidutinis	4 priimtinas	16
12.	Augalų ligos (epifitotija, kenksmingos augalų ligos ir kenkėjai, masinis augalų žuvimas ar sunykimas)	3	1	1	1	3 priimtinas	3 priimtinas	3 priimtinas	12
13.	Žuvų dusimas, laukinių žvėrių ir paukščių badas	4	1	1	-	4 priimtinas	4 priimtinas	-	8
14.	Įvykiai transportuojant pavojingą krovinį	3	2	2	2	6 vidutinis	6 vidutinis	6 vidutinis	18
15.	Cheminė avarija	3	2	2	2	6 vidutinis	6 vidutinis	6 vidutinis	18
16.	Radiacinė avarija	2	2	2	4	4 vidutinis	4 vidutinis	8 priimtinas	16
17.	Tarša naftos produktais	3	1	2	1	3 priimtinas	6 vidutinis	3 priimtinas	12
18.	Hidrotechnikos statinių (įrenginių) avarijos ir (ar) gedimai	4	2	3	3	8 vidutinis	12 didelis	12 didelis	32
19.	Geležinkelio transporto avarijos	3	2	2	2	6 vidutinis	6 vidutinis	6 vidutinis	18
20.	Automobilių transporto avarijos	5	3	3	1	15 labai didelis	15 labai didelis	5 vidutinis	35
21.	Oro transporto avarijos	2	2	2	1	4 vidutinis	4 vidutinis	2 priimtinas	10
22.	Pastatų ar statinių griūtis	3	2	2	1	6 vidutinis	6 vidutinis	3 priimtinas	15
23.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	4	1	3	4	4 priimtinas	12 didelis	16 labai didelis	32
24.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	4	1	2	3	4 priimtinas	8 vidutinis	12 didelis	24
25.	Dujų tiekimo sutrikimas, avarija	3	1	2	3	3 priimtinas	6 priimtinas	9 didelis	18
26.	Centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemų avarija, sutrikimai	4	1	3	3	4 priimtinas	12 didelis	12 didelis	28
27.	Elektroninių ryšių teikimo sutrikimas ir (ar) gedimai	4	1	1	3	4 priimtinas	4 priimtinas	12 didelis	20
28.	Pavojingas radinys	4	2	2	2	8 vidutinis	8 vidutinis	8 vidutinis	24
29.	Gaisrai atvirose teritorijose	5	2	3	2	10 vidutinis	15 labai didelis	10 vidutinis	35
30.	Pastatų, statinių ir įrenginių gaisrai	5	3	3	3	15 labai didelis	15 labai didelis	15 labai didelis	45

31.	Aplinkos oro, vandens, dirvožemio, grunto užteršimas arba kitoks jam padarytas poveikis	3	1	2	1	3 priimtinas	6 vidutinis	3 priimtinas	12
32.	Visuomeniniai neramumai, susibūrimai, riaušės, streikai	3	2	1	1	6 vidutinis	3 priimtinas	3 priimtinas	12
33.	Įvykis, susijęs su nusikalstama veikla	3	2	2	1	6 vidutinis	6 vidutinis	3 priimtinas	15
34.	Teroristiniai išpuoliai	2	3	2	1	6 vidutinis	4 vidutinis	2 priimtinas	12

GRESIANČIOS EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS

Atlikus rajono savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijos rizikos analizę nustatyta, Savivaldybės didžiausi rizikos (pavojų) šaltiniai pagal eiliškumą yra:

<i>Eil. nr.</i>	<i>Pavojaus pavadinimas</i>	<i>Bendras rizikos balas</i>
Labai didelės rizikos lygis		
1.	Uraganas	50
2.	Pastatų, statinių ir įrenginių gaisrai	45
Didelės rizikos lygis		
1.	Maksimalus vėjo greitis, labai smarki audra, viesulas, škvalas	40
2.	Pavojingos užkrečiamosios ligos (epidemija ir (ar) pandemija, padidėjęs sergamumas, protrūkis, ūmi ar lėtinė liga)	40
3.	Stichinis potvynis, užtvindymas, poplūdis	35
4.	Automobilių transporto avarijos	35
5.	Gaisrai atvirose teritorijose	35
6.	Hidrotechnikos statinių (įrenginių) avarijos ir (ar) gedimai	32
7.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	32
8.	Labai smarkus lietus, kruša	28
9.	Centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemų avarija, sutrikimai	28
10.	Labai smarkus snygis, smarki pūga, lijundra	24
11.	Smarkus speigas	24
12.	Kaitra	24
13.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	24
14.	Pavojingas radinys	24
Vidutinis rizikos lygis		
1.	Elektroninių ryšių teikimo sutrikimas ir (ar) gedimai	20
2.	Įvykiai transportuojant pavojingą krovinį	18
3.	Cheminė avarija	18
4.	Geležinkelio transporto avarijos	18
5.	Dujų tiekimo sutrikimas, avarija	18
6.	Šalna aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu	16
7.	Sausra aktyviosios vegetacijos laikotarpiu	16

8.	Gyvūnų ligos (enzootijos, epizootijos, panzootijos, neįprastas paukščių ir kitų gyvūnų susirgimas, kritimas, gaišimas)	16
9.	Radiacinė avarija	16
10.	Įvykis, susijęs su nusikalstama veikla	15
11.	Augalų ligos (epifitotija, kenksmingos augalų ligos ir kenkėjai, masinis augalų žuvimas ar sunykimas)	12
12.	Tarša naftos produktais	12
13.	Pastatų ar statinių griūtis	12
14.	Aplinkos oro, vandens, dirvožemio, grunto užteršimas arba kitoks jam padarytas poveikis	12
15.	Visuomeniniai neramumai, susibūrimai, riaušės, streikai	12
16.	Teroristiniai išpuoliai	12